

Datum raadsvergadering	19-02-2014	Registratienr.	RO 13.4089323
Raadscommissie	W&I	Datum B&W besluit	21-01-2014
Datum raadscommissie	12-02-2014	Portefeuillehouder	J. van Keulen
Bijlagen	div.	Steller	Erwin Vening
		Telefoon	367 84 42
		E-mail	erwin.vening@groningen.nl

Onderwerp

Evaluatie en voortzetting Fonds Ondernemend Groningen

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van het evaluatierapport en de aanbiedingsbrief van de stichting het Fonds Ondernemend Groningen;
- II. in te stemmen met het verzoek om het Fonds Ondernemend Groningen in stand te houden, voor een periode van drie jaar vanaf 1 januari 2015 en dit fonds te voeden uit een opslag van de OZB niet-woningen;
- III. de hoogte van de OZB-opslag voor niet-woningen vast te stellen op maximaal 6%;
- IV. bij het niet voortzetten van het Fonds na 2017 de tot dan toe in dit kader doorgevoerde verhoging van de OZB-opslag voor niet-woningen ten bate van het Fonds terug te draaien;
- V. de door de opslag verkregen extra OZB-opbrengst uit gemeentelijk vastgoed buiten het Fonds te laten (conform bestaande praktijk).

(Publieks-)samenvatting

In 2011 is het Fonds Ondernemend Groningen van start gegaan na formele besluitvorming door de raad op 17 november 2010. De afspraak was om het Fonds na 3 jaar te evalueren en op basis daarvan te besluiten over het vervolg. Afgelopen maanden is door adviesbureau BRO een evaluatieonderzoek verricht en in bijgevoegd rapport treft u hun bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Samen met dit rapport hebben wij een brief van de stichting het Fonds ontvangen met hun reactie op de aanbevelingen en het verzoek om de afspraken rond het Fonds Ondernemend Groningen te verlengen met drie jaar. Als college hebben we dit verzoek besproken en stellen u voor om dit voorstel over te nemen.

Inleiding

In deze inleiding geven we een toelichting en onze reactie op het evaluatieonderzoek en de voorstellen vanuit de stichting voor verdere voortzetting. Allereerst schetsen we u echter nog kort de werking van het Fonds.

Werking van het Fonds.

Nadat eind 2010 de formele besluitvorming binnen college en raad heeft plaatsgevonden is in het voorjaar 2011 de stichting het Fonds Ondernemend Groningen (hierna te noemen het Fonds) opgericht en is de (subsidie) overeenkomst tussen gemeente en stichting gesloten. De basis voor het Fonds is een verhoging van de Onroerende Zaak Belasting (OZB) voor de categorie niet-woningen. Het opslagpercentage is vanaf de start in 2011 jaarlijks opgebouwd: 2% in 2011, 4% in 2012 en 6% in 2013. Voor deze geleidelijke opbouw is gekozen omdat het Fonds zich mede verantwoordelijk voelt voor de beheersing van de totale collectieve lasten. Het percentage van 6% is tevens het afgesproken maximum. In de praktijk gaat het om een bedrag van circa € 35,-- per € 100.000,-- onroerende WOZ-waarde (Wet Onroerende Zaken), resulterend in een fonds met een voeding van ruim € 1.900.000,- (2013). Alle gebruikers en vastgoedeigenaren dragen financieel bij en de middelen die vrijkomen staan ter beschikking van de stichting het Fonds Ondernemend Groningen. De stichting heeft trekkingsrechten toegekend aan de vier bedrijvenverenigingen (VBZO, VBGW, VBNO, GCC) en het Akkoord van Groningen. Er is bij de oprichting een bewuste keuze gemaakt om de inkomsten uit Het Fonds volledig terug te laten vloeien naar de verschillende gebieden, met uitzondering van organisatiekosten (maximaal 6%) en weerstandsreserve (3%).

De stichting dient jaarlijks een subsidieaanvraag in bij de gemeente. Hiervoor zijn enkele randvoorwaarden benoemd die zijn vastgelegd in een subsidieovereenkomst tussen de gemeente en de stichting. In deze overeenkomst worden onder andere prestatieafspraken gemaakt. Zo verplicht de stichting zich er bijvoorbeeld toe bestaande ondernemersverenigingen te ondersteunen, maar ook om niet-aangesloten ondernemers te assisteren bij collectieve activiteiten of bij hun lobby richting de overheid. In de overeenkomst is ook afgesproken dat de stichting financiële verantwoording dient af te leggen, ook over haar eigen exploitatie, waardoor de gemeente toezicht blijft houden op de bestedingssystematiek. Jaarlijks ontvangen wij het jaarverslag en de jaarrekening van de stichting met het verzoek tot definitieve vaststelling van de financiële bijdrage over het voorgaande jaar. Deze stukken hebben we afgelopen jaren ook ter informatie naar u als raad gestuurd.

De gemeente heeft geen rol bij de bestemming van de gelden. Zij draagt ook niet bij aangezien het gemeentelijke vastgoed is uitgezonderd van de heffing. Wel hebben alle partijen belang bij een goede afstemming en samenwerking met als gevolg dat een gemeentelijk ambtenaar uit het beleidsveld "economie" als adviseur is betrokken bij het Fonds en de vergaderingen van het bestuur bijwoont. Het Fonds is in eerste instantie opgericht voor de periode van 3 jaar en kende dus een looptijd tot eind 2013. Vorig jaar is op verzoek van de stichting deze periode met een jaar verlengd tot eind 2014. Belangrijkste reden was dat het Fonds een aanloopperiode nodig heeft en dat een evaluatie in 2012 te snel kwam. Als college zijn we akkoord gegaan met dit verzoek. De huidige afspraken kennen dus een looptijd tot 31 december 2014.

Evaluatieonderzoek BRO.

Op 28 juni 2013 hebben wij van het Fonds een voorstel ontvangen voor de geplande evaluatie van het Fonds met het verzoek hiermee akkoord te gaan. Als college hebben we ingestemd met dit voorstel en deze ook ter informatie met u gedeeld. Daarbij is tevens aangegeven dat een definitief voorstel begin 2014 ter besluitvorming wordt aangeboden (RO 13.3786350). In het verlengde hiervan heeft BRO, na een offerte-procedure, de opdracht gekregen en is in de periode september - november het evaluatieonderzoek verricht. Dit traject is begeleid door de fondsmanager, VNO/MKB en de gemeente (afdeling EZ).

Het evaluatieonderzoek is verricht op basis van deskresearch en een groot aantal gesprekken met vertegenwoordigers van de bedrijvenverenigingen en winkeliersverenigingen, de Akkoordpartners, het bestuur van het Fonds, grote OZB-betalers en de gemeente. Belangrijk onderdeel van de evaluatie was een draagvlakmeting in de vorm van een enquête. In deze enquête is aandacht voor het instrument OZB-opslag, de projecten die worden gefinancierd en de communicatie tussen de betrokken partijen. Een grote groep ondernemers (inclusief eigenaren van een niet-woning) gevestigd in Groningen is schriftelijk benaderd om deel te nemen aan de enquête. Het gaat in totaal om ruim 4.500 ondernemers. Daarnaast is via diverse media (Terreinwinst, Cityscoop, advertenties in DvhN en Gezinsbode) aandacht gevraagd voor de evaluatie en de mogelijkheid een enquête in te vullen. In totaal zijn 322 enquêtes ingevuld en de respons (7%) is daarmee aan de lage kant. Wel is dit vergelijkbaar met ervaringen elders en kunnen op basis hiervan betrouwbare uitspraken gedaan worden.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

De uitkomsten van het onderzoek zijn te vinden in bijgevoegde rapportage van BRO en de samenvatting daarvan met de conclusies en aanbevelingen. Hieronder een weergave van de belangrijkste uitkomsten.

BRO geeft in het rapport aan dat het Fonds ten tijde van de evaluatie effectief 2,5 jaar operationeel, wat in haar ogen te kort is voor een definitief oordeel over het wel of niet doorgaan van het Fonds. De evaluatie laat zien dat er een goede aanloop is geweest. Het Fonds heeft aantoonbaar bijgedragen aan het economisch klimaat in de stad. Er zijn veel nieuwe activiteiten in de stad georganiseerd, de bedrijvenverenigingen zijn geprofessionaliseerd en de ondernemers ervaren een meer onafhankelijke relatie tot de gemeente. Echter, naast successen zijn er ook kanttekeningen. De enquête toont aan dat een meerderheid van de respondenten positief is over het principe van fondsvorming (samenwerking en gezamenlijk bijdragen) en de activiteiten die het Fonds heeft uitgevoerd. Echter, er is ook een naar omvang behoorlijke groep die kritisch kijkt naar collectieve financiering. Dit is met name de groep die het Fonds niet kent. Maar ook de groep die gemiddeld genomen positief is, heeft verbeterpunten. Zo verdient de bekendheid en zichtbaarheid van het Fonds nog veel aandacht en zien de grote OZB-betalers de versnippering van gelden over kleine projecten als verbeterpunt en de wens om meer stadsbreed te werken. In dat kader is ook een belangrijke aanbeveling in het rapport de introductie van een "Economic Board". Wel zijn alle partijen voorstander van het handhaven van de huidige gebiedsgerichte aanpak voor het verdelen van de middelen en de besluitvorming hierover door de bedrijvenverenigingen en hun ledenvergaderingen.

BRO geeft aan dat wanneer de prestaties van het Fonds met andere ondernemerscollectieven in het land vergeleken worden dat de gelijkenissen groot zijn. Ondernemersfondsen hebben een bepaalde periode nodig voordat ze niet meer zijn weg te denken als onderdeel van de economische structuur. Hieronder schetsen wij u de belangrijkste aanbevelingen uit het onderzoek en de eventuele opmerkingen vanuit de stichting.

- *Het Fonds voortzetten en tijdig opnieuw evalueren:* aanbeveling om het Fonds voort te zetten met periode van 3 jaar (tot 31 december 2017), begin 2017 nieuwe evaluatie te starten en medio 2017 besluitvorming over eventueel vervolg. De stichting omarmt deze aanbeveling en stelt de gemeente voor om de afspraken m.b.t. het Fonds met 3 jaar te verlengen.

- *Zichtbaarheid vergroten:* ten aanzien van de bekendheid en de zichtbaarheid van het Fonds is extra inzet en investeringen nodig. Zowel uit de gesprekken als uit de enquête blijkt dat het bestaan van het Fonds nog onvoldoende bekend is in de stad. Zichtbaarheid dient voor de stichting en de bedrijvenverenigingen in de toekomst een belangrijk aandachtspunt te zijn. De stichting geeft aan dit te onderschrijven en met de plannen voor een nieuw communicatieplatform hierin al een eerste stap te zetten op korte termijn.
- *Rol fondsmanager, functie van wijkmanager en uitvoeringscapaciteit:* betreffen aanbevelingen om de ondersteuning van het Fonds te versterken, de zichtbaarheid te vergroten en de slagvaardigheid te verbeteren. Hiervoor worden in de brief van het Fonds een aantal goede zaken benoemd die dit moeten verbeteren.
- *Voorwaarden voor stadsbrede activiteiten:* BRO concludeert dat er behoefte is, zeker bij de grotere OZB-betalers, voor meer stadsbrede activiteiten. Tegelijk is een grote meerderheid geen voorstander om hierover verplichtende afspraken te maken. Aanbeveling is dan ook om de besluitvorming over financiering van projecten te laten bij de huidige trekkingsgebieden maar wel gesprek aan te gaan over inzet op stadsbrede thema's. De stichting deelt deze aanbeveling en geeft aan samen met de andere stakeholders te willen zoeken naar mogelijkheden om de realisatie van stadsbrede projecten te vergroten en zo ook de betrokkenheid van de grote OZB-betalers te versterken.
- *Rol en samenstelling Economic Board:* op basis van de evaluatiegesprekken komt BRO met de aanbeveling om te onderzoeken of en hoe de instelling van een soort van Economic Board een meerwaarde voor de stad Groningen kan hebben. Hierin kunnen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid de agenda's delen en werken aan een gezamenlijke (investerings)agenda voor de stad Groningen. De Stichting neemt deze aanbeveling in haar brief over.

Voorstellen Stichting het Fonds en reactie college

In haar brief doet de stichting op basis van de evaluatie een aantal voorstellen aan de gemeente over voortzetting van het Fonds. In onze ogen anticiperen deze goed op de aanbevelingen die gedaan worden en de lijn die we in 2011 hebben ingezet.

Als college hebben we drie jaar geleden het besluit genomen om op verzoek van het georganiseerde bedrijfsleven en met brede steun vanuit ondernemerskant het Fonds tot stand te brengen. Afgelopen jaren heeft het Fonds haar bestaansrecht bewezen en bijgedragen aan de ontwikkeling van diverse nieuwe en voortzetting van bestaande projecten en activiteiten. Daarnaast heeft het Fonds een belangrijke functie in de ondersteuning en professionalisering van het georganiseerde bedrijfsleven wat in onze ogen een waardevolle rol speelt in de economische structuur van de stad Groningen. Tot slot zijn de argumenten voor oprichting van het Fonds, namelijk het realiseren van gezamenlijke projecten, versterken van de samenwerking en het terugdringen freeriders gedrag, niet gewijzigd. Wij zien daarentegen juist dat de veranderende samenleving in toenemende mate vraagt om samenwerking, participatie en samen investeren. Dit zien we terug in het proces rond het nieuwe economisch beleid (zie ook de contourennota G-kracht 2.0) en de vorming van het cofinancieringsfonds. Afgelopen jaren hebben we op diverse manieren via o.a. de middelen uit G-kracht al cofinanciering geleverd op projecten vanuit het bedrijfsleven. Andersom zien we ook dat de bedrijvenverenigingen projecten die vanuit gemeente opgestart c.q. geïnitieerd zijn financieel ondersteunen vanuit de middelen van het Fonds.

Hoewel het evaluatieonderzoek laat zien dat op een aantal belangrijke punten nog grote uitdagingen liggen en nog veel te winnen valt zijn we dan ook van mening dat het Fonds op dit moment onmisbaar is in onze stad. We onderschrijven de conclusies van de stichting dat er nog veel werk te verrichten is in de bekendheid met en zichtbaarheid van het Fonds. Ook de uitdaging die ligt in het

vergroten van de organisatiekracht en slagvaardigheid achter het Fonds en de bijbehorende verdergaande professionalisering van de bedrijvenvereniging ondersteunen we van harte. Graag gaan we, samen met de betrokken partners, deze uitdagingen aan en blijven we zoeken naar verbetering en versterking van de samenwerking. De ideeën m.b.t. de oprichting van een "Economic Board" passen in onze ogen daar goed bij en hebben we inmiddels opgepakt en vertaald in concrete stappen. Zo is begin februari een intentieverklaring ondertekend met de bedrijvenverenigingen en VNO-NCW/MKB om te komen tot een convenant rond de uitwerking van het toekomstige economisch beleid in de stad Groningen.

Ook aan de kant van het bedrijfsleven laat het onderzoek zien dat onder een groot deel van de ondernemers in de stad en zeker onder het georganiseerde bedrijfsleven geen twijfel bestaat over nut en noodzaak van het Fonds en de instandhouding daarvan. BRO geeft aan dat de grote OZB-betalers kritisch staan tegenover het Fonds en de meerwaarde voor hun eigen bedrijfsvoering. In de brief van de stichting wordt, terecht menen wij, dit beeld genuanceerd en aangegeven dat deze partijen wel degelijk het voordeel voor de economie van de stad zien wanneer ondernemers met elkaar samenwerken om gezamenlijk projecten te realiseren. Suikerunie en de Akkoordpartners zijn vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur en met een aantal andere partijen wordt concreet in projecten, als bijvoorbeeld op Corpus met het Martiniziekenhuis, samengewerkt.

Als college stellen wij u dan ook voor om akkoord te gaan met de voorstellen vanuit de stichting om het Fonds te continueren tot 31 december 2017 en een nieuwe evaluatie te houden begin 2017. Uitzondering hierop vormt het voorstel met betrekking tot het "gemeentelijk vastgoed". De stichting verzoekt de gemeente het eerder ingenomen standpunt te heroverwegen en ook de heffing op het vastgoed in gemeentelijk eigendom te storten in het Fonds. Argumenten vanuit hun kant zijn dat het Fonds zijn bestaansrecht inmiddels heeft bewezen en dat het gerechtvaardigd lijkt tegenover andere vastgoedbezitters dat alle eigenaren van vastgoed behorende tot de categorie niet-wonen hun directe bijdrage leveren aan het Fonds. In totaal gaat het om een bedrag van ca. 125.000 euro (2013) dat door de Fonds-opslag extra betaald wordt voor gemeentelijke vastgoed. Daarbij opgemerkt dat gebouwen bestemd voor publieke dienstverlening vrijgesteld zijn van OZB.

Wij zien geen aanleiding echter om eerdere afspraken hierover te wijzigen. Wij hechten nog steeds veel waarde aan onze rol als faciliterende overheid en willen deze graag zuiver vervullen. Dat betekent dat we een andere positie innemen dan bedrijven en instellingen in de stad. Daar waar zij middels de OZB-opslag bijdragen aan het Fonds, doen wij dat middels cofinanciering. Dat past bij onze opvatting van faciliterende overheid. In dit kader zien we ook een rol weggelegd voor het cofinancieringsfonds waarmee we de samenwerking en het gezamenlijk investeren in de stad Groningen willen versterken.

In bijgevoegde brief aan het bestuur van de stichting het Fonds hebben we onze reactie en standpunt t.a.v. de evaluatie verwoord en hen geïnformeerd over de geplande besluitvorming in de gemeenteraad.

Beoogd resultaat

Met dit raadsbesluit wordt het Fonds Ondernemend Groningen voortgezet voor een periode van 3 jaar, vanaf 1 januari 2015. Hiertoe wordt de bestaande overeenkomst, waarvan u kennis hebt genomen bij raadsbesluit van 28 oktober 2010, verlengd tot 31 december 2017.

Kader

Vanaf 2007 is het "ondernemersfonds" onderwerp van gesprek in de stad Groningen. Reeds in juni 2007 is in de raad de motie "gebiedsgerichte bestemmingsheffing" aangenomen, waarin het college werd verzocht -samen met een vertegenwoordiging van ondernemers- de mogelijkheden van een gebiedsgerichte bestemmingsheffing te onderzoeken. Hieronder volgt een overzicht van informatie- en besluitmomenten in de raad.

- **14 december 2009:** collegebrief (RO 09.2056216) waarin is gemeld dat de bedrijventerreinverenigingen en de Groningen City Club (samenwerkend in het Overleg Bedrijvenparken Groningen, OBG) het initiatief hebben genomen om een ondernemersfonds op te zetten. Zij verzoeken de gemeente hen daarbij te helpen. Aangegeven is dat vanuit college hier positief op is gereageerd.
- **5 februari 2010:** collegebrief (BD 10.217919) waarin de tussentijdse resultaten zijn voorgelegd evenals de voorgenomen uitgangspunten en voorwaarden. De raad is gevraagd haar opvattingen kenbaar te maken.
- **28 oktober 2010:** raadsvoorstel (RO 10.2436311) waarin de raad is gevraagd het Fonds Ondernemend Groningen in te stellen (raadsbesluit op 17 november 2010).
- **1 september 2011:** collegebrief (RO 11. 2720960) over de oprichting en voortgang van het Fonds. In de raadscommissie zelf (21-11-11) heeft een inhoudelijke bespreking plaatsgevonden waarin ook twee bestuurders van de bedrijvenverenigingen aanwezig waren.
- **21 juni 2012:** collegebrief (RO 12.3123205) waarin de raad wordt geïnformeerd over de voortgang van het Fonds in combinatie met het programma Terreinwinst. Het jaarverslag en de jaarrekening van de stichting over het oprichtingsjaar 2011 zijn ter informatie meegestuurd. Ook is in deze brief nog ingegaan op een tweetal vragen vanuit de raad m.b.t. de cofinanciering vanuit de gemeente en de betrokkenheid van de non-profit sector.
- **15 augustus 2013:** collegebrief (RO 13.3786350) met het voorstel voor de geplande evaluatie samen met het jaarverslag van de stichting.

Argumenten/afwegingen

Zie onder inleiding/reactie college.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Het Fonds Ondernemend Groningen bestaat alleen bij de gratie van een groot maatschappelijk draagvlak. Dat is het vertrekpunt geweest bij de oprichting van het Fonds en wat ook is doorgetrokken naar de evaluatie hiervan. Om die reden is ook gekozen voor een breed evaluatieonderzoek waarin met alle relevante stakeholders is gesproken en een brede enquête is uitgezet. De resultaten van alle gesprekken en de enquêtes zijn verwerkt door BRO en geschetst in het bijgevoegde evaluatierapport van BRO. De conclusies die hieruit getrokken worden is dat er voldoende draagvlak aanwezig is voor samenwerking, dat het Fonds duidelijk bijgedragen heeft aan activiteiten en projecten en dat het Fonds een belangrijke rol speelt voor de bedrijvenverenigingen. Wel is ook duidelijk dat er nog veel werk te verrichten valt, met name in de bekendheid en de zichtbaarheid van het Fonds bij de ondernemers.

Het evaluatierapport is samen met de voorstellen van het stichtingsbestuur openbaar gemaakt en verstuurd naar de besturen van de bedrijvenverenigingen, winkeliersverenigingen en de grote OZB-betalers. Daarbij is aan de bedrijvenverenigingen gevraagd in te stemmen met de voorstellen. Aan de andere stakeholders is gevraagd om hun eventueel opmerkingen of bezwaren te laten horen. Bovenstaande conform afgesproken en vastgestelde aanpak. Uit dit traject hebben wij geen negatieve signalen ontvangen en we zien dan ook ruim voldoende draagvlak om het Fonds de komende jaren voort te zetten.

Financiële consequenties

Het raadsbesluit kent geen directe financiële consequenties voor ons als gemeente. Het opslagpercentage blijft op maximaal 6% en met de stichting blijft de afspraak dat zij jaarlijks aangeven welk percentage zij voor het komende jaar willen hanteren.

Van de beschikbare trekkingsrechten tot en met 2013 is een fors budget (35%) nog beschikbaar concludeert BRO. In het overzicht vanuit het Fonds blijkt dat in de 2^e helft van 2013 de bestedingen wel opnieuw zijn gestegen. Daaruit blijkt ook dat de GCC haar middelen vrijwel heeft uitgenut en dat er

ook al voor 2014 al een forse claim ligt op Het Fonds. De bedrijventerreinverenigingen laten nog een behoorlijke onderschrijving kennen. Enerzijds wordt dit verklaard omdat VBZO bewust kiest om middelen te reserveren voor de ombouw Zuidelijke Rondweg, anderzijds doordat bijvoorbeeld de VBGW een veel langere voorbereidingstijd heeft gehad maar nu wel forse projecten voorziet voor bijvoorbeeld Parkmanagement Zernike, Energiesprong op Corpus den Hoorn en de wijkwinkelcentra die nu ook plannen hebben ingediend. Verwachting is dus wel dat de bestedingen ook buiten de binnenstad komende jaren zullen stijgen. Het Fonds ziet dan ook geen aanleiding om het maximale percentage naar beneden bij te stellen. BRO geeft overigens ook aan dat onderbesteding in de aanloopjaren niet vreemd is voor dit soort fondsen en ook in andere plaatsen te zien zijn.

Realisering en evaluatie

Na het raadsbesluit is het traject van evaluatie en voortzetting formeel afgerond. Aan de stichting en de bedrijvenverenigingen de uitdaging om met de aanbevelingen concreet aan de slag te gaan. Als gemeente willen we hen daarin graag ondersteunen. Tot slot is de afspraak om begin 2017 een nieuwe evaluatie te houden met besluitvorming hierover medio 2017.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

HET FONDS

Groningen, 20 december 2013

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Groningen
T.a.v. de heer J. van Keulen
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Secretariaat:
Postbus 8075
9702 KB Groningen
T 050 5274061
F 050 5274438
info@hetfondsgroningen.nl
www.hetfondsgroningen.nl
KvK 51991411
Rabobank 1581.46.271

Betreft: resultaten en acties naar aanleiding van de evaluatie 2013

Geacht College, geachte heer Van Keulen,

Het zal u bekend zijn dat in 2011 Het Fonds van start is gegaan onder de afspraak dat na 3 jaar een evaluatie zou plaatsvinden.

Hierbij ontvangt u het volledige evaluatieonderzoek, een managementsamenvatting alsook onderstaand de reactie van Het Fonds op de gedane aanbevelingen.

Het Fonds verzoekt het College om kennis te nemen van de resultaten van het evaluatieonderzoek en de acties die Het Fonds verbindt aan de gedane aanbevelingen. Daarnaast vraagt Het Fonds uw College om in te stemmen met de voortzetting van Het Fonds en verlenging van de huidige overeenkomst tot ultimo 2017.

Wat vooraf ging

Sinds 2011 kent de Gemeente Groningen met het georganiseerd bedrijfsleven een Ondernemersfonds. De belangrijkste argumenten om een dergelijk fonds op te zetten zijn:

- meer structurele basis onder het bestaan van het georganiseerd bedrijfsleven
- terugdringen van free-rider gedrag
- het realiseren van gemeenschappelijke projecten
- stimuleren van de samenwerking tussen bedrijven en de Gemeente om het economisch klimaat in Groningen te verbeteren.

Bewust is gezocht naar middelen ter cofinanciering (G-Kracht, Akkoordgelden, regionale en Europese middelen). Het bedrijfsleven participeert niet alleen financieel maar participeert ook met inbreng van ervaringen, denk- en organisatiekracht.

Er is gekozen voor het model van trekkingsrechten, die worden toegekend aan de bedrijvenverenigingen VBNO, VBZO, VBGW en GCC alsook aan de kennispartners UMCG, RUG en Hanzehogeschool Groningen.

Het Fonds is opgericht na besluitvorming binnen de gemeente en de initiërende bedrijvenverenigingen aan de hand van een werkplan en een formele overeenkomst tussen de gemeente Groningen en de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen.

De evaluatie

Het Fonds heeft in overleg met de stakeholders, verenigd in het OBG, het initiatief genomen voor de evaluatie. Het Fonds heeft uit 3 onderzoeksbureaus BRO geselecteerd om de evaluatie uit te voeren. BRO is geselecteerd omdat BRO aantoonbare ervaring heeft met brede draagvlakmetingen en naast een brede enquête interviews afneemt bij de belangrijkste stakeholders in de gemeente. Daarnaast is BRO landelijk bekend met ondernemersfondsen en zijn door BRO elders in het land dergelijke evaluatieonderzoeken uitgevoerd.

De onderzoeksopdracht van BRO luidt:

- onderzoek welke resultaten met Het Fonds zijn bereikt en welke bijdrage gerealiseerde projecten hebben geleverd aan de economische agenda van de Stad Groningen;
- onderzoek hoe Het Fonds de afgelopen jaren heeft gefunctioneerd (bestedingen, cofinanciering, prestatieafspraken, procedures) en of het besluitvormingsproces transparant en controleerbaar verloopt;
- onderzoek de ontwikkeling in het draagvlak voor Het Fonds. Bevrage hiervoor de vier grote verenigingen, winkeliersverenigingen, VNO/NCW Noord, MKB Noord en de grote OZB-betalers en betrek ook de individuele ondernemers in de evaluatie.

BRO heeft op 22 november de resultaten van de evaluatie en haar aanbevelingen gepresenteerd.

De resultaten van het onderzoek zijn besproken met de partners in het OBG en ambtelijk besproken met medewerkers van de afdeling Economische Zaken. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken heeft het bestuur van Het Fonds Ondernemend Groningen onderstaand voorstel geformuleerd.

Het bestuur van Het Fonds Ondernemend Groningen is van mening dat een ondernemersfonds dat gevoed wordt via een bijdrage uit de OZB alleen kan bestaan met een breed maatschappelijk draagvlak. Daarom is gedragenheid vanuit de wereld van het georganiseerd bedrijfsleven een basisvoorwaarde. Er is gekozen voor een brede enquête onder alle ondernemers en ook zijn leden/besturen van de GCC, VBGW, VBZO en VBNO gehoord. Uiteindelijk zijn ook de resultaten en aanbevelingen besproken binnen de Algemene Ledenvergaderingen. GCC, VBZO en VBGW hebben dit traject afgerond, VBNO organiseert eind januari een bijeenkomst met leden.

De grote betalers in de stad, de winkeliersverenigingen, de Kamer van Koophandel, VNO-NCW Noord en MKB Noord zijn in het onderzoek eveneens gehoord en hebben de resultaten toegestuurd gekregen. Zij zijn per gelijke brief gevraagd om hun mening kenbaar te maken. Daarnaast zal ondernemend Groningen door middel van een advertentie gewezen worden op de resultaten van het onderzoek en op de aanbevelingen en wordt de mogelijkheid geboden alsnog schriftelijk te reageren.

Reactie op de aanbevelingen

▪ *Algemeen*

Het bestuur van Het Fonds is niet verrast door de uitkomsten van de enquête en de gedane aanbevelingen. Tot dit jaar hebben de verenigingen zich vooral gericht op de aangesloten leden. Sinds dit jaar hebben de verenigingen afgesproken zich in hun communicatie te richten op alle ondernemers die gevestigd zijn in het werkgebied van de verenigingen. De algehele lijn is dat ondanks vele opzeggingen van leden door bedrijfsbeëindigingen de ledenaantallen intact blijven en zelfs licht stijgen dankzij de activiteiten en de grotere bekendheid van verenigingen.

Alle relevante stakeholders hebben positief gereageerd in het onderzoek. De grote betalers zijn positiever dan geschetst in het onderzoek. In de nuancering geven onder meer RUG, UMCG, Hanzehogeschool, Suikerunie, Gasunie aan dat zij als individueel bedrijf weinig doen met projecten uit Het Fonds. Daarentegen zien zij wel degelijk het voordeel voor de economie van de stad wanneer ondernemers met elkaar samenwerken om gezamenlijk projecten te realiseren, juist wanneer die ook buiten de sfeer van verlichting en braderieën liggen. Inmiddels wordt in concreto met Martini Ziekenhuis gewerkt aan plannen rond groenvoorziening en Energiesprong op Corpus Den Hoorn, Suikerunie is actief betrokken in de plannen rondom de verbouwing van de zuidelijke Rondweg en met RUG en Hanzehogeschool wordt onder andere gewerkt aan diverse projecten in het kader van parkmanagement op Zernike.

Uiteraard is gehoopt een hoger responspercentage op de uitgeschreven enquête, maar BRO geeft aan dat de respons is conform het landelijk beeld bij dergelijke breed ingezette onderzoeken. Draagvlak is een must bij de opzet van stadsbrede ondernemersfondsen. De meerderheid geeft aan dat er draagvlak is en gelukkig stijgt het draagvlak onder de mensen die bekend zijn met Het Fonds.

De resultaten en de gerealiseerde projecten worden jaarlijks gepubliceerd in het jaarverslag en zijn terug te vinden op de website van Het Fonds. Met de afdeling Economische Zaken wordt intensief samengewerkt en gelukkig is in de Raad bij de jaarlijkse presentatie van de resultaten enthousiasme geproefd. Het overleg met de wethouder Economische Zaken in OBG krijgt meer en meer gestalte en de bedrijvenverenigingen zijn enthousiast om mee te denken over de formulering van het nieuw te ontwikkelen Economische Programma. Wel is bezorgdheid uitgesproken over het ontbreken van financiële middelen voor de ondersteuning van het Economische Programma na 2015. Nu vanuit het bedrijfsleven het initiatief is genomen om voorstellen te doen voor voortzetting van Het Fonds wordt het College opgeroepen om middelen vrij te maken voor adequate cofinanciering.

▪ *Het Fonds voortzetten*

Het bestuur van Het Fonds is positief over het verrichte onderzoek en de uitkomsten van de evaluatie. Enerzijds zijn er geen nieuwe knelpunten gesignaleerd, anderzijds loopt Groningen mee of voorop op ontwikkelingen elders in het land. Maar ook is er geen reden om tevreden achterover te zitten. Het communicatieplatform moet gestalte krijgen en in de samenwerking tussen de verenigingen is nog winst te behalen. De grootste uitdaging ligt erin om ondernemers die onbekend zijn met Het Fonds te enthousiasmeren en te betrekken bij de omgeving en de activiteiten van de verenigingen.

- *Uitbreiding takenpakket van Het Fonds*

Het Fonds is een typische uitvoeringsorganisatie ten behoeve de activiteiten van de besturen en leden van VBNO, VBGW, VBZO en GCC. Daarnaast is Het Fonds contractpartner voor de gemeente en dient zij toe te zien op de goede aanwending van de aangevraagde middelen. Met de gemeente als subsidiegever en de accountant zal blijvend gezocht moeten worden naar het minimaliseren van de administratieve lasten en toegankelijkheid voor de aanvragers en organisatoren van projecten.

Het functioneren van Het Fonds kan niet gezien worden zonder ook daarbij ook het functioneren van de verenigingen te betrekken. Projecten die mede gefinancierd worden uit Het Fonds komen grotendeels tot stand door de initiatieven die de verenigingen zelf nemen en ondersteunen. Inmiddels is bij de GCC te zien dat er steeds meer aanvragen binnenkomen, ook vanuit groepen van ondernemers. De verenigingen hebben er sinds 2012 voor gekozen om zich in hun communicatie niet alleen te richten op de eigen leden maar tot alle ondernemers in het gebied. Daarnaast loopt er een project waarbij de verenigingen gezamenlijk met de gemeente en Het Fonds een communicatieplatform oprichten, als opvolger van het blad *Terreinwinst*, waarmee de activiteiten van de verenigingen en projecten die gefinancierd worden met middelen uit Het Fonds onder de aandacht worden gebracht. Met een professionele stadsredactie en de inzet van moderne communicatievormen wordt de energieke stad Groningen gepromoot en worden ondernemers gewezen op de mogelijkheden die Het Fonds biedt.

- *Zichtbaarheid vergroten*

De aanbevelingen in het evaluatierapport zullen uitgewerkt worden. Belangrijk blijven echter goede projecten en enthousiaste ondernemers, die bereid zijn hun successen te delen en die andere ondernemers weten te inspireren. Daarnaast zal ervoor gewaakt worden dat de besluitvorming duidelijk is en weinig bureaucratisch blijft. Met het groeiend aantal projecten ligt hier een uitdaging an sich.

- *Functie wijkmanager onderzoeken*

Het idee van de wijkwinkelmanager wordt omarmd en is in Groningen belegd bij het Servicepunt Detailhandel, dat onlangs verzelfstandigd is. Betrokkenheid van de gemeente is en blijft gewenst/vereist. Het Servicepunt Detailhandel spreekt de taal van de detaillist en weet herkenbare projecten te realiseren. Daarnaast zullen Het Fonds en de verenigingen met ondernemers in gesprek moeten blijven over de ontwikkelingen in hun gebied en de mogelijkheden die Het Fonds biedt om financieel te ondersteunen.

- *Betaalde uitvoeringscapaciteit toegankelijk maken*

Een belangrijke les van de afgelopen jaren is dat geld zonder bestuurderscommitment en uitvoeringscapaciteit weinig functioneel is. Via Het Fonds is het mogelijk om naast financiële middelen voor out-of-pocketkosten ook het projectmanagement te faciliteren. Projectmanagement kan door het verenigingsmanagement en door derden worden uitgevoerd. Uiteraard zal ook het geld voor projectmanagement moeten worden goedgekeurd door de beoordelingscommissie, bestuur en/of de ALV's van de verenigingen, één en ander conform de verenigingsafspraken.

- *Fondsmanager*

Sinds 2013 wordt naast secretariael/administratieve ondersteuning gewerkt met een kwartiermaker/fondsmanager. Bij Het Fonds wordt gewerkt aan financiële rapportages, aanvraagprocedures, betaalprocedures, communicatieve ondersteuning, samenwerking met de gemeente, fonds- en bestuursondersteuning. Ook voor 2014 zijn afspraken gemaakt met de huidige fondsmanager.

Voor de periode na 2014 zal een nieuw functieprofiel worden gemaakt en wordt gezocht naar een oplossing waarbij de schijn van belangverstengeling en diffuse structuren wordt vermeden.

- *Financiering van stadsbrede activiteiten*

Voor een goed economisch klimaat in de stad zullen naast gebiedsgerichte projecten ook stadsbrede projecten ontwikkeld moeten worden. Hierbij kan gedacht worden aan projecten op het gebied van onderwijs-arbeidsmarkt, promotie en bereikbaarheid. Deze onderwerpen overtreffen vaak de belangen van een bepaald gebied. Ook de grote OZB-betalers bepleiten meer projecten die de economische infrastructuur versterken.

Het bestuur van Het Fonds juicht stadsbrede projecten toe, maar is van mening dat de besluitvorming over financiële bijdragen per vereniging belegd moeten blijven bij de verenigingen. Op deze wijze beslissen de verenigingen zelf over hun bijdrage aan de financiering van deze projecten.

In samenwerking met de bedrijvenverenigingen zullen we zoeken naar mogelijkheden om de realisatie van stadsbrede projecten te vergroten en zo ook de betrokkenheid van de grote OZB-betalers te versterken.

- *Rol en samenstelling Economic Board*

Om de rol van het bedrijfsleven in de gemeente een goede plek te geven is het verstandig om het Groninger bedrijfsleven een herkenbaar gezicht te geven. Samenwerken met de gemeente en opkomen voor de belangen van het bedrijfsleven mag niet wethouder- en/of College-afhankelijk worden ingevuld.

Anderzijds moet ook het bedrijfsleven zich herkenbaar en representatief organiseren. Met wijzigende rollen van de Kamer van Koophandel, MKB, VNO, Hoofd Bedrijfschap Detailhandel en NOM ligt hier een gemeenschappelijke uitdaging waarbij de hoofddoelstelling is: verstevigen van een goed vestigingsklimaat en het verstevigen van het economisch klimaat.

Groningen kan zich profileren als stad waar partijen elkaar kunnen vinden en waar het goed zakendoen is. Een gezonde economie levert groei van werkgelegenheid en verhoogt het welstandsniveau. Groningen moet ook op dit gebied een voorbeeldfunctie in (Noord) Nederland willen vervullen.

- *Tijdig opnieuw evalueren*

De afspraken over voorzetting van Het Fonds lopen tot eind 2014. Het Fonds zal begin 2017 een nieuwe evaluatie houden over draagvlak en effecten van Het Fonds gedurende de periode 2011 - 2016. Aan de hand van de resultaten van deze evaluatie zullen u voor medio 2017 voorstellen worden gedaan over de voortzetting van Het Fonds.

Projecten

In de bijlage vindt u een geactualiseerd en gedetailleerd overzicht met bestedingen vanuit Het Fonds tot op heden.

U ziet dat de GCC haar middelen ad € 1.026.702 vrijwel heeft uitgenut. Voor 2014 ligt er ook al een forse claim op Het Fonds. Ook VBNO heeft van de beschikbare middelen ad € 234.652 voor € 188.999 aan projecten uitgevoerd.

Anderzijds ziet u dat VBGW en VBZO nog middelen te beschikking hebben. Enerzijds wordt dit verklaard omdat VBZO bewust kiest om middelen te reserveren voor activiteiten tijdens de ombouw Zuidelijke Rondweg. VBZO heeft overigens al voor ruim € 380.000 aan projecten uitgevoerd en heeft nog € 188.910 beschikbaar. De VBGW heeft met haar projecten een veel langere voorbereidingstijd gehad en heeft € 1.073.287 beschikbaar gehad, voor € 429.802 aan projecten gerealiseerd en heeft nog voor € 319.000 aan projecten in behandeling zodat in totaal nog voor ruim € 324.000 beschikbaar is.

De projecten variëren van verenigingsondersteuning en -management tot feestverlichting en promotieactiviteiten. Maar ook worden mooie projecten gerealiseerd op het gebied van bewegwijzering, parkmanagement, glasvezelverbindingen, groenvoorzieningen, ondersteuning bij inspraak Zuidelijke Rondweg, promotie tijdens de verbouwing Oostelijke Rondweg, informatiezuilen, gebiedsdeelname aan de promotiedagen en gebiedsontwikkeling.

De winkelcentra Lewenborg, Vinkhuizen, Paddepoel, Beijum, Reitdiephaven, Helpman en Overwinningsplein hebben nu ook plannen ingediend.

Tenslotte mag vermeld worden dat stadsbrede ondersteuning heeft plaatsgevonden bij de ondersteuning van Het Ondernemerstrefpunt, Servicepunt Detailhandel, Jong Ondernemen en Eurosonic Air.

Kortom: met middelen uit Het Fonds investeren ondernemers een kleine € 3,5 miljoen in de ondersteuning/ontwikkeling van de economie in de stad. Er is een projectenlijst om trots op te zijn en die uitdaagt om nog meer projecten op te pakken die in het belang zijn van en gedragen worden door ondernemers in de stad.

Gemeentelijk vastgoed

Bij de totstandkoming van Het Fonds in 2010 heeft de gemeente bedongen dat de verhoging van de OZB voor het gemeentelijk vastgoed niet afgestort zal worden ten behoeve van Het Fonds. Anno 2014 zijn bekostigingssystemen veranderd, heeft Het Fonds zijn bestaansrecht aangetoond en lijkt het gerechtvaardigd tegenover andere vastgoedbezitters dat alle eigenaren van vastgoed, behorende tot de categorie niet-wonen, hun directe bijdrage leveren aan Het Fonds. In dit licht vragen wij u uw indertijd ingenomen standpunt te heroverwegen en ook te participeren in Het Fonds door de heffing op het gemeentelijk vastgoed te storten in Het Fonds.

Conclusie

Het Fonds wordt meer en meer door ondernemers gevonden en benut en laat op steeds meer punten zien een belangrijke meerwaarde te hebben voor het aanjagen van projecten en het versterken van de economische structuur van de stad Groningen. Hoewel de resultaten onder de leden van de verenigingen positief zijn ligt er nog wel een forse opgave om ook andere ondernemers te betrekken.

Het Fonds stelt u voor om:

- 1) kennis te nemen van het evaluatierapport en de voorstellen naar aanleiding van de gedane aanbevelingen;
- 2) Het Fonds in stand te houden en de bestaande overeenkomst te verlengen tot ultimo 2017;
- 3) te herbevestigen dat indien op enig moment Het Fonds komt te vervallen de gemeente de OZB niet-woningen zal reduceren met het door Het Fonds gebruikte opslag op de OZB niet-woningen tot maximaal 6%;
- 4) te besluiten dat ingaande 1 januari 2015 alle vastgoed niet-woningen, inclusief het gemeentelijk vastgoed, bijdraagt aan de opbouw van Het Fonds.

Indien u naar aanleiding van deze voorstellen of deze brief nog vragen en/of opmerkingen heeft dan zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,
Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen

B. J. Wortmann, voorzitter

K.J. Holtman, fondsmanager

Bijlage: - Evaluatierapport BRO van 22 november 2013
- Managementsamenvatting
- Projectenoverzicht december 2013

Cc : besturen VBNO, VBZO, VBGW en GCC

Ter info : directies van Suikerunie, Gasunie, Martini Ziekenhuis, RUG, UMCG, Hanzehogeschool Groningen, Noorderpoort, Alfa College, MartiniPlaza, Kamer van Koophandel, VNO/NCW Noord, MKB Noord, winkeliersverenigingen

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

Recapitulatie

		Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Projecten Totaal	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 498.550,00	
	Netto te besteden 2012					€ 1.130.740,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 20.259,00	
	Afrekening 2011					€ 4.758,00	
	Netto te besteden 2013					€ 1.808.664,00	
	Totaal					€ 3.462.971,00	
Totalen aanvragen 2011		€ 1.442.034,05	€ 460.718,01	€ 261.560,50	€ 719.755,54	€ 323.990,12	€ 21.235,21
Totalen aanvragen 2012		€ 2.370.942,23	€ 1.223.940,96	€ 327.417,53	€ 819.583,75	€ 790.167,50	€ 45.466,90
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 3.812.976,28	€ 1.684.658,97	€ 588.978,03	€ 1.539.339,29	€ 1.114.157,62	€ 66.702,11
Totalen aanvragen 2013		€ 6.499.028,00	€ 4.360.529,00	€ 745.107,00	€ 1.503.392,00	€ 1.365.259,50	€ 562.772,79
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 10.312.004,28	€ 6.045.187,97	€ 1.334.085,03	€ 3.042.731,29	€ 2.479.417,12	€ 629.474,90
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 983.553,88	€ 983.553,88
	Saldo aanvragen in bewerking					€ 319.000,00	
	Nog beschikbare gelden					€ 664.553,88	
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 1.613.028,78
Projecten VBGW	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 160.539,00	
	Netto te besteden 2012					€ 344.733,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 6.423,00	
	Afrekening 2011					€ -908,00	
	Netto te besteden 2013					€ 562.500,00	
	Totaal					€ 1.073.287,00	
Totalen aanvragen 2011		€ 257.134,05	€ 90.218,01	€ 53.060,50	€ 113.855,54	€ 111.843,87	€ 21.235,21
Totalen aanvragen 2012		€ 509.092,50	€ 299.923,13	€ 25.323,13	€ 183.846,25	€ 192.796,00	€ 26.569,40
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 766.226,55	€ 390.141,14	€ 78.383,63	€ 297.701,79	€ 304.639,87	€ 47.804,61
Totalen aanvragen 2013		€ 233.897,00	€ 92.354,00	€ 15.740,00	€ 125.803,00	€ 125.163,00	€ 21.011,00
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 1.000.123,55	€ 482.495,14	€ 94.123,63	€ 423.504,79	€ 429.802,87	€ 68.815,61
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 643.484,13	€ 643.484,13
	Saldo aanvragen in bewerking					€ 319.000,00	
	Nog beschikbare gelden					€ 324.484,13	
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 712.299,74

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

Recapitulatie

		Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Projecten VBZO	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 80.060,00	
	Netto te besteden 2012					€ 200.339,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 3.305,00	
	Afrekening 2011					€ 2.074,00	
	Netto te besteden 2013					€ 285.342,00	
	Totaal					€ 571.120,00	
Totalen aanvragen 2011		€ 280.000,00	€ 135.000,00	€ 80.000,00	€ 65.000,00	€ 63.146,25	€ -
Totalen aanvragen 2012		€ 148.625,00	€ -	€ 3.987,50	€ 144.637,50	€ 138.412,50	€ 797,50
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 428.625,00	€ 135.000,00	€ 83.987,50	€ 209.637,50	€ 201.558,75	€ 797,50
Totalen aanvragen 2013		€ 360.253,00	€ 140.550,00	€ 20.000,00	€ 199.703,00	€ 180.651,00	€ 37.860,00
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 788.878,00	€ 275.550,00	€ 103.987,50	€ 409.340,50	€ 382.209,75	€ 38.657,50
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 188.910,25	€ 188.910,25
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 227.567,75

Projecten VBNO	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 33.646,00	
	Netto te besteden 2012					€ 77.730,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 1.378,00	
	Afrekening 2011					€ 636,00	
	Netto te besteden 2013					€ 121.262,00	
	Totaal					€ 234.652,00	
Totalen aanvragen 2011		€ 132.500,00	€ 24.000,00	€ 73.500,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00	€ -
Totalen aanvragen 2012		€ 72.000,00	€ 6.000,00	€ 18.000,00	€ 48.000,00	€ 48.000,00	€ 3.600,00
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 204.500,00	€ 30.000,00	€ 91.500,00	€ 83.000,00	€ 83.000,00	€ 3.600,00
Totalen aanvragen 2013		€ 491.200,00	€ 255.134,00	€ 130.067,00	€ 105.999,00	€ 105.999,00	€ 28.466,00
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 695.700,00	€ 285.134,00	€ 221.567,00	€ 188.999,00	€ 188.999,00	€ 32.066,00
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 45.653,00	€ 45.653,00
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 77.719,00

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

Recapitulatie

		Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Projecten GCC	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 148.991,00	
	Netto te besteden 2012					€ 327.128,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 6.050,00	
	Afrekening 2011					€ 930,00	
	Netto te besteden 2013					€ 543.603,00	
	Totaal					€ 1.026.702,00	
Totalen aanvragen 2011		€ 772.400,00	€ 211.500,00	€ 55.000,00	€ 505.900,00	€ 114.000,00	€ -
Totalen aanvragen 2012		€ 1.144.000,00	€ 709.400,00	€ 145.000,00	€ 289.600,00	€ 257.459,00	€ 2.500,00
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 1.916.400,00	€ 920.900,00	€ 200.000,00	€ 795.500,00	€ 371.459,00	€ 2.500,00
Totalen aanvragen 2013		€ 2.788.678,00	€ 1.597.491,00	€ 479.300,00	€ 711.887,00	€ 628.446,50	€ 265.435,79
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 4.705.078,00	€ 2.518.391,00	€ 679.300,00	€ 1.507.387,00	€ 999.905,50	€ 267.935,79
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 26.796,50	€ 26.796,50
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 294.732,29

Projecten Akkoordpartners	Te besteden						
	Netto te besteden 2011					€ 75.314,00	
	Netto te besteden 2012					€ 180.810,00	
	Verdeling batig saldo 2011					€ 3.103,00	
	Afrekening 2011					€ 2.026,00	
	Netto te besteden 2013					€ 295.957,00	
	Totaal					€ 557.210,00	
Totalen aanvragen 2011		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totalen aanvragen 2012		€ 497.224,73	€ 208.617,83	€ 135.106,90	€ 153.500,00	€ 153.500,00	€ 12.000,00
Totalen aanvragen t/m 2012		€ 497.224,73	€ 208.617,83	€ 135.106,90	€ 153.500,00	€ 153.500,00	€ 12.000,00
Totalen aanvragen 2013		€ 2.625.000,00	€ 2.275.000,00	€ 100.000,00	€ 360.000,00	€ 325.000,00	€ 210.000,00
Totalen aanvragen t/m 2013		€ 3.122.224,73	€ 2.483.617,83	€ 235.106,90	€ 513.500,00	€ 478.500,00	€ 222.000,00
	Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 78.710,00	€ 78.710,00
	Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 300.710,00

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend = reservering door
c.q. goedgekeurd. ALV goedgekeurd.

VBGW Nr.	Projecten VBGW Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBGW	Advies Bestuur	Saldo te betalen
		Te besteden						
		Netto te besteden 2011					€ 160.539,00	
		Netto te besteden 2012					€ 344.733,00	
		Verdeling batig saldo 2011					€ 6.423,00	
		Afrekening 2011					€ -908,00	
		Netto te besteden 2013					€ 562.500,00	
		Totaal					€ 1.073.287,00	
Projecten VBGW 2011								
2011-01	Algemeen	Verenigingsbijdrage	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
2011-02	Hoendiep	Ondersteunen St. Meubelboulevard	€ 74.625,00	€ 41.925,00		€ 32.700,00	€ 22.700,00	€ -
2011-02	Hoendiep	Participeren in St. Meubelboulevard, promotie van het gebied				€ -	€ 5.000,00	€ -
2011-02	Peizerweg	Participeren in St. Meubelboulevard, promotie van het gebied				€ -	€ 5.000,00	€ -
2011-03	Hoendiep	LED-verlichtingsproject	€ 62.870,00	€ 32.640,00	€ 20.230,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 2.000,00
2011-04	Hoendiep	Project Delen logistiek op Hoendiep	€ 7.000,00		€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00
2011-05	Hoendiep	Collectieve glasvezel	€ 7.500,00			€ 7.500,00	€ 10.000,00	€ 2.000,00
2011-06	Hoogkerk/Westpoort	Bijdrage duurzame LED-feestverlichting centrum Hoogkerk	€ 2.380,00	€ 1.190,00		€ 1.190,00	€ 1.190,00	€ 1.190,00
2011-07	Hoogkerk/Westpoort	Cameratoezicht Westpoort	€ 24.785,00	€ 1.766,33	€ 14.757,00	€ 8.261,67	€ 4.000,00	€ 4.000,00
2011-08	Zernike	Opzetten parkmanagement/huismeester	€ 10.000,00		€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 4.750,00	€ -
2011-09	Kranenburg	Open Dag, betrokkenheid vergroten	€ 5.000,00	€ 2.500,00		€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
2011-10	Corpus den Hoorn	Logistiek Corpus: probleem definiëren + oplossingen	€ 7.500,00	€ 1.875,00	€ 1.875,00	€ 3.750,00	€ 3.750,00	€ 750,00
2011-11	Hoendiep	Creëren P-route Meubelboulevard	€ 6.555,55	€ 2.800,00		€ 3.755,55	€ 3.755,55	€ 3.755,55
2011-12	Martini Trade Park/Peizerweg	Parkeren Martini Trade Park (fase 1)	€ 17.918,50	€ 2.521,68	€ 7.698,50	€ 7.698,32	€ 7.698,32	€ 1.539,66
2011-13	Hereweg e.o.	Eénmalige bijdrage sfeerverlichting	€ 6.000,00	€ 3.000,00		€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ -
Totaal aanvragen 2011			€ 257.134,05	€ 90.218,01	€ 53.060,50	€ 113.855,54	€ 111.843,87	€ 21.235,21
Projecten VBGW 2012								
2012-01	Algemeen	Verenigingsbijdrage 2012	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
2012-02	Algemeen	OndernemersTrefpunt	€ 30.000,00			€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -
2012-03	Peizerweg/Martini Trade Park	Parkeren Martini Trade Park (fase 2)	€ 21.292,50	€ 8.323,13	€ 5.323,13	€ 7.646,25	€ 9.147,00	€ 1.829,40
2012-04	Zernike	Zernike Science Park Campus	€ 90.000,00	€ 60.000,00	€ 20.000,00	€ 10.000,00	€ 17.500,00	€ 3.500,00
2012-05	Overwinningplein	Aankleding Usbaan Overwinningplein	€ 1.500,00			€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ -
		<i>Definitieve afrekening</i>					€ -51,00	
2012-06	Hoendiep	Verfraaiing Meubelboulevard Hoendiep	€ 150.000,00	€ 100.000,00		€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 10.000,00
2012-07	Algemeen	Schaakonderwijs als concrete activiteit	€ 45.000,00	€ 41.500,00		€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ -
2012-08	Hoendiep/Peizerweg	Ondersteuning St. Meubelboulevard	€ 146.300,00	€ 90.100,00		€ 56.200,00	€ 56.200,00	€ 11.240,00
Totaal aanvragen 2012			€ 509.092,50	€ 299.923,13	€ 25.323,13	€ 183.846,25	€ 192.796,00	€ 26.569,40
Totaal aanvragen t/m 2012			€ 766.226,55	€ 390.141,14	€ 78.383,63	€ 297.701,79	€ 304.639,87	€ 47.804,61

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend
c.q. goedgekeurd. = reservering door
ALV goedgekeurd

VBGW	Projecten VBGW		Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBGW	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Nr.	Terrein	Aanvraag						
Projecten VBGW 2013								
2013-01	Algemeen	Verenigingsmanagement	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
2013-02	Algemeen	OTP 2013	€ 20.000,00			€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ -
2013-03	Algemeen	Servicepunt Detailhandel	€ 20.000,00			€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ -
2013-04	Algemeen	ZakenPlatform	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 4.360,00	€ -
2013-05	Hoendiep	Camera beveiliging	€ 6.000,00			€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ -
2013-06	Corpus	Schrijven actieplan verbetering Corpus	€ 23.980,00		€ 15.740,00	€ 8.240,00	€ 8.240,00	€ 1.648,00
2013-07	Algemeen	Netwerk JLO (JongLerenOndernemen) 2013 (2 jaar)	€ 73.732,00	€ 68.732,00		€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-08	Helpman	Marketingplan	€ 4.500,00			€ 4.500,00	€ 4.500,00	€ 900,00
2013-09	Vinkhuizen	Sinterklaasfeest 2013	€ 10.000,00	€ 7.500,00		€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
2013-10	Vinkhuizen	Decemberverlichting 2013	€ 2.500,00	€ 2.000,00		€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00
2013-11	Stadsbreed	Eurosonic Air 2014	€ 15.000,00			€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 3.000,00
2013-12	Helpman	Feestverlichting 2013	€ 5.260,00	€ 2.660,00		€ 2.600,00	€ 2.600,00	€ -
2013-13	Reitdiep	Activiteitenplan Reitdiephaven 2013/2014	€ 22.925,00	€ 11.462,00		€ 11.463,00	€ 11.463,00	€ 11.463,00
Totalen aanvragen 2013			€ 233.897,00	€ 92.354,00	€ 15.740,00	€ 125.803,00	€ 125.163,00	€ 21.011,00
Totalen aanvragen t/m 2013			€ 1.000.123,55	€ 482.495,14	€ 94.123,63	€ 423.504,79	€ 429.802,87	€ 68.815,61
Aanvragen in bewerking								
	Zernike	reservering voor acties parkmanagement	€ 35.000,00			€ 35.000,00		€ -
	Overwinningsplein	reservering	€ 5.000,00			€ 5.000,00		€ -
	Paddepoel	Groenvoorziening	€ 10.000,00			€ 10.000,00		€ -
	Peizerweg	reservering	€ 10.000,00			€ 10.000,00		€ -
	Zernike	RUG-400	€ 25.000,00			€ 25.000,00		€ -
	Hoogkerk	reservering	€ 10.000,00			€ 10.000,00		€ -
	Corpus	Reservering uitwerking acties	€ 50.000,00			€ 50.000,00		€ -
	Helpman	reservering	€ 5.500,00			€ 5.500,00		€ -
	Algemeen	Laadpalen ondersteuning	€ 20.000,00			€ 20.000,00		€ -
	Vinkhuizen	reservering	€ 12.500,00			€ 12.500,00		€ -
	Algemeen	Communicatieplatform	€ 32.000,00			€ 32.000,00		€ -
	Paddepoel	Goodwill acties	€ 10.000,00			€ 10.000,00		€ -
	Paddepoel	Social Media	€ 15.000,00			€ 15.000,00		€ -
	Hoendiep	Mantelbuizen	€ 24.000,00			€ 24.000,00		€ -
	Hoendiep	St. MBG	€ 55.000,00			€ 55.000,00		€ -
						€ 319.000,00		
Saldo beschikbare trekkingsrechten							€ 643.484,13	€ 643.484,13
Saldo aanvragen in bewerking							€ 319.000,00	
Nog beschikbare gelden							€ 324.484,13	
Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)								€ 712.299,74

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend
c.q. goedgekeurd. = reservering

VBZO		Projecten VBZO							
Nr.	Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBZO	Advies Bestuur	Saldo te betalen	
		Te besteden							
		Netto te besteden 2011						€ 80.060,00	
		Netto te besteden 2012						€ 200.339,00	
		Verdeling batig saldo 2011						€ 3.305,00	
		Afrekening 2011						€ 2.074,00	
		Netto te besteden 2013						€ 285.342,00	
		Totaal						€ 571.120,00	
Projecten VBZO 2011									
2011-01	Algemeen	Verenigingsbijdrage	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -	
2011-02	Algemeen	Adviseur infrastructuur	€ 10.000,00			€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -	
		<i>Definitieve afrekening</i>					€ -1.853,75		
2011-03	Algemeen	Zwerfvullproject	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -	
2011-04	Algemeen	Bijdrage OndernemersTrefpunt 2011	€ 240.000,00	€ 135.000,00	€ 80.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -	
		Totalen aanvragen 2011	€ 280.000,00	€ 135.000,00	€ 80.000,00	€ 65.000,00	€ 63.146,25	€ -	
Projecten VBZO 2012									
2012-01	Algemeen	Begeleiding uitbreiding glasvezelnetwerk op Zuidoost	€ 7.975,00		€ 3.987,50	€ 3.987,50	€ 3.987,50	€ 797,50	
2012-02	Stadsbreed	Bijdrage OTP 2012	€ 30.000,00			€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -	
2012-03	Algemeen	Zwerfvullproject 2012 + uitbreiding	€ 7.000,00			€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ -	
		<i>Definitieve afrekening</i>					€ -2.000,00		
2012-04	Algemeen	Adviseur infrastructuur 2012	€ 15.000,00			€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ -	
2012-05	Algemeen	Verenigingsbijdrage 2012	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -	
2012-06	Algemeen	Parkmanager	€ 13.650,00			€ 13.650,00	€ 13.650,00	€ -	
		<i>Definitieve afrekening</i>					€ -4.225,00		
2012-07	Algemeen	Informatiezuilen	€ 50.000,00			€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ -	
		Totalen aanvragen 2012	€ 148.625,00	€ -	€ 3.987,50	€ 144.637,50	€ 138.412,50	€ 797,50	
		Totalen aanvragen t/m 2012	€ 428.625,00	€ 135.000,00	€ 83.987,50	€ 209.637,50	€ 201.558,75	€ 797,50	

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend
c.q. goedgekeurd. = reservering

VBZO		Projecten VBZO						Saldo te betalen
Nr.	Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBZO	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Projecten VBZO 2013								
2013-01	Algemeen	Verenigingsbijdrage	€ 25.000,00			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
2013-02	Algemeen	OTP	€ 30.000,00			€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -
2013-03	Algemeen	Zwerfvuilproject	€ 6.250,00			€ 6.250,00	€ 6.250,00	€ 1.250,00
2013-04	Algemeen	Adviseur infrastructuur	€ 20.000,00			€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 4.000,00
2013-05	Algemeen	Parkmanager	€ 27.300,00			€ 27.300,00	€ 27.300,00	€ 5.460,00
2013-06	Algemeen	LED-informatiezullen (deel 2)	€ 50.000,00		€ 20.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -
2013-07	Algemeen	ZakenPlatform	€ 2.520,00			€ 2.520,00	€ 2.520,00	€ -
2013-08	Winschoterdiep	AED-project	€ 4.200,00			€ 4.200,00	€ 1.898,00	€ -
2013-09	Driebond	Onderzoek camerabewaking	€ 2.533,00			€ 2.533,00	€ 2.533,00	€ -
2013-10	Algemeen	PR-/communicatiemanager	€ 27.300,00	€ 13.650,00		€ 13.650,00	€ 13.650,00	€ 13.650,00
2013-11	Stadsbreed	Eurosonic Air 2014	€ 136.900,00	€ 126.900,00		€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 2.000,00
2013-12	Euvelgunne	Hunzedal	€ 28.250,00			€ 28.250,00	€ 11.500,00	€ 11.500,00
Totalen aanvragen 2013			€ 360.253,00	€ 140.550,00	€ 20.000,00	€ 199.703,00	€ 180.651,00	€ 37.860,00
Totalen aanvragen t/m 2013			€ 788.878,00	€ 275.550,00	€ 103.987,50	€ 409.340,50	€ 382.209,75	€ 38.657,50
Saldo beschikbare trekkingsrechten							€ 188.910,25	€ 188.910,25
Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)								€ 227.567,75

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend = reservering

VBNO	Projecten VBNO							
Nr.	Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBNO	Advies Bestuur	Saldo te betalen
		Te besteden						
		Netto te besteden 2011					€ 33.646,00	
		Netto te besteden 2012					€ 77.730,00	
		Verdeling batig saldo 2011					€ 1.378,00	
		Afrekening 2011					€ 636,00	
		Netto te besteden 2013					€ 121.262,00	
		Totaal					€ 234.652,00	
	Projecten VBNO 2011							
2011-01	Ulgersmaweg	Aanpak Ulgersmaweg: verbetering en identiteit	€ 51.000,00		€ 50.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ -
2011-02	Algemeen	Verenigingsmanagement 2011	€ 31.500,00	€ 21.500,00		€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -
2011-03	Lewenborg	Sfeerverlichting winkelcentrum Lewenborg	€ 7.500,00	€ 2.500,00		€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
2011-04	Ulgersmaweg	Beheer en onderhoud privaat gebied	€ 27.500,00		€ 13.500,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ -
2011-05	Algemeen	Signalering en aanpak zwerfvuil (3 jaar)	€ 15.000,00		€ 10.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
	Totalen aanvragen 2011		€ 132.500,00	€ 24.000,00	€ 73.500,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00	€ -
	Projecten VBNO 2012							
2012-01	Stadsbreed	Bijdrage OTP	€ 6.500,00			€ 6.500,00	€ 6.500,00	€ -
2012-02	Algemeen	Bijdrage Verenigingsmanagement 2012	€ 15.000,00			€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ -
2012-03	Algemeen	Deelname Promotiedagen 2012	€ 7.000,00			€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ -
2012-04	Algemeen	Beroep in Bedrijf	€ 24.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 12.000,00	€ 12.000,00	€ 2.400,00
2012-05	Algemeen	Signalering beheer en onderhoud Oosterhamriktracé	€ 18.000,00		€ 12.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 1.200,00
2012-06	Algemeen	Veilig Ondernemen-bijeenkomst	€ 500,00			€ 500,00	€ 500,00	€ -
2012-07	Algemeen	Publiciteit Bereikbaarheid	€ 1.000,00			€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ -
	Totalen aanvragen 2012		€ 72.000,00	€ 6.000,00	€ 18.000,00	€ 48.000,00	€ 48.000,00	€ 3.600,00
	Totalen aanvragen t/m 2012		€ 204.500,00	€ 30.000,00	€ 91.500,00	€ 83.000,00	€ 83.000,00	€ 3.600,00

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend = reservering

VBNO	Projecten VBNO							
Nr.	Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij VBNO	Advies Bestuur	Saldo te betalen
	Projecten VBNO 2013							
2013-01	Stadsbreed	ZakenPlatform	€ 30.000,00	€ 17.000,00	€ 12.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ -
2013-02	Witte Lam	Onderzoek camerabeveiliging Witte Lam	€ 22.800,00	€ 12.667,00	€ 7.600,00	€ 2.533,00	€ 2.533,00	€ -
2013-03	Algemeen	Verenigingsmanagement	€ 25.000,00	€ 10.000,00		€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ -
2013-04	Algemeen	Bijdrage OTP 2013	€ 240.000,00	€ 153.500,00	€ 80.000,00	€ 6.500,00	€ 6.500,00	€ -
2013-05	Oosterhamriktracé	Boulevard der Tijdelijkheid	€ 6.500,00		€ 3.000,00	€ 3.500,00	€ 3.500,00	€ 700,00
2013-06	Algemeen	Communicatie VBNO	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-07	Algemeen	Communicatie VBNO stadsbreed	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-08	Algemeen	Duurzaam bedrijventerrein 2013	€ 13.500,00		€ 7.500,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 1.200,00
2013-09	Kardinge	Kardinge op de kaart	€ 4.000,00		€ 1.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 600,00
2013-10	Kardinge	Kardinge verbonden	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-11	Algemeen	Promotiedagen 2013	€ 18.000,00	€ 9.000,00		€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 1.800,00
2013-12	Algemeen	Opvallen langs de ring	€ 8.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 800,00
2013-13	Algemeen	Scan huisvestingskosten	€ 32.500,00	€ 8.000,00	€ 5.000,00	€ 19.500,00	€ 19.500,00	€ 3.900,00
2013-14	Ulgersmaweg	Streetart	€ 12.500,00	€ 7.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
2013-15	Algemeen	Veiligheidscampagne ism Servicepunt detailhandel	€ 5.500,00	€ 2.000,00	€ 3.000,00	€ 500,00	€ 500,00	€ -
2013-16	Stadsbreed	Eurosonic Air 2014	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-17	Lewenborg	Bewegwijzering winkelcentrum	€ 43.500,00	€ 32.000,00	€ 2.500,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00
2013-18	Lewenborg	Onderzoek camerabeveiliging Lewenborg	€ 4.400,00	€ 1.467,00	€ 1.467,00	€ 1.466,00	€ 1.466,00	€ 1.466,00
2013-19	De Hoogte	Onderzoek en behoeftepeiling breedband de Hoogte	€ 5.000,00		€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
	Totalen aanvragen 2013		€ 491.200,00	€ 255.134,00	€ 130.067,00	€ 105.999,00	€ 105.999,00	€ 28.466,00
	Totalen aanvragen t/m 2013		€ 695.700,00	€ 285.134,00	€ 221.567,00	€ 188.999,00	€ 188.999,00	€ 32.066,00
		Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 45.653,00	€ 45.653,00
		Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 77.719,00

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend
c.q. goedgekeurd. = reservering

GCC	Projecten GCC								
Nr.	Terrein	Aanvraag	Tot. kosten project	Cofin. (in aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij GCC	Advies Bestuur	Saldo te betalen	
		Te besteden							
		Netto te besteden 2011					€ 148.991,00		
		Netto te besteden 2012					€ 327.128,00		
		Verdeling batig saldo 2011					€ 6.050,00		
		Afrekening 2011					€ 930,00		
		Netto te besteden 2013					€ 543.603,00		
		Totaal					€ 1.026.702,00		
	Projecten GCC 2011								
2011-01	Binnenstad	Haalbaarheidsonderzoek FlyOverGroningen	€ 80.000,00			€ 80.000,00	€ 4.500,00	€ -	
2011-02	Binnenstad	Bloemenjaarmarkt	€ 24.000,00		€ 5.000,00	€ 19.000,00	€ 15.000,00	€ -	
2011-03	Binnenstad	Groningen als specialzaak	€ 35.000,00	€ 25.000,00		€ 10.000,00	€ -	€ -	
2011-04	Binnenstad	Groningens Ontzet/St. Nicolaas	€ 290.000,00	€ 174.000,00		€ 116.000,00	€ 2.000,00	€ -	
2011-05	Binnenstad	Sfeerverlichting 2011	€ 80.000,00			€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ -	
2011-06	Binnenstad	Stimulering Duurzaam Ondernemen (3 jaar)	€ 17.000,00		€ 15.000,00	€ 2.000,00	€ 10.000,00	€ -	
		<i>Overgeheveld naar 2013</i>					€ -10.000,00		
2011-07	Binnenstad	Swingin'Groningen	€ 146.500,00		€ 35.000,00	€ 111.500,00	€ 7.500,00	€ -	
2011-08	Ebbingekwartier	Licht & Geluid project	€ 21.000,00	€ 12.500,00		€ 8.500,00	€ 3.500,00	€ -	
2011-09	Binnenstad Oost	Promotie-activiteit Binnenstad Oost	€ 40.000,00			€ 40.000,00	€ -	€ -	
2011-10	Ebbingekwartier	QR Project	€ 8.500,00			€ 8.500,00	€ 1.500,00	€ -	
2011-11	Binnenstad	Reservering onverwachte projecten	€ 14.400,00			€ 14.400,00	€ -	€ -	
2011-12	Binnenstad	Ontwikkeling verenigingsinitiatieven (3 jaar)	€ 16.000,00			€ 16.000,00	€ 7.450,00	€ -	
		<i>Niets mee gedaan, valt vrij</i>					€ -7.450,00		
		Totalen aanvragen 2011	€ 772.400,00	€ 211.500,00	€ 55.000,00	€ 505.900,00	€ 114.000,00	€ -	
	Projecten GCC 2012								
2012-01	Binnenstad	Bierfestival 2012	€ 35.000,00	€ 25.000,00		€ 10.000,00	€ 3.500,00	€ -	
2012-02	Binnenstad	Bloemenjaarmarkt 2012	€ 30.000,00	€ 5.000,00		€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -	
		<i>Afrekening</i>					€ -5.524,00	€ -	
2012-03	Binnenstad	Binnenstad als warenhuis	€ 120.000,00	€ 52.800,00		€ 67.200,00	€ 67.200,00	€ -	
		<i>Overgeheveld naar 2013-24</i>					€ -17.500,00		
2012-04	Binnenstad	Eurosonic Air 2012	€ 95.000,00	€ 57.500,00	€ 27.500,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -	
2012-05	Stadsbreed	OndernemersTrefpunt	€ 148.500,00	€ 48.500,00	€ 80.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ -	
2012-06	Binnenstad	Open Nederlandse Quiz Contest 2012	€ 15.000,00	€ 11.000,00		€ 4.000,00	€ 1.000,00	€ -	
2012-07	Binnenstad	Pietenspektakel	€ 4.000,00			€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ -	
		<i>Afrekening</i>					€ -567,00	€ -	
2012-08	Binnenstad Oost	Promotieactiviteit Binnenstad Oost/Hallo Zomer	€ 40.000,00	€ 37.500,00		€ 2.500,00	€ 7.500,00	€ -	
2012-09	Binnenstad	Sfeerverlichting 2012	€ 230.000,00	€ 135.000,00		€ 95.000,00	€ 95.000,00	€ -	
2012-10	Binnenstad	Swingin' Groningen	€ 262.800,00	€ 242.800,00		€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ -	
2012-11	Binnenstad	Website Groningen Binnenstad	€ 5.000,00			€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -	
2012-12	Ebbingekwartier	Prijsvraag verlichtingsplan Nw Ebbingestraat	€ 20.000,00	€ 5.000,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 1.500,00	
2012-13	Binnenstad	Zwaanzinnige Dag	€ 2.700,00	€ 450,00		€ 2.250,00	€ 1.450,00	€ -	
2012-14	Ebbingekwartier	Zienemaan & Sterren - Openluchtbioscoop	€ 22.000,00	€ 19.000,00		€ 3.000,00	€ 1.675,00	€ -	
2012-15	Binnenstad	Folkingestraatfeest	€ 3.400,00	€ 1.250,00		€ 2.150,00	€ 725,00	€ -	
2012-16	Binnenstad	Etalagegedichten	€ 10.600,00	€ 5.600,00		€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00	
2012-17	Ebbingekwartier	Manifestatie Open Ebbing 2012	€ 100.000,00	€ 63.000,00	€ 30.000,00	€ 7.000,00	€ 6.500,00	€ -	
		Totalen aanvragen 2012	€ 1.144.000,00	€ 709.400,00	€ 145.000,00	€ 289.600,00	€ 257.459,00	€ 2.500,00	
		Totalen aanvragen t/m 2012	€ 1.916.400,00	€ 920.900,00	€ 200.000,00	€ 795.500,00	€ 371.459,00	€ 2.500,00	

OVERZICHT AANVRAGEN HET FONDS 2013: GEHONOREERD, UITKERING EN RAPPORTAGE

naar de stand van : 20-12-2013

NB: ongenummerde projecten zijn nog niet ingediend
c.q. goedgekeurd. = reservering

GCC	Projecten GCC		Tot. kosten project	Cofin. (In aanvr.)	Cofin. Gem. (aanvr)	Aanvraag bij GCC	Advies Bestuur	Saldo te betalen
Nr.	Terrein	Aanvraag						
	Projecten GCC 2013							
2013-01	Binnenstad	Bedrijvenmarkt Noorderplantsoen	€ 1.750,00			€ 1.750,00	€ 1.750,00	€ -
2013-02	Binnenstad	Bloemenjaarmarkt 2013	€ 30.000,00		€ 5.000,00	€ 25.000,00	€ 22.000,00	€ -
2013-03	Binnenstad	Carnivale	€ 226.515,00	€ 211.515,00	€ 5.000,00	€ 10.000,00	€ 7.500,00	€ -
2013-04	Binnenstad	Eurosonic Air 2013	€ 138.100,00	€ 91.600,00	€ 16.500,00	€ 30.000,00	€ 10.000,00	€ -
2013-05	Binnenstad	Gastvrijheid	€ 20.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
2013-06	Binnenstad/provincie	Grachtenfestijn 2013	€ 131.467,00	€ 106.467,00		€ 25.000,00	€ 10.000,00	€ 2.000,00
2013-07	Binnenstad	Groninger Modeparade	€ 42.500,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 22.500,00	€ 22.500,00	€ 4.500,00
2013-08	Binnenstad	Walk-in Concerts	€ 22.500,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 2.500,00
2013-09	Binnenstad	Krassen actie 2013	€ 40.000,00		€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
2013-10	Binnenstad	Noord Nederland Rusland 2013	€ 115.000,00	€ 35.000,00	€ 60.000,00	€ 20.000,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00
2013-11	Ebbingekwartier	050Winkelverkiezing	€ 10.000,00	€ 5.000,00		€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-12	Ebbingekwartier	Onderhoud plantenbakken 2013	€ 1.500,00			€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00
2013-13	Stadsbreed	Ondernemertrefpunt 2013	€ 215.000,00	€ 115.000,00	€ 80.000,00	€ 20.000,00	€ 12.500,00	€ -
2013-14	Ebbingekwartier	Open Ebbinge 2013	€ 60.000,00	€ 42.000,00	€ 13.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 1.000,00
2013-15	Binnenstad	Open Nederlandse Quiz Contest 2013	€ 15.000,00	€ 12.500,00		€ 2.500,00	€ 1.500,00	€ -
2013-16	Binnenstad	Pietenspektakel 2013	€ 8.000,00			€ 8.000,00	€ 8.000,00	€ 8.000,00
2013-17	Binnenstad	Radio 538 voor Warchild	€ 25.000,00		€ 20.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
2013-18	Stadsbreed	Servicepunt Detailhandel	€ 110.000,00	€ 30.000,00	€ 50.000,00	€ 30.000,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00
2013-19	Binnenstad	Sfeerverlichting 2013	€ 128.300,00			€ 128.300,00	€ 128.300,00	€ -
2013-20	Binnenstad	Swingin' Groningen 2013	€ 267.650,00	€ 242.650,00		€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
2013-21	Binnenstad	Theater op straat	€ 32.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00
2013-22	Binnenstad	Groningens Ontzet en Intocht Sinterklaas	€ 290.000,00	€ 265.000,00		€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 5.000,00
2013-23	Binnenstad	Winterprogramma 2013/2014	€ 100.000,00		€ 65.000,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00
2013-24	Binnenstad	Wonen in Groningen	€ 32.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 3.500,00
2013-25	Ebbingekwartier	Zienemaan & Sterren - Openluchtbioscoop	€ 25.000,00	€ 17.500,00		€ 7.500,00	€ 4.200,00	€ 840,00
2013-26	Binnenstad	Zomermarkten	€ 22.500,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00
2011-06	Stadsbreed	Stimulering Duurzaam Ondernemen	€ 10.000,00			€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 7.787,40
2011-12	Stadsbreed	Ontwikkeling verenigingsinitiatieven	€ 5.700,00			€ 5.700,00	€ 5.700,00	€ 5.491,39
2013-27	Binnenstad	Winterprogrammering 2012/2013	€ 50.000,00		€ 43.050,00	€ 6.950,00	€ 6.950,00	€ -
2013-28	Binnenstad	Krassen actie 2012	€ 30.000,00		€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ -
2013-29	Binnenstad	Aankleding Kroningsdag en bezoek Koninklijk Paar	€ 12.000,00	€ 6.000,00		€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ -
2013-30	Stadsbreed	ZakenPlatform	€ 4.120,00			€ 4.120,00	€ 2.729,50	€ -
2013-31	Ebbingekwartier	Duurzaam Groningen Sculptuur	€ 103.700,00	€ 93.700,00		€ 10.000,00	€ 6.250,00	€ 6.250,00
2013-32	Binnenstad	Flyover Groningen (deel 2)	€ 80.000,00	€ 30.000,00		€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 10.000,00
2013-33	Binnenstad	Zwanestraat 400 jaar 2013	€ 22.876,00	€ 6.959,00	€ 6.750,00	€ 9.167,00	€ 9.167,00	€ 9.167,00
2013-34	Binnenstad	Wintermarkten Poelestraat 2013	€ 5.000,00	€ 2.500,00		€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
2013-35	Binnenstad/Zernike	WiFi App Innovator Award	€ 10.000,00			€ 10.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00
2013-36	Binnenstad	Smaakvol & Passend Shoppen	€ 2.000,00	€ 1.600,00		€ 400,00	€ 400,00	€ 400,00
2013-37	Algemeen	Ondersteuning verenigingsmanagement GCC	€ 32.500,00			€ 32.500,00	€ 32.500,00	€ 32.500,00
2013-38	Binnenstad	Nachtburgemeesterverkiezing 2013	€ 10.000,00	€ 7.500,00		€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
2013-39	Binnenstad	Lustrum RUG 400, Groninger DNA/fotoproject	€ 300.000,00	€ 235.000,00	€ 40.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
		Totalen aanvragen 2013	€ 2.788.678,00	€ 1.597.491,00	€ 479.300,00	€ 711.887,00	€ 628.446,50	€ 265.435,79
		Totalen aanvragen t/m 2013	€ 4.705.078,00	€ 2.518.391,00	€ 679.300,00	€ 1.507.387,00	€ 999.905,50	€ 267.935,79
		Saldo beschikbare trekkingsrechten					€ 26.796,50	€ 26.796,50
		Saldo trekkingsrechten (saldo beschikbaar + nog te betalen)						€ 294.732,29

Groningen, samenvatting evaluatie Het Fonds

Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen

MANAGEMENT SUMMARY

Vanaf januari 2011 kent Groningen een fonds van, voor en door ondernemers. Alle ondernemers (inclusief vastgoedeigenaren van een niet-woning) dragen financieel bij en de middelen die vrijkomen staan ter beschikking van de Stichting Het Fonds Groningen, die trekkingsgebieden toekent aan vier bedrijvenverenigingen en de drie aparte kennisinstellingen. Voorliggende evaluatie kijkt terug op de eerste convenantperiode. Hiervoor is een enquête uitgezet onder ondernemers in de stad. In totaal zijn 4.669 ondernemers (inclusief vastgoedeigenaren) per verzocht om de vragenlijst in te vullen. In totaal is de enquête door 322 ondernemers retour gezonden. Hierbij is enkel uitgegaan van volledig ingevulde enquêtes. De responscore bedraagt hiermee 6,9% van het totale aantal verzonden enquêtes in de stad.

Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met verenigingsbestuurders, het bestuur van het Fonds, de gemeente Groningen, grote OZB-betalers en overig direct betrokkenen.

Ten tijde van de evaluatie was Het Fonds effectief 2,5 jaar operationeel. Te kort om een definitief oordeel te geven over het wel of niet doorgaan van Het Fonds. De evaluatie laat zien dat er een goede aanloop is geweest. Het Fonds heeft aantoonbaar bijgedragen aan het economisch klimaat in de stad. Er zijn veel nieuwe activiteiten in de stad georganiseerd ter bevordering van de stadseconomie, de bedrijvenverenigingen zijn geprofessionaliseerd en de

verenigingen ervaren (in tegenstelling tot de periode voor Het Fonds) een meer onafhankelijke relatie tot de gemeente.

Echter, naast successen zijn er ook knelpunten. Daarom is het wenselijk om na een nieuwe periode van drie operationele jaren opnieuw het functioneren en het draagvlak te onderzoeken.

De enquête toont aan dat een meerderheid van de respondenten positief is over het principe van fondsvorming (samenwerking en gezamenlijk bijdragen) en de activiteiten die Het Fonds heeft uitgevoerd. Echter, er is ook een naar omvang behoorlijke groep die kritisch kijkt naar collectieve financiering. Dit is met name de groep die de Stichting Het Fonds niet kent. De evaluatie toont aan dat er een causale relatie aanwezig is tussen bekendheid met Het Fonds en het oordeel. Maar ook de groep die gemiddeld genomen positief is, heeft enkele verbeterpunten.

Met name ten aanzien van de bekendheid van Het Fonds zijn investeringen nodig. Zowel uit de gesprekken als uit de enquête blijkt dat het bestaan van Het Fonds onvoldoende bekend is in de stad. Of er heerst een verkeerd beeld, bijvoorbeeld dat een ondernemer lid moet zijn van een vereniging om een initiatief in te dienen. Zichtbaarheid dient voor de stichting en de bedrijvenverenigingen in de toekomst een aandachtspunt te zijn. In het rapport worden daarvoor diverse suggesties gedaan. Deels gericht op de verenigingen, deels gericht op het bestuur van de stichting Het Fonds.

Is het Fonds voor de bedrijvenverenigingen een verlossing, de grote OZB-betalers zijn minder overtuigd. De grote betalers zien de gebiedsgerichte focus als grootste knelpunt / verbeterpunt. De inno-

vatie in de projectensfeer is te beperkt om van een succes te kunnen spreken. Zij pleiten dan ook voor een aangepaste structuur waardoor de betrokkenheid en inbreng van de grote spelers kan toenemen. Een structuur die het mogelijk maakt om meer stadsbreed te denken. Een belangrijke aanbeveling in het rapport is daarom de introductie van een stadsbreed ondernemerscollectief, ofwel een 'Economic Board'. Een Economic Board moet uitgroeien tot de plek waar de agenda's van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen naast elkaar worden gelegd. Dit moet tevens leiden tot cofinanciering van projecten.

De kennisinstellingen in de stad (UMCG, RUG en Hanzehogeschool) hanteren in feite vanaf de start in 2011 een soort van gedoogconstructie ten aanzien van Het Fonds. Een Economic Board resulteert ook in kansen om de gedoogsteun te transformeren in volwaardig partnerschap.

Met betrekking tot de verdeling van de middelen uit Het Fonds is de meerderheid van de betrokkenen voorstander van de huidige gebiedsgerichte aanpak. Reserveringen voor investeringen op stadsniveau kunnen niet op een brede steun rekenen. Echter, de behoefte aan stadsbrede activiteiten wordt wel herkend.

De evaluatie is tevens gebruikt om het functioneren van het stichtingsbestuur in kaart te brengen. Een belangrijke vraag daarbij is of de stichting haar takenpakket dient te verbreden richting beleidsaspecten? De evaluatie is hierin duidelijk. Het Fonds dient bij haar taakomschrijving uit 2011 te blijven, dat wil zeggen het beheren van de gelden en het toetsen van de aanvragen. Dat stelt wel be-

paalde 'eisen' aan de samenstelling, waarvoor een voorstel wordt gedaan.

Vergelijken we de prestaties van Het Fonds met andere ondernemerscollectieven in het land dan zijn de gelijkenissen groot. Ondernemersfondsen hebben een bepaalde periode nodig voordat ze niet meer zijn weg te denken als onderdeel van de economische structuur. Met de adviezen in dit rapport is het zaak om de volgende slag te gaan maken.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Conclusies

Draagvlak voor samenwerking aanwezig

Ruim de helft van de respondenten is voorstander van een gezamenlijke aanpak bij ondernemersactiviteiten. Inclusief neutrale respondenten is het aandeel ruim 80%. Bovendien blijkt dat een meerderheid van de respondenten het eens is met de stelling dat alle ondernemers financieel dienen bij te dragen aan Het Fonds. Er liggen nog kansen om het draagvlak te versterken. Er is namelijk een causale relatie aanwezig tussen het draagvlak en het 'bekend zijn met' Het Fonds. Respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds antwoorden significant positiever dan de groep die niet bekend is met het bestaan van Het Fonds.

Het feit dat de grootste groep ondernemers voorstander is van samenwerking en gezamenlijke financiering vormt de basis om tot een samenwerkingsvorm als een ondernemersfonds te komen. De respondenten zien in dat een collectief weerbaarder is dan een aaneenschakeling van individuen en dat er meer ondernemersprojecten van de grond komen.

De stichting heeft bijgedragen aan ondernemersactiviteiten

Bij de start van Het Fonds zijn tussen de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen en de gemeente meerdere prestatieafspraken gemaakt. Zo dient Het Fonds onder andere ondernemersactiviteiten

te stimuleren (zowel voor leden van de bedrijvenverenigingen als van niet-leden), ondernemers te vertegenwoordigen bij lobbyactiviteiten en jaarlijks financieel verantwoording af te leggen. Zoals uit het werkplan van Het Fonds blijkt, heeft de stichting taken als communicatie, ledenwerving en uitvoering van projecten ondergebracht bij de verenigingen.

Een verwijzing naar de uitgebreide projectenlijst van Het Fonds op de eigen website toont reeds aan dat er vele reeds bestaande activiteiten zijn voortgezet of nieuwe activiteiten zijn georganiseerd met de middelen uit Het Fonds. De ondernemers die Het Fonds kennen zijn over het algemeen tevreden over de steun die is verleend en ook uit de gesprekken blijkt dat het aantal ondernemersactiviteiten als gevolg van de oprichting van Het Fonds een stimulans heeft gekregen. Er schuilt nog een uitdaging in de betrokkenheid van niet-leden van de verenigingen. Hier staan we in het vervolg apart bij stil.

Met betrekking tot de lobbyactiviteiten kan worden geconcludeerd dat deze rol ondergebracht is bij de bedrijvenverenigingen. De besturen van de verenigingen hebben hier grote stappen in gezet. Dankzij Het Fonds zijn de verenigingen beter zichtbaar, kunnen zij onafhankelijker opereren en is de structuur geprofessionaliseerd. Kortom, de basis voor lobbyactiviteiten is versterkt. Het Fonds heeft formeel geen lobbyrol en is verantwoordelijk voor het beheer en doorsluizen van projectgelden.

De financiële verantwoording vindt conform de afspraken jaarlijks plaats en is voor geïnteresseerden raadpleegbaar via de website van Het Fonds (www.hetfondsgroningen.nl/financieel).

Een verlossing voor de bedrijvenverenigingen

Voor de bedrijvenverenigingen in de stad (VBZO, GCC, VBGW & VBNO) kijken met tevredenheid terug op de eerste jaren van Het Fonds. De toegevoegde waarde blijkt op meerdere fronten. De periode voor Het Fonds waren de vier verenigingen voor de financiering met name afhankelijk van de bereidheid tot een vrijwillige bijdrage van ondernemers en de gemeente. Het Fonds heeft ervoor gezorgd dat er structureel meer middelen beschikbaar zijn waardoor ondernemers gerichter toekomstplannen kunnen maken en bovendien voor langere termijn verplichtingen aan konden gaan. Met andere woorden: de organisatiestructuren zijn geprofessionaliseerd.

Bovendien concludeert BRO dat de relatie tussen de gemeente Groningen en de bedrijvenverenigingen is getransformeerd van afhankelijkheid (in termen van subsidie) in onafhankelijkheid. Vanuit het oogpunt van beide partijen een goede ontwikkeling. Ondernemers hebben vandaag de dag een sterkere stem als het gaat om de economische ontwikkeling van de stad.

Grote OZB-betalers en kennispartners niet overtuigd

In tegenstelling tot de bedrijvenverenigingen zijn de grote OZB-betalers en de kennisinstellingen (UMCG, RUG en Hanzehogeschool) in de stad niet overtuigd van de toegevoegde waarde van Het Fonds. Belangrijkste reden hiervoor is het ontbreken van

meerwaarde / zichtbaarheid van Het Fonds op het niveau van de stad. Vanwege de opzet in trekkingsgebieden is de betrokkenheid van deze 'stadsbrede' partners beperkt. In feite is er nu enkel sprake van een 'gedoogsteun' en dat is een zwakke basis voor continuïteit.

Het Fonds is onvoldoende bekend

Uit de enquête blijkt dat 58% van de respondenten niet op de hoogte is van het bestaan van Het Fonds. Niet verwonderlijk, aangezien dit ook in andere steden geconstateerd wordt in vergelijkbare onderzoeken. Echter, ook tijdens de individuele en groeps gesprekken is de grote onbekendheid door alle geledingen als een struikelblok genoemd. De verenigingen hebben moeite om de individuele ondernemer en kleinschalige samenwerkingsvormen (zoals winkeliersverenigingen in de wijk) te binden aan de vereniging en dus aan Het Fonds.

Dat het loont om te investeren, toont de zojuist aangehaalde causale relatie tussen bekendheid en tevredenheid aan.

Aanlooperperiode nodig geweest

De keuze voor een evaluatie in het derde jaar na oprichting van Het Fonds is begrijpelijk, maar de periode is relatief kort. De komst van Het Fonds resulteerde in een structuurverandering voor de vereniging. Niet alleen zijn de verenigingen verantwoordelijk voor een groter gebied en een grotere groep ondernemers (en eigenaren), ook de financiële structuur is op de schop gegaan. Zoals iedere grootschalige verandering, kost het tijd om deze te incorporeren in bestaande structuren. Overigens hebben overige steden in Neder-

land ook deze ervaring. Daarom was een evaluatie na vijf operationele jaren wenselijker geweest.

Steun voor activiteiten

41% van de respondenten is het eens met de activiteiten die Het Fonds financieel ondersteunt. Dit aantal neemt nog verder toe indien er enkel rekening wordt gehouden met de respondenten die Het Fonds kennen. 24% is het oneens met de activiteiten. Het Fonds heeft aantoonbaar bijgedragen aan investeringen in de aantrekkelijkheid van de gebieden.

Opnieuw is hierbij een kanttekening op zijn plaats van de grote OZB-betalers. Zij ervaren te weinig vernieuwing en daarmee samenhangend een hoge mate van herhaling. De omschrijving 'hoog braderiegehalte' is symbolisch voor deze conclusie.

Tevredenheid over systematiek van trekkingsrechten

Het systeem van trekkingsrechten werkt goed, zo merken de direct betrokkenen op. Het systeem geeft duidelijkheid over waar verenigingen / gebieden recht op hebben. Dit budget is tijdig beschikbaar zodat plannen tot ontwikkeling kunnen komen. Over het algemeen wordt er binnen een afzienbare periode door het Fondsbestuur uitspraak gedaan over de aanvraag.

Waar wel een verbetering gerealiseerd kan worden is in het kader de uitwisseling van ervaringen tussen verenigingen omtrent de financieel-administratieve afwikkeling. Hier gaan we nader op in.

Uitwisseling tussen gebieden zwak

De evaluatie toont aan dat de uitwisseling van informatie tussen de trekkingsgebieden / bedrijvenverenigingen verbeterd kan worden. Trekkingsgebieden kunnen meer van elkaars ervaringen profiteren door bijvoorbeeld succesvolle projecten te delen en gezamenlijk investeringen te doen (denk aan feestverlichting en groen in de openbare ruimte). Daarnaast hebben de verenigingen behoefte aan het delen van meer procesmatige en organisatie technische aspecten. Hoe gaan de verenigingen om met de financiële verantwoording? Welke eisen stellen andere verenigingen aan projectaanvragen? Et cetera. In de eerste jaren is er maximale aandacht nodig geweest voor het professionaliseren van de samenwerkingstructuren op gebiedsniveau waardoor integratiekansen te weinig zijn opgepakt.

Laat gebieden beslissen over stadsbrede projecten

Het geld dat beschikbaar komt via Het Fonds is in de afgelopen jaren (met aftrek van algemene kosten en een weerstandsreserve) teruggevloeid naar de trekkingsgebieden. Naast projecten in het gebied zijn er met de gelden ook een aantal stadsbrede zaken opgepakt. Voorbeelden zijn het Ondernemer Trefpunt, het Servicepunt Detailhandel en het festival Eurosonic. Nu rijst de vraag of het mogelijk moet worden gemaakt om vooraf een budget te reserveren voor stadsbrede projecten. Niet ongebruikelijk want ook in bijvoorbeeld Assen en Leeuwarden werkt men met reserveringen voor stedelijke projecten. De enquêteresultaten en de gesprekken bewijzen echter dat er weinig draagvlak aanwezig is voor het reserveren van middelen voor stadsbrede / gebied overstijgende activiteiten. Dit neemt niet weg dat op alle niveaus de behoefte aan

stadsbrede projecten wordt herkend. 'Laat ondernemers in de gebieden zelf beslissen of zij bereid zijn om te investeren in de stad', zo luidt de boodschap.

Fors budget nog beschikbaar

Van de beschikbare trekkingsrechten is per 1 september 2013 nog 35% beschikbaar. Feitelijk slaagt enkel de binnenstad erin om het totale bedrag te besteden. Voor enkele betrokkenen is dit aanleiding om de hoogte van het opslagpercentage ter discussie te stellen. Zij zien in dit gegeven een argument om het huidige opslagpercentage van 6% naar beneden bij te stellen. Hierover bestaat geen eensgezindheid tussen de betrokkenen. Tegenstanders van een lager percentage merken op dat er met minder budget minder invloed kan worden uitgeoefend op de economische agenda.

Overigens is de beschikbaarheid van budgetten niet vreemd in vergelijking tot andere fondsen in het land. In Delft is na de eerste periode (2011-2012) bijvoorbeeld nog bijna 50% van het geld niet uitgegeven. Maar ook in Leeuwarden en Leiden resteerde er nog budget na de eerste jaren, weliswaar met grote verschillen per trekkingsgebied. Allen hebben dezelfde financieringsmethode als basis.

Omtrent de methodiek onder de voeding van Het Fonds, namelijk een opslag op de OZB / het 'Leids Model', bestaat meer eensgezindheid. Van de respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds is circa 50% voorstander en 30% tegenstander. Ook uit de gespreksronde komen positieve geluiden. De methode is eenvoudig en de kosten zijn laag. De kritiek op de methode clustert

zich met name bij de groep die Het Fonds niet kent. Hier ligt dus een informatieopgave.

Roep om een stadsbreed ondernemerscollectief

Tijdens de gesprekken is uitvoerig stilgestaan bij de meerwaarde van een stadsbreed collectief met als doel om 'Ondernemend Groningen' te vertegenwoordigen. Alle betrokkenen benadrukken het belang van een dergelijk collectief, met als werknaam 'Economic Board'. Een Economic Board dient te zorgen voor een sterk economisch klimaat door de belangen van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samen te brengen. Bovendien is dit dé kans voor Het Fonds om de grote OZB-betalers en de Akkoordpartners sterker te betrekken bij Het Fonds. Eerder is geconcludeerd dat de grotere bedrijven en instellingen tot op heden onvoldoende toegevoegde waarde zien van Het Fonds.

In het volgende deel komen we tot aanbevelingen op welke wijze een Economic Board vorm dient te krijgen.

Aanbevelingen

Het Fonds voortzetten

Het Fonds in Groningen heeft aantoonbaar bijgedragen aan de investeringen in projecten door ondernemers en de professionaliteit van de bedrijvenverenigingen in Groningen. Niet alleen schuilt het voordeel in de aanpak van free-riders. Dankzij de middelen uit het ondernemersfonds worden er ook meer activiteiten georganiseerd, ontstaan er nieuwe samenwerkingen, hebben ondernemers een stevige stem in het economisch programma van de stad, blijft het ledenaantal van de bedrijvenverenigingen op peil of neemt zelfs toe, neemt de zichtbaarheid en onafhankelijkheid van de bedrijvenverenigingen toe en is er meer structuur ontstaan in de relatie tussen de ondernemers en de gemeente.

Binnen het georganiseerde bedrijfsleven is Het Fonds in een relatief korte periode onmisbaar geworden. Zowel de enquête als de gesprekken bevestigen dit statement.

Met andere woorden: er zijn voldoende argumenten voor het voortzetten van Het Fonds. Maar er is zeker nog 'werk aan de winkel'...

Geen uitbreiding takenpakket Het Fonds

De Stichting Het Fonds is primair een entiteit die tot taak heeft om de middelen die beschikbaar komen uit het ondernemersfonds te beheren en de projectvoorstellen van de trekkingsgebieden te toetsen. Een technische en marginale rol. Vandaar de vraag of het bestuur van Het Fonds wellicht ook een rol zou moeten krijgen in het bepalen van de economische agenda van de stad. Iets wat tot op de

dag van vandaag ondergebracht zit bij de bedrijvenverenigingen en belangenverenigingen als MKB Noord en VNO-NCW. De evaluatie geeft een duidelijk antwoord op deze vraag, namelijk dat Het Fonds niet dient op te schuiven richting economische beleidsaspecten. Beleidstaken vergroten de kans op belangenverstrengelingen. Het Fonds moet blijven bij de primaire taak zoals omschreven bij de start in 2011. Dit impliceert tevens de aanbeveling van BRO om eens kritisch te kijken naar de huidige samenstelling van het bestuur. De bestuursleden hebben in het dagelijks leven allen verantwoordelijke en zware portefeuilles, die vooral strategisch van aard zijn. Dit in tegenstelling tot een met name tactische taakomschrijving als bestuurslid van Het Fonds in het werkplan.

Zichtbaarheid vergroten

Een conclusie uit de evaluatie is dat een aanzienlijk deel van de ondernemers onvoldoende bekend is met Het Fonds en haar activiteiten. Dit gaat ten koste van het draagvlak. Het verdient aanbeveling om op korte termijn een strategie te bepalen over de wijze waarop de zichtbaarheid van Het Fonds vergroot kan worden. Persoonlijk contact blijft hiervoor de beste methode (fondsmanager, bestuur, gebiedsvertegenwoordigers).

Duidelijk is dat nieuwsbrieven, verwijzingen naar de website en algemene informatiesessies niet volstaan. De uitdaging is om de informatie op een creatieve wijze te delen met ondernemers.

Enkele suggesties (mede op basis van ervaringen elders in het land):

- De heffing die individuele ondernemers betalen wordt niet vermeld op het aanslagbiljet. BRO adviseert de gemeente Gro-

ningen om dat wel mogelijk te maken, zodat iedere ondernemer kan zien hoeveel hij bijdraagt aan Het Fonds.

- Voeg een bijlage een de aanslag toe met daarop een korte beschrijving van de doelstelling en activiteiten van Het Fonds (actie gemeente).
- Laat op meer locaties zien dat de projecten / activiteiten mogelijk zijn gemaakt met middelen uit Het Fonds. Bijvoorbeeld door het gebruik van een informatiebord.
- Het bestuur van Het Fonds dient meer te investeren in de beschikbaarheid van promotiemateriaal over Het Fonds. De gebieden kiezen nu allen een eigen methode met betrekking tot informatieoverdracht naar leden en niet-leden. Coördinatie en aansturing vanuit de overkoepelende stichting draagt bij aan de effectiviteit van communicatie.
- Het Fonds kan zich meer laten zien op stadsbrede symposia, beurzen en congressen.
- De OBG is een onderzoek gestart naar de wijze waarop de niet-leden van de bedrijvenverenigingen sterker betrokken kunnen worden bij de activiteiten van de verenigingen én dus bij Het Fonds.

Uit bovenstaande rijst de vraag welke partij verantwoordelijk is voor de communicatie over Het Fonds. Zojuist is aangegeven dat Het Fonds terughoudend moet zijn met een taakverbreding. Deels gaat dat ook op met betrekking tot de thema's 'zichtbaarheid' en 'communicatie'. In essentie is het de verantwoordelijkheid van de verenigingen om de mogelijkheden van het Fonds te verspreiden onder leden en niet-leden. Dat moet ook vooral zo blijven, blijkt uit de evaluatie. Het Fonds kan daarbij echter wel (meer dan nu het

geval is) een faciliterende rol nemen. Denk dan aan het uitwisselen van ervaringen, aanbieden van professionele ondersteuning, aanwezigheid op stadsbrede ondernemersbijeenkomsten et cetera. Maar ook VNO-NCW en MKB Noord hebben hierin een taak.

Functie van wijkmanager onderzoeken

In aanvulling op het vergroten van de zichtbaarheid van Het Fonds, ligt er een uitdaging om concentraties van ondernemers in de wijken sterker te betrekken. Voorbeelden zijn buurt- en wijkwinkelcentra, kantorenstrips, autoboulevard et cetera. Denk aan de centra Paddepoel, Lewenborg, Overwinningsplein en Beijum. De evaluatie toont aan dat met name deze ondernemers onvoldoende op de hoogte zijn van het bestaan en de mogelijkheden van Het Fonds. Vaak zijn ze ook niet op de hoogte dat er een aanvraag kan worden gedaan via Het Fonds. BRO komt met de aanbeveling om een 'wijkmanager' te benoemen welke tot taak heeft om de mogelijkheden van Het Fonds te promoten onder ondernemers in de wijken. Geef de manager ook een rol in de voorbereiding en uitvoering van projecten. Investering in tijd is voor ondernemers namelijk een andere belemmerende factor bij samenwerkingsprocessen. Financiering van de manager verloopt via de algemene middelen uit Het Fonds. Het kan waardevol zijn om een relatie te leggen met het Servicepunt Detailhandel. Het Servicepunt heeft een uitgebreid netwerk in ondernemerskringen.

In de gemeente Helmond zijn onlangs succesvolle ervaringen opgebouwd met een wijkwinkelmanager.

Betaalde uitvoeringscapaciteit toegankelijk maken

Nu Het Fonds enkele jaren actief is, ontstaat er een kantelpunt voor de verenigingen. Het aantal initiatieven en daadwerkelijke projecten neemt bijvoorbeeld toe. Dit heeft tot gevolg dat de besturen van verenigingen steeds meer tijd dienen te steken in voorbereiding, uitvoering en verantwoording. Maar ook als het gaat om het betrekken van ondernemers zijn er 'non-stop' inspanningen nodig. De aanbevelingen uit deze evaluatie maken het werk niet minder. Daarom komt BRO tot de aanbeveling voor het fondsbestuur om de mogelijkheid tot professionele ondersteuning voor de verenigingen verder uit te werken en te promoten. In enkele gebieden maakt men al gebruik van betaalde uitvoeringscapaciteit als onderdeel van een project of professioneel verenigingsmanagement. Dit zorgt voor ontlasting van de besturen. Echter, dit is niet breed bekend. Het beste komt het bestuur van Het Fonds met richtlijnen wanneer betaalde ondersteuning mogelijk is. Over het algemeen wordt uitvoeringscapaciteit gekoppeld aan specifieke projecten. Dat maakt het mogelijk om de inzet eenvoudig te kwantificeren en dit nadien te spiegelen aan de resultaten.

Betaalde bestuursfuncties zijn niet wenselijk. De nood daartoe is ook minder indien er gekozen wordt voor betaalde uitvoeringscapaciteit. Een professioneel (dus betaald) secretariaat voor de verenigingen is daarentegen wel wenselijk. Enkele verenigingen kampen met een zware administratie. Uitbesteden hiervan brengt de focus terug. Zoek daarbij naar integratie en kennisuitwisseling tussen verenigingen. Niemand is erbij geholpen als het verschillende 'eilandjes' zijn.

Rol fondsmanager

Het Fonds is nog zoekende naar de rol van de fondsmanager binnen Het Fonds. Niet vreemd aangezien het jaar 2013 het eerste jaar is waarin de fondsmanager actief is. Kijken we naar ervaringen elders in het land dan ontstaat een duidelijke functieomschrijving. De fondsmanager is de 'spin in het web' van Het Fonds en ondersteunt de trekkingsgebieden van planontwikkeling tot aanvraag voor uitvoering. Daarnaast heeft deze persoon ook een taak om 'witte vlekken' te activeren, dat wil zeggen op bestuurlijk niveau ondernemers overtuigen van de meerwaarde en de mogelijkheden van Het Fonds. De fondsmanager begeleidt ook onderzoeken over het functioneren van Het Fonds, deelt ervaringen tussen de trekkingsgebieden en promoot Het Fonds binnen stadsbrede ondernemersnetwerken. Kortom, de fondsmanager is de vraagbaak voor de gebieden en kent Het Fonds door in door. De persoon in kwestie werkt in opdracht van het stichtingsbestuur.

Vertalen we bovenstaande naar de lokale situatie dan is het op termijn verstandig om dubbelfuncties te vermijden. Dit kan bij de opstart geen kwaad, maar naar verloop van tijd schuilt het gevaar van belangenverstrengelingen en diffuse structuren.

Voorwaarden voor stadsbrede activiteiten

Een volgende optie is het beschikbaar houden van trekkingsrecht voor stadsbrede / gebied overstijgende activiteiten. Over het algemeen is er in de trekkingsgebieden geen steun voor deze optie. BRO doet de aanbeveling om geen standaard percentage te reserveren voor stadsbrede activiteiten, maar is wel van mening dat met de individuele trekkingsgebieden afspraken moeten worden ge-

maakt indien de behoefte zou ontstaan om geld in breder verband beschikbaar te stellen. Een 'Economic Board' kan daarin de spin in het web gaan vormen.

Overigens zien we bij vergelijkbare fondsen in Nederland dat steeds meer steden juist bewust kiezen voor het jaarlijks reserveren van gelden voor stadsbrede activiteiten. Ook in Leiden is dit recentelijk ingevoerd. In Groningen ziet de meerderheid echter het verplichtende karakter nog niet zitten. De behoefte wordt wel herkend. Een valkuil is dan natuurlijk dat gebieden naar elkaar gaan kijken en een afwachtende houding aannemen. Een mogelijke oplossing is de installatie van een Economic Board.

Rol en samenstelling Economic Board

De evaluatie maakt tevens duidelijk dat een stadsbrede koepel die ondernemers vertegenwoordigt wenselijk is. Met een blik op de economische positie van de stad / regio Groningen zou de installatie van een stadsbreed collectief ook niet meer dan logisch zijn. Dit aangevuld met de steun in de gesprekken en de keuzes in andere Nederlandse steden, brengt BRO tot het advies om het onderzoek naar de meerwaarde van een Economic Board door te zetten. Dergelijke Economic Boards zijn in het land in opkomst. Onder andere Eindhoven, Amsterdam, Almere en Utrecht bundelen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen in een collectief met een gezamenlijke agenda.

Lessen uit evaluatie

De evaluatie trekt met betrekking tot dit onderwerp een tweetal belangrijke lessen.

1. Een Economic Board is dé juiste plek om de agenda's van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen naast elkaar te leggen om vervolgens een gezamenlijk convenant op te stellen.
2. Een Economic Board kan dé aanleiding vormen om meer stadsbreed en regionaal opererende partijen te betrekken bij Het Fonds.

Samenstelling

Er bestaat geen blauwdruk over de gewenste samenstelling van een Economic Board. Iedere situatie is ook weer anders. Essentieel is echter een vertegenwoordiging van bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen. Voor Groningen is het bovendien belangrijk dat er in een Economic Board een integratie ontstaat van de grotere OZB-betalers en de trekkingsgebieden. In de huidige situatie is dit een 'missing link'. Een sterke voorzitter is onontbeerlijk. Met regelmaat heeft een wethouder of burgemeester deze rol.

Kijk vooral ook naar de koppeling met bestaande overlegorganen, zoals de Raad van Advies van de Stichting Het Fonds en het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG). Integratie en aanvulling van deze organen kan reeds resulteren in een Economic Board. Zeker in relatie tot de constatering eerder dat de huidige bestuurssamenstelling redelijk 'zwaar' is. Juist strategische capaciteiten zijn van toegevoerde waarde voor een Board.

Gezamenlijke agenda en financiering

Uitgangspunt is dat de partners binnen een Economic Board gezamenlijk een convenant en bestedingsprogramma voor stadsbrede initiatieven opstellen. Financiering van het programma geschiedt door het promoten van projecten in de ALV's van de trekkingsge-

bieden, door de vrijvallende budgetten uit Het Fonds¹ maar zeker ook door het 'cofinancieringsfonds' van de gemeente Groningen. Het College van de gemeente heeft onlangs haar nieuwe begroting voor 2014 gepresenteerd waarin zij een fonds introduceert waaruit onder andere projecten ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad kunnen worden gefinancierd. Het college kiest nadrukkelijk de weg van participatie en samenwerking met partners.

Het bestuur van de Stichting Het Fonds neemt uiteindelijk een beslissing over de toekenning van budget, met als toetsingskader de doelstellingen van Het Fonds en het stadsbrede convenant. In die zin blijft de formele lijn geborgd.

Tot slot een waardevolle kanttekening. De behoefte aan een stadsbreed ondernemerscollectief staat los van Het Fonds. Dat wil zeggen dat de komst van een Economic Board niet afhankelijk mag zijn van voortzetting van Het Fonds. Met het oog op de financiering van projecten is een verbinding in de huidige situatie echter het meest efficiënt.

Tijdig opnieuw evalueren

Het Fonds heeft nog een aantal verbeterlagen te maken. Het is belangrijk om daarom tijdig opnieuw het functioneren van Het Fonds te evalueren. Het advies luidt om na een drietal volledig operationele jaren (2014-2016) opnieuw een spiegel voor te houden. Overigens niet alleen om eigen resultaten te reflecteren, maar ook

¹ In het vigerende werkplan van de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen staat omschreven dat Het Fonds gedurende een maximum van drie jaar het geld van de trekkingsgebieden blijft beheren. Wanneer er na drie jaar nog geen beroep op is gedaan, neemt het bestuur een besluit over een besteding.

om eventuele landelijke ontwikkelingen rondom ondernemersfondsen te betrekken op de situatie in Groningen. De wereld van ondernemersfondsen is sterk in ontwikkeling met nieuwe wetgeving als resultaat. Neem bijvoorbeeld het lobbytraject van MKB en VNO-NCW om in het 'Leids Model' wisselende tarieven per trekingsgebied mogelijk te maken. Ook voor Groningen zou een nieuwe wetgeving hieromtrent een oplossing zijn voor het begrotingsprobleem van de gebieden.

Tot slot

De resultaten van deze evaluatie bieden een goede basis om Het Fonds Groningen op onderdelen aan te scherpen. De conclusie is dat een meerderheid van de betrokkenen positief kritisch is. De komende periode is het zaak om met de aanbevelingen in dit rapport een aantal kwaliteitsslagen te maken. Dit moet leiden tot een aantoonbare verbetering van het draagvlak.

BRO heeft vestigingen in Boxtel | Amsterdam | Tegelen | Hasselt
www.BRO.nl

U bent hier: [Home](#) > [Bouwen en verbouwen](#) > [Bouwdossiers inzien](#)

Bouwdossiers inzien

Bouwdossiers inzien

Weten wat er in een bouwdossier staat? U kunt het dossier inzien.

Bouwdossiers bevatten veel informatie. Deze informatie is gedeeltelijk openbaar en zijn via een afspraak in te zien van dinsdag tot en met vrijdag van 9.00 uur tot 16.30 uur.

Aanvragen

In de online afsprakenplanner kiest u een datum en tijdstip waarop u een bouwdossier wilt inzien. Bij het reserveringsoverzicht ziet u alleen de beschikbare data en tijden. Na het reserveren krijgt u een e-mail ter bevestiging.

We verzoeken u vriendelijk om bij het maken van de afspraak duidelijk aan te geven welk(e) dossier (s) u wilt inzien en (indien beschikbaar) de constructiegegevens. Mochten de door u ingevulde gegevens onvoldoende informatie bieden om de aangevraagde dossiers te achterhalen, dan houdt de gemeente Groningen zich het recht voor om de afspraak te annuleren. Uiteraard wordt dan eerst telefonisch contact met u gezocht. In dit gesprek wordt aanvullende informatie van u gevraagd. Mochten we u telefonisch niet kunnen bereiken dan sturen we u een mail waarin staat dat de afspraak vervalt.

De afspraken die via internet gemaakt worden, zijn bedoeld voor de inzage van dossiers van verleende bouwvergunningen. Voor de dossierinzage van aanvragen die nog in behandeling zijn, kunt u zich zonder afspraak melden bij het Loket Bouwen en Wonen, Harm Buitenplein 1, te Groningen.

Kosten dossierinzage:	
Dossierinzage per dossier (art 1.17.4)	€ 8,00
Lichtdruk (art 1.1.1.2)	€ 4,70
Kopie (art 1.1.1.1.) zowel A4 als A3 per stuk	€ 0,35
(conform legesverordening 2013 Gemeente Groningen) betaling uitsluitend via de PIN!	

[Maak afspraak](#)

Bouwdossiers uit de periode 1900-1987

Bouwdossiers uit de periode 1900-1987 zijn overgedragen aan de Groninger Archieven. U kunt daar dossiers raadplegen zonder een afspraak te maken. De openingstijden zijn te vinden op <http://www.groningerarchieven.nl/>. Het is raadzaam om vooraf te bellen omdat mogelijk niet alle dossiers beschikbaar zijn.

Contact

Loket Bouwen en Wonen

Harm Buitenplein 1

9723 ZR GRONINGEN

T 050 367 81 11

F 050 367 80 90

E loketbouwenenwonen@groningen.nl

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag:

09.00-13.00 uur: vrije inloop zonder afspraak

13.00-17.00 uur: alleen op afspraak

Postadres

Postbus 7081

9701 JB GRONINGEN

Deel deze pagina

Gerelateerde onderwerpen

[Afval startpagina](#)

[Omgevingsvergunning voor \(ver\)bouwen, slopen, kappen en milieu](#)

[Bouwvergunning aanvragen](#)

[Reclamevergunning aanvragen, reclameborden plaatsen](#)

[Aanbouw of uitbouw maken](#)

[Dakkapel plaatsen](#)

[Dakraam plaatsen](#)

[Dakterras maken](#)

[Monument verbouwen](#)

[Bedrijfspand verbouwen](#)

[Asbest](#)

[Gebruik maken van de openbare weg](#)

[Verbouwen monument](#)

[Bouwhistorisch onderzoek laten doen](#)

[Bedrijfspand bouwen](#)

[» Contact](#)
[» Ga naar desktopversie](#)

Groningen, evaluatie Het Fonds

Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen

Groningen, evaluatie Het Fonds

Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen

Rapportnummer: 205X00575.077083_2

Datum: 22 november 2013

Contactpersoon opdrachtgever: De heer K.J. Holtman

Projectteam: Stefan van Aarle

Bron foto: Hollandse Hoogte 8

Beknopte inhoud: In de stad Groningen wordt sinds 2011 gewerkt met een fonds voor ondernemers, dat wordt gevoed door een OZB-opslag. Bij de start van Het Fonds hebben betrokken partijen de afspraak gemaakt om in het najaar van 2013 het functioneren van Het Fonds te evalueren. Er is een enquête uitgezet onder ondernemers en daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met ondernemers en direct betrokkenen. In voorliggende rapportage worden resultaten, conclusies en aanbevelingen gepresenteerd.

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401
E info@bro.nl

B | R O
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

pagina

MANAGEMENT SUMMARY

3

RESULTATEN ENQUÊTE EN GESPREKKEN

INLEIDING

5

RESULTATEN ENQUÊTE

29

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

RESULTATEN GESPREKSRONDE

47

Introductie

47

Algemene conclusies

47

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

9

Conclusies

9

Aanbevelingen

13

BIJLAGEN

WERKING VAN HET FONDS

21

Start van het fonds

21

Organisatie

22

Inkomsten en uitgaven

23

Aanslag en procedures

24

Activiteiten 2011-2013

25

MANAGEMENT SUMMARY

Vanaf januari 2011 kent Groningen een fonds van, voor en door ondernemers. Alle ondernemers (inclusief vastgoedeigenaren van een niet-woning) dragen financieel bij en de middelen die vrijkomen staan ter beschikking van de Stichting Het Fonds Groningen, die trekkingsgebieden toekent aan vier bedrijvenverenigingen en de drie aparte kennisinstellingen. Voorliggende evaluatie kijkt terug op de eerste convenantperiode. Hiervoor is een enquête uitgezet onder ondernemers in de stad en zijn gesprekken gevoerd met verenigingsbestuurders, het bestuur van het Fonds, de gemeente Groningen, grote OZB-betalers en overig direct betrokkenen.

Ten tijde van de evaluatie was Het Fonds effectief 2,5 jaar operationeel. Te kort om een definitief oordeel te geven over het wel of niet doorgaan van Het Fonds. De evaluatie laat zien dat er een goede aanloop is geweest. Het Fonds heeft aantoonbaar bijgedragen aan het economisch klimaat in de stad. Er zijn veel nieuwe activiteiten in de stad georganiseerd ter bevordering van de stadseconomie, de bedrijvenverenigingen zijn geprofessionaliseerd en de verenigingen ervaren (in tegenstelling tot de periode voor Het Fonds) een meer onafhankelijke relatie tot de gemeente. Echter, naast successen zijn er ook knelpunten. Daarom is het wenselijk om na een nieuwe periode van drie operationele jaren opnieuw het functioneren en het draagvlak te onderzoeken.

De enquête toont aan dat een meerderheid van de respondenten positief is over het principe van fondsvorming (samenwerking en gezamenlijk bijdragen) en de activiteiten die Het Fonds heeft uitgevoerd. Echter, er is ook een naar omvang behoorlijke groep die kritisch kijkt naar collectieve financiering. Dit is met name de groep die de Stichting Het Fonds niet kent. De evaluatie toont aan dat er een causale relatie aanwezig is tussen bekendheid met Het Fonds en het oordeel. Maar ook de groep die gemiddeld genomen positief is, heeft enkele verbeterpunten.

Met name ten aanzien van de bekendheid van Het Fonds zijn investeringen nodig. Zowel uit de gesprekken als uit de enquête blijkt dat het bestaan van Het Fonds onvoldoende bekend is in de stad. Of er heerst een verkeerd beeld, bijvoorbeeld dat een ondernemer lid moet zijn van een vereniging om een initiatief in te dienen. Zichtbaarheid dient voor de stichting en de bedrijvenverenigingen in de toekomst een aandachtspunt te zijn. In het rapport worden daarvoor diverse suggesties gedaan. Deels gericht op de verenigingen, deels gericht op het bestuur van de stichting Het Fonds.

Is het Fonds voor de bedrijvenverenigingen een verlossing, de grote OZB-betalers zijn minder overtuigd. De grote betalers zien de gebiedsgerichte focus als grootste knelpunt / verbeterpunt. De innovatie in de projectensfeer is te beperkt om van een succes te kunnen spreken. Zij pleiten dan ook voor een aangepaste structuur waardoor de betrokkenheid en inbreng van de grote spelers kan toenemen. Een structuur die het mogelijk maakt om meer stadsbreed te denken. Een belangrijke aanbeveling in het rapport is daarom de introductie van een stadsbreed ondernemerscollectief,

ofwel een 'Economic Board'. Een Economic Board moet uitgroeien tot de plek waar de agenda's van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen naast elkaar worden gelegd. Dit moet tevens leiden tot cofinanciering van projecten.

De kennisinstellingen in de stad (UMCG, RUG en Hanzehogeschool) hanteren in feite vanaf de start in 2011 een soort van gedoogconstructie ten aanzien van Het Fonds. Een Economic Board resulteert ook in kansen om de gedoogsteun te transformeren in volwaardig partnerschap.

Met betrekking tot de verdeling van de middelen uit Het Fonds is de meerderheid van de betrokkenen voorstander van de huidige gebiedsgerichte aanpak. Reserveringen voor investeringen op stadsniveau kunnen niet op een brede steun rekenen. Echter, de behoefte aan stadsbrede activiteiten wordt wel herkend.

De evaluatie is tevens gebruikt om het functioneren van het stichtingsbestuur in kaart te brengen. Een belangrijke vraag daarbij is of de stichting haar takenpakket dient te verbreden richting beleidsaspecten? De evaluatie is hierin duidelijk. Het Fonds dient bij haar taakomschrijving uit 2011 te blijven, dat wil zeggen het beheren van de gelden en het toetsen van de aanvragen. Dat stelt wel bepaalde 'eisen' aan de samenstelling, waarvoor een voorstel wordt gedaan.

Vergelijken we de prestaties van Het Fonds met andere ondernemerscollectieven in het land dan zijn de gelijkenissen groot. Ondernemersfondsen hebben een bepaalde periode nodig voordat ze niet meer zijn weg te denken als onderdeel van de economische structuur. Met de adviezen in dit rapport is het zaak om de volgende slag te gaan maken.

INLEIDING

Aanleiding

Sinds januari 2011 is in Groningen de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen, hierna te noemen Het Fonds, actief. Het Fonds geeft ondernemers de kans om samen initiatieven op te zetten, welke vervolgens bijdragen aan de economische ontwikkeling van de stad Groningen.

Het Fonds wordt gevoed met gelden afkomstig uit een opslag op de OZB van niet-woningen voor eigenaren/gebruikers van 6% in 2013. Het Fonds opereert stadsbreed. Dat betekent dat alle gebruikers en eigenaren die in Groningen OZB voor niet-woningen betaalt, als ondernemer wordt gezien en dus een bijdrage levert aan Het Fonds. Het bijdrage per belastingplichtige is afhankelijk van de waarde van het vastgoed (WOZ-waarde). Het beheer van deze gelden is in handen van de Stichting Het Fonds Groningen. Er is gekozen voor dit model omdat hiermee een goedkope manier van incasso wordt gebruikt, alle ondernemers bijdragen en de OZB over het algemeen als rechtvaardig wordt ervaren.

Het Fonds is tot stand gekomen op initiatief van de ondernemersverenigingen VBNO, VBZO, VBGW en GCC en ondersteund door MKB-Nederland en VNO-NCW. Het initiatief is tevens ondersteund door het College van Burgemeester en Wethouders en is goedgekeurd door de Gemeenteraad. Onderdeel van het Raadsbesluit is de afspraak dat in 2013 een evaluatieonderzoek plaatsvindt naar de

resultaten uit de eerste jaren en de ontwikkeling van het draagvlak. Op basis van deze evaluatie neemt de gemeenteraad een besluit over de voortzetting van het Fonds. Maar de evaluatie is natuurlijk ook een prima middel voor de verenigingen, de grote OZB-betalers en andere direct betrokkenen om een oordeel te vormen over het functioneren van Het Fonds.

Het Fonds heeft een onafhankelijk bureau geselecteerd om de evaluatie uit te voeren en conclusies te formuleren. Bij de bureauselectie zijn bekendheid met het principe van ondernemersfondsen en een landelijke scope meegenomen. BRO is gevraagd het onderzoek uit te voeren en conclusies en aanbevelingen te formuleren.

Doelstelling

Doel van de evaluatie is om terug te kijken op de eerste jaren van het functioneren van Het Fonds. De volgende aspecten komen in de evaluatie aan de orde:

- de wijze van financiering van Het Fonds;
- de uit Het Fonds verrichte bestedingen;
- de in de trekkingsgebieden behaalde resultaten met de uit Het Fonds verrichte bestedingen;
- de informatievoorziening van het Fonds;
- de ontwikkeling van het draagvlak.

Uit de evaluatie moet blijken of het zinvol en wenselijk is om in de huidige – of eventueel een gewijzigde opzet – door te gaan of te stoppen met Het Fonds. Dat houdt in dat er tevens aanbevelingen worden gedaan op basis van de resultaten van het onderzoek.

Enquête en gesprekken

Onderdeel van de evaluatie is een draagvlakmeting in de vorm van een enquête. In deze enquête is aandacht voor het instrument OZB-opslag, de projecten die worden gefinancierd en de communicatie tussen de betrokken partijen. BRO heeft de enquête voorbereid, uitgevoerd en de resultaten verwerkt. Aanvullend daaraan zijn tijdens de looptijd van de enquête gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de bedrijvenverenigingen en winkeliersverenigingen, de Akkoordpartners, het bestuur van Het Fonds en grote OZB-betalers. Onderwerpen die aan de orde zijn gekomen betreffen onder andere: samenwerking, activiteiten, informatievoorziening, inspraakmogelijkheden en de financiering van Het Fonds.

Onderzoeksopzet

Een grote groep ondernemers (inclusief eigenaren van een niet-woning) gevestigd in Groningen is schriftelijk benaderd om deel te nemen aan de enquête. Het gaat in totaal om ruim 4.500 ondernemers. Om te voorkomen dat de enquête door één ondernemer meerdere malen werd ingevuld, zijn de enquêtes voorzien van een codering. Ondernemers hadden de mogelijkheid om de enquête zowel schriftelijk als digitaal in te vullen. Er is publiciteit aan het onderzoek gegeven via Terreinwinst, Cityscoop, nieuwsbrieven, Twitter en advertenties in het Dagblad van het Noorden en de Groninger Gezinsbode. Doel was een respons van circa 8%, gezien ervaringen elders in het land. Uiteindelijk is een respons van 7% behaald.

Voorts heeft er, aanvullend aan de enquête en gesprekken, deskresearch plaatsgevonden met daarbij onder andere aandacht voor de financiële prestaties van Het Fonds.

Opzet rapportage

Daarna rapportage bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft de conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek. Daarna volgt de verantwoording voor dit deel met de resultaten van het onderzoek. Het betreft de uitkomsten van de enquête en de resultaten van de individuele en groepsgesprekken.

Daarvoor wordt in het kort de werking van Het Fonds geschetst.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de resultaten van de enquête en de interviewronde zijn conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

Conclusies

Draagvlak voor samenwerking aanwezig

Ruim de helft van de respondenten is voorstander van een gezamenlijke aanpak bij ondernemersactiviteiten. Inclusief neutrale respondenten is het aandeel ruim 80%. Bovendien blijkt dat een meerderheid van de respondenten het eens is met de stelling dat alle ondernemers financieel dienen bij te dragen aan Het Fonds. Er liggen nog kansen om het draagvlak te versterken. Er is namelijk een causale relatie aanwezig tussen het draagvlak en het 'bekend zijn met' Het Fonds. Respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds antwoorden significant positiever dan de groep die niet bekend is met het bestaan van Het Fonds.

Het feit dat de grootste groep ondernemers voorstander is van samenwerking en gezamenlijke financiering vormt de basis om tot een samenwerkingsvorm als een ondernemersfonds te komen. De respondenten zien in dat een collectief weerbaarder is dan een aaneenschakeling van individuen en dat er meer ondernemersprojecten van de grond komen.

De stichting heeft bijgedragen aan ondernemersactiviteiten

Bij de start van Het Fonds zijn tussen de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen en de gemeente meerdere prestatieafspraken gemaakt. Zo dient Het Fonds onder andere ondernemersactiviteiten te stimuleren (zowel voor leden van de bedrijvenverenigingen als van niet-leden), ondernemers te vertegenwoordigen bij lobbyactiviteiten en jaarlijks financieel verantwoording af te leggen. Zoals uit het werkplan van Het Fonds blijkt, heeft de stichting taken als communicatie, ledenwerving en uitvoering van projecten ondergebracht bij de verenigingen.

Een verwijzing naar de uitgebreide projectenlijst van Het Fonds op de eigen website toont reeds aan dat er vele reeds bestaande activiteiten zijn voortgezet of nieuwe activiteiten zijn georganiseerd met de middelen uit Het Fonds. De ondernemers die Het Fonds kennen zijn over het algemeen tevreden over de steun die is verleend en ook uit de gesprekken blijkt dat het aantal ondernemersactiviteiten als gevolg van de oprichting van Het Fonds een stimulans heeft gekregen. Er schuilt nog een uitdaging in de betrokkenheid van niet-leden van de verenigingen. Hier staan we in het vervolg apart bij stil.

Met betrekking tot de lobbyactiviteiten kan worden geconcludeerd dat deze rol ondergebracht is bij de bedrijvenverenigingen. De besturen van de verenigingen hebben hier grote stappen in gezet. Dankzij Het Fonds zijn de verenigingen beter zichtbaar, kunnen zij onafhankelijker opereren en is de structuur geprofessionaliseerd. Kortom, de basis voor lobbyactiviteiten is versterkt. Het Fonds heeft

formeel geen lobbyrol en is verantwoordelijk voor het beheer en doorsluizen van projectgelden.

De financiële verantwoording vindt conform de afspraken jaarlijks plaats en is voor geïnteresseerden raadpleegbaar via de website van Het Fonds (www.hetfondsgroningen.nl/financieel).

Een verlossing voor de bedrijvenverenigingen

Vooraf de bedrijvenverenigingen in de stad (VBZO, GCC, VBGW & VBNO) kijken met tevredenheid terug op de eerste jaren van Het Fonds. De toegevoegde waarde blijkt op meerdere fronten. De periode voor Het Fonds waren de vier verenigingen voor de financiering met name afhankelijk van de bereidheid tot een vrijwillige bijdrage van ondernemers en de gemeente. Het Fonds heeft ervoor gezorgd dat er structureel meer middelen beschikbaar zijn waardoor ondernemers gericht toekomstplannen kunnen maken en bovendien voor langere termijn verplichtingen aan konden gaan. Met andere woorden: de organisatiestructuren zijn geprofessionaliseerd.

Bovendien concludeert BRO dat de relatie tussen de gemeente Groningen en de bedrijvenverenigingen is getransformeerd van afhankelijkheid (in termen van subsidie) in onafhankelijkheid. Vanuit het oogpunt van beide partijen een goede ontwikkeling. Ondernemers hebben vandaag de dag een sterkere stem als het gaat om de economische ontwikkeling van de stad.

Grote OZB-betalers en kennispartners niet overtuigd

In tegenstelling tot de bedrijvenverenigingen zijn de grote OZB-betalers en de kennisinstellingen (UMCG, RUG en Hanzehogeschool) in de stad niet overtuigd van de toegevoegde waarde van Het Fonds. Belangrijkste reden hiervoor is het ontbreken van meerwaarde / zichtbaarheid van Het Fonds op het niveau van de stad. Vanwege de opzet in trekkingsgebieden is de betrokkenheid van deze 'stadsbrede' partners beperkt. In feite is er nu enkel sprake van een 'gedoogsteun' en dat is een zwakke basis voor continuïteit.

Het Fonds is onvoldoende bekend

Uit de enquête blijkt dat 58% van de respondenten niet op de hoogte is van het bestaan van Het Fonds. Niet verwonderlijk, aangezien dit ook in andere steden geconstateerd wordt in vergelijkbare onderzoeken. Echter, ook tijdens de individuele en groeps gesprekken is de grote onbekendheid door alle geledingen als een struikelblok genoemd. De verenigingen hebben moeite om de individuele ondernemer en kleinschalige samenwerkingsvormen (zoals winkeliersverenigingen in de wijk) te binden aan de vereniging en dus aan Het Fonds.

Dat het loont om te investeren, toont de zojuist aangehaalde causale relatie tussen bekendheid en tevredenheid aan.

Aanlooperperiode nodig geweest

De keuze voor een evaluatie in het derde jaar na oprichting van Het Fonds is begrijpelijk, maar de periode is relatief kort. De komst van Het Fonds resulteerde in een structuurverandering voor de vereniging. Niet alleen zijn de verenigingen verantwoordelijk voor een

groter gebied en een grotere groep ondernemers (en eigenaren), ook de financiële structuur is op de schop gegaan. Zoals iedere grootschalige verandering, kost het tijd om deze te incorporeren in bestaande structuren. Overigens hebben overige steden in Nederland ook deze ervaring. Daarom was een evaluatie na vijf operationele jaren wenselijker geweest.

Steun voor activiteiten

41% van de respondenten is het eens met de activiteiten die Het Fonds financieel ondersteunt. Dit aantal neemt nog verder toe indien er enkel rekening wordt gehouden met de respondenten die Het Fonds kennen. 24% is het oneens met de activiteiten. Het Fonds heeft aantoonbaar bijgedragen aan investeringen in de aantrekkelijkheid van de gebieden.

Opnieuw is hierbij een kanttekening op zijn plaats van de grote OZB-betalers. Zij ervaren te weinig vernieuwing en daarmee samenhangend een hoge mate van herhaling. De omschrijving 'hoog braderiegehalte' is symbolisch voor deze conclusie.

Tevredenheid over systematiek van trekkingsrechten

Het systeem van trekkingsrechten werkt goed, zo merken de direct betrokkenen op. Het systeem geeft duidelijkheid over waar verenigingen / gebieden recht op hebben. Dit budget is tijdig beschikbaar zodat plannen tot ontwikkeling kunnen komen. Over het algemeen wordt er binnen een afzienbare periode door het Fondsbestuur uitspraak gedaan over de aanvraag.

Waar wel een verbetering gerealiseerd kan worden is in het kader de uitwisseling van ervaringen tussen verenigingen omtrent de financieel-administratieve afwikkeling. Hier gaan we nader op in.

Uitwisseling tussen gebieden zwak

De evaluatie toont aan dat de uitwisseling van informatie tussen de trekkingsgebieden / bedrijvenverenigingen verbeterd kan worden. Trekkingsgebieden kunnen meer van elkaars ervaringen profiteren door bijvoorbeeld succesvolle projecten te delen en gezamenlijk investeringen te doen (denk aan feestverlichting en groen in de openbare ruimte). Daarnaast hebben de verenigingen behoefte aan het delen van meer procesmatige en organisatie technische aspecten. Hoe gaan de verenigingen om met de financiële verantwoording? Welke eisen stellen andere verenigingen aan projectaanvragen? Et cetera. In de eerste jaren is er maximale aandacht nodig geweest voor het professionaliseren van de samenwerkingsstructuren op gebiedsniveau waardoor integratiekansen te weinig zijn opgepakt.

Laat gebieden beslissen over stadsbrede projecten

Het geld dat beschikbaar komt via Het Fonds is in de afgelopen jaren (met aftrek van algemene kosten en een weerstandsreserve) teruggevloeid naar de trekkingsgebieden. Naast projecten in het gebied zijn er met de gelden ook een aantal stadsbrede zaken opgepakt. Voorbeelden zijn het Ondernemer Trefpunt, het Servicepunt Detailhandel en het festival Eurosonic. Nu rijst de vraag of het mogelijk moet worden gemaakt om vooraf een budget te reserveren voor stadsbrede projecten. Niet ongebruikelijk want ook in bijvoorbeeld Assen en Leeuwarden werkt men met reserveringen

voor stedelijke projecten. De enquêteresultaten en de gesprekken bewijzen echter dat er weinig draagvlak aanwezig is voor het reserveren van middelen voor stadsbrede / gebied overstijgende activiteiten. Dit neemt niet weg dat op alle niveaus de behoefte aan stadsbrede projecten wordt herkend. 'Laat ondernemers in de gebieden zelf beslissen of zij bereid zijn om te investeren in de stad', zo luidt de boodschap.

Fors budget nog beschikbaar

Van de beschikbare trekkingsrechten is per 1 september 2013 nog 35% beschikbaar. Feitelijk slaagt enkel de binnenstad erin om het totale bedrag te besteden. Voor enkele betrokkenen is dit aanleiding om de hoogte van het opslagpercentage ter discussie te stellen. Zij zien in dit gegeven een argument om het huidige opslagpercentage van 6% naar beneden bij te stellen. Hierover bestaat geen eensgezindheid tussen de betrokkenen. Tegenstanders van een lager percentage merken op dat er met minder budget minder invloed kan worden uitgeoefend op de economische agenda.

Overigens is de beschikbaarheid van budgetten niet vreemd in vergelijking tot andere fondsen in het land. In Delft is na de eerste periode (2011-2012) bijvoorbeeld nog bijna 50% van het geld niet uitgegeven. Maar ook in Leeuwarden en Leiden resteerde er nog budget na de eerste jaren, weliswaar met grote verschillen per trekkingsgebied. Allen hebben dezelfde financieringsmethode als basis.

Omtrent de methodiek onder de voeding van Het Fonds, namelijk een opslag op de OZB / het 'Leids Model', bestaat meer eensgezindheid. Van de respondenten die op de hoogte zijn van het be-

staan van Het Fonds is circa 50% voorstander en 30% tegenstander. Ook uit de gespreksronde komen positieve geluiden. De methode is eenvoudig en de kosten zijn laag. De kritiek op de methode clustert zich met name bij de groep die Het Fonds niet kent. Hier ligt dus een informatieopgave.

Roep om een stadsbreed ondernemerscollectief

Tijdens de gesprekken is uitvoerig stilgestaan bij de meerwaarde van een stadsbreed collectief met als doel om 'Ondernemend Groningen' te vertegenwoordigen. Alle betrokkenen benadrukken het belang van een dergelijk collectief, met als werknaam 'Economic Board'. Een Economic Board dient te zorgen voor een sterk economisch klimaat door de belangen van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samen te brengen. Bovendien is dit dé kans voor Het Fonds om de grote OZB-betalers en de Akkoordpartners sterker te betrekken bij Het Fonds. Eerder is geconcludeerd dat de grotere bedrijven en instellingen tot op heden onvoldoende toegevoegde waarde zien van Het Fonds.

In het volgende deel komen we tot aanbevelingen op welke wijze een Economic Board vorm dient te krijgen.

Aanbevelingen

Het Fonds voortzetten

Het Fonds in Groningen heeft aantoonbaar bijgedragen aan de investeringen in projecten door ondernemers en de professionaliteit van de bedrijvenverenigingen in Groningen. Niet alleen schuilt het voordeel in de aanpak van free-riders. Dankzij de middelen uit het ondernemersfonds worden er ook meer activiteiten georganiseerd, ontstaan er nieuwe samenwerkingen, hebben ondernemers een stevige stem in het economisch programma van de stad, blijft het ledenaantal van de bedrijvenverenigingen op peil of neemt zelfs toe, neemt de zichtbaarheid en onafhankelijkheid van de bedrijvenverenigingen toe en is er meer structuur ontstaan in de relatie tussen de ondernemers en de gemeente.

Binnen het georganiseerde bedrijfsleven is Het Fonds in een relatief korte periode onmisbaar geworden. Zowel de enquête als de gesprekken bevestigen dit statement.

Met andere woorden: er zijn voldoende argumenten voor het voortzetten van Het Fonds. Maar er is zeker nog 'werk aan de winkel'...

Geen uitbreiding takenpakket Het Fonds

De Stichting Het Fonds is primair een entiteit die tot taak heeft om de middelen die beschikbaar komen uit het ondernemersfonds te beheren en de projectvoorstellen van de trekkingsgebieden te toetsen. Een technische en marginale rol. Vandaar de vraag of het bestuur van Het Fonds wellicht ook een rol zou moeten krijgen in het bepalen van de economische agenda van de stad. Iets wat tot op de

dag van vandaag ondergebracht zit bij de bedrijvenverenigingen en belangenverenigingen als MKB Noord en VNO-NCW. De evaluatie geeft een duidelijk antwoord op deze vraag, namelijk dat Het Fonds niet dient op te schuiven richting economische beleidsaspecten. Beleidstaken vergroten de kans op belangenverstrengelingen. Het Fonds moet blijven bij de primaire taak zoals omschreven bij de start in 2011. Dit impliceert tevens de aanbeveling van BRO om eens kritisch te kijken naar de huidige samenstelling van het bestuur. De bestuursleden hebben in het dagelijks leven allen verantwoordelijke en zware portefeuilles, die vooral strategisch van aard zijn. Dit in tegenstelling tot een met name tactische taakomschrijving als bestuurslid van Het Fonds in het werkplan.

Zichtbaarheid vergroten

Een conclusie uit de evaluatie is dat een aanzienlijk deel van de ondernemers onvoldoende bekend is met Het Fonds en haar activiteiten. Dit gaat ten koste van het draagvlak. Het verdient aanbeveling om op korte termijn een strategie te bepalen over de wijze waarop de zichtbaarheid van Het Fonds vergroot kan worden. Persoonlijk contact blijft hiervoor de beste methode (fondsmanager, bestuur, gebiedsvertegenwoordigers).

Duidelijk is dat nieuwsbrieven, verwijzingen naar de website en algemene informatiesessies niet volstaan. De uitdaging is om de informatie op een creatieve wijze te delen met ondernemers.

Enkele suggesties (mede op basis van ervaringen elders in het land):

- De heffing die individuele ondernemers betalen wordt niet vermeld op het aanslagbiljet. BRO adviseert de gemeente Gro-

- ningen om dat wel mogelijk te maken, zodat iedere ondernemer kan zien hoeveel hij bijdraagt aan Het Fonds.
- Voeg een bijlage een de aanslag toe met daarop een korte beschrijving van de doelstelling en activiteiten van Het Fonds (actie gemeente).
 - Laat op meer locaties zien dat de projecten / activiteiten mogelijk zijn gemaakt met middelen uit Het Fonds. Bijvoorbeeld door het gebruik van een informatiebord.
 - Het bestuur van Het Fonds dient meer te investeren in de beschikbaarheid van promotiemateriaal over Het Fonds. De gebieden kiezen nu allen een eigen methode met betrekking tot informatieoverdracht naar leden en niet-leden. Coördinatie en aansturing vanuit de overkoepelende stichting draagt bij aan de effectiviteit van communicatie.
 - Het Fonds kan zich meer laten zien op stadsbrede symposia, beurzen en congressen.
 - De OBG is een onderzoek gestart naar de wijze waarop de niet-leden van de bedrijvenverenigingen sterker betrokken kunnen worden bij de activiteiten van de verenigingen én dus bij Het Fonds.

Uit bovenstaande rijst de vraag welke partij verantwoordelijk is voor de communicatie over Het Fonds. Zojuist is aangegeven dat Het Fonds terughoudend moet zijn met een taakverbreding. Deels gaat dat ook op met betrekking tot de thema's 'zichtbaarheid' en 'communicatie'. In essentie is het de verantwoordelijkheid van de verenigingen om de mogelijkheden van het Fonds te verspreiden onder leden en niet-leden. Dat moet ook vooral zo blijven, blijkt uit de evaluatie. Het Fonds kan daarbij echter wel (meer dan nu het

geval is) een faciliterende rol nemen. Denk dan aan het uitwisselen van ervaringen, aanbieden van professionele ondersteuning, aanwezigheid op stadsbrede ondernemersbijeenkomsten et cetera. Maar ook VNO-NCW en MKB Noord hebben hierin een taak.

Functie van wijkmanager onderzoeken

In aanvulling op het vergroten van de zichtbaarheid van Het Fonds, ligt er een uitdaging om concentraties van ondernemers in de wijken sterker te betrekken. Voorbeelden zijn buurt- en wijkwinkelcentra, kantorenstrips, autoboulevard et cetera. Denk aan de centra Paddepoel, Lewenborg, Overwinningsplein en Beijum. De evaluatie toont aan dat met name deze ondernemers onvoldoende op de hoogte zijn van het bestaan en de mogelijkheden van Het Fonds. Vaak zijn ze ook niet op de hoogte dat er een aanvraag kan worden gedaan via Het Fonds. BRO komt met de aanbeveling om een 'wijkmanager' te benoemen welke tot taak heeft om de mogelijkheden van Het Fonds te promoten onder ondernemers in de wijken. Geef de manager ook een rol in de voorbereiding en uitvoering van projecten. Investering in tijd is voor ondernemers namelijk een andere belemmerende factor bij samenwerkingsprocessen. Financiering van de manager verloopt via de algemene middelen uit Het Fonds. Het kan waardevol zijn om een relatie te leggen met het Servicepunt Detailhandel. Het Servicepunt heeft een uitgebreid netwerk in ondernemerskringen.

In de gemeente Helmond zijn onlangs succesvolle ervaringen opgebouwd met een wijkwinkelmanager.

Betaalde uitvoeringscapaciteit toegankelijk maken

Nu Het Fonds enkele jaren actief is, ontstaat er een kantelpunt voor de verenigingen. Het aantal initiatieven en daadwerkelijke projecten neemt bijvoorbeeld toe. Dit heeft tot gevolg dat de besturen van verenigingen steeds meer tijd dienen te steken in voorbereiding, uitvoering en verantwoording. Maar ook als het gaat om het betrekken van ondernemers zijn er 'non-stop' inspanningen nodig. De aanbevelingen uit deze evaluatie maken het werk niet minder. Daarom komt BRO tot de aanbeveling voor het fondsbestuur om de mogelijkheid tot professionele ondersteuning voor de verenigingen verder uit te werken en te promoten. In enkele gebieden maakt men al gebruik van betaalde uitvoeringscapaciteit als onderdeel van een project of professioneel verenigingsmanagement. Dit zorgt voor ontlasting van de besturen. Echter, dit is niet breed bekend. Het beste komt het bestuur van Het Fonds met richtlijnen wanneer betaalde ondersteuning mogelijk is. Over het algemeen wordt uitvoeringscapaciteit gekoppeld aan specifieke projecten. Dat maakt het mogelijk om de inzet eenvoudig te kwantificeren en dit nadien te spiegelen aan de resultaten.

Betaalde bestuursfuncties zijn niet wenselijk. De nood daartoe is ook minder indien er gekozen wordt voor betaalde uitvoeringscapaciteit. Een professioneel (dus betaald) secretariaat voor de verenigingen is daarentegen wel wenselijk. Enkele verenigingen kampen met een zware administratie. Uitbesteden hiervan brengt de focus terug. Zoek daarbij naar integratie en kennisuitwisseling tussen verenigingen. Niemand is erbij geholpen als het verschillende 'eilandjes' zijn.

Rol fondsmanager

Het Fonds is nog zoekende naar de rol van de fondsmanager binnen Het Fonds. Niet vreemd aangezien het jaar 2013 het eerste jaar is waarin de fondsmanager actief is. Kijken we naar ervaringen elders in het land dan ontstaat een duidelijke functieomschrijving. De fondsmanager is de 'spin in het web' van Het Fonds en ondersteunt de trekkingsgebieden van planontwikkeling tot aanvraag voor uitvoering. Daarnaast heeft deze persoon ook een taak om 'witte vlekken' te activeren, dat wil zeggen op bestuurlijk niveau ondernemers overtuigen van de meerwaarde en de mogelijkheden van Het Fonds. De fondsmanager begeleidt ook onderzoeken over het functioneren van Het Fonds, deelt ervaringen tussen de trekkingsgebieden en promoot Het Fonds binnen stadsbrede ondernemersnetwerken. Kortom, de fondsmanager is de vraagbaak voor de gebieden en kent Het Fonds door in door. De persoon in kwestie werkt in opdracht van het stichtingsbestuur.

Vertalen we bovenstaande naar de lokale situatie dan is het op termijn verstandig om dubbelfuncties te vermijden. Dit kan bij de opstart geen kwaad, maar naar verloop van tijd schuilt het gevaar van belangenverstrengelingen en diffuse structuren.

Voorwaarden voor stadsbrede activiteiten

Een volgende optie is het beschikbaar houden van trekkingsrecht voor stadsbrede / gebied overstijgende activiteiten. Over het algemeen is er in de trekkingsgebieden geen steun voor deze optie. BRO doet de aanbeveling om geen standaard percentage te reserveren voor stadsbrede activiteiten, maar is wel van mening dat met de individuele trekkingsgebieden afspraken moeten worden ge-

maakt indien de behoefte zou ontstaan om geld in breder verband beschikbaar te stellen. Een 'Economic Board' kan daarin de spin in het web gaan vormen.

Overigens zien we bij vergelijkbare fondsen in Nederland dat steeds meer steden juist bewust kiezen voor het jaarlijks reserveren van gelden voor stadsbrede activiteiten. Ook in Leiden is dit recentelijk ingevoerd. In Groningen ziet de meerderheid echter het verplichtende karakter nog niet zitten. De behoefte wordt wel herkend. Een valkuil is dan natuurlijk dat gebieden naar elkaar gaan kijken en een afwachtende houding aannemen. Een mogelijke oplossing is de installatie van een Economic Board.

Rol en samenstelling Economic Board

De evaluatie maakt tevens duidelijk dat een stadsbrede koepel die ondernemers vertegenwoordigd wenselijk is. Met een blik op de economische positie van de stad / regio Groningen zou de installatie van een stadsbreed collectief ook niet meer dan logisch zijn. Dit aangevuld met de steun in de gesprekken en de keuzes in andere Nederlandse steden, brengt BRO tot het advies om het onderzoek naar de meerwaarde van een Economic Board door te zetten. Dergelijke Economic Boards zijn in het land in opkomst. Onder andere Eindhoven, Amsterdam, Almere en Utrecht bundelen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen in een collectief met een gezamenlijke agenda.

Lessen uit evaluatie

De evaluatie trekt met betrekking tot dit onderwerp een tweetal belangrijke lessen.

1. Een Economic Board is dé juiste plek om de agenda's van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen naast elkaar te leggen om vervolgens een gezamenlijk convenant op te stellen.
2. Een Economic Board kan dé aanleiding vormen om meer stadsbreed en regionaal opererende partijen te betrekken bij Het Fonds.

Samenstelling

Er bestaat geen blauwdruk over de gewenste samenstelling van een Economic Board. Iedere situatie is ook weer anders. Essentieel is echter een vertegenwoordiging van bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen. Voor Groningen is het bovendien belangrijk dat er in een Economic Board een integratie ontstaat van de grotere OZB-betalers en de trekkingsgebieden. In de huidige situatie is dit een 'missing link'. Een sterke voorzitter is onontbeerlijk. Met regelmaat heeft een wethouder of burgemeester deze rol.

Kijk vooral ook naar de koppeling met bestaande overlegorganen, zoals de Raad van Advies van de Stichting Het Fonds en het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG). Integratie en aanvulling van deze organen kan reeds resulteren in een Economic Board. Zeker in relatie tot de constatering eerder dat de huidige bestuurssamenstelling redelijk 'zwaar' is. Juist strategische capaciteiten zijn van toegevoerde waarde voor een Board.

Gezamenlijke agenda en financiering

Uitgangspunt is dat de partners binnen een Economic Board gezamenlijk een convenant en bestedingsprogramma voor stadsbrede initiatieven opstellen. Financiering van het programma geschiedt door het promoten van projecten in de ALV's van de trekkingsge-

bieden, door de vrijvallende budgetten uit Het Fonds¹ maar zeker ook door het 'cofinancieringsfonds' van de gemeente Groningen. Het College van de gemeente heeft onlangs haar nieuwe begroting voor 2014 gepresenteerd waarin zij een fonds introduceert waaruit onder andere projecten ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad kunnen worden gefinancierd. Het college kiest nadrukkelijk de weg van participatie en samenwerking met partners.

Het bestuur van de Stichting Het Fonds neemt uiteindelijk een beslissing over de toekenning van budget, met als toetsingskader de doelstellingen van Het Fonds en het stadsbrede convenant. In die zin blijft de formele lijn geborgd.

Tot slot een waardevolle kanttekening. De behoefte aan een stadsbreed ondernemerscollectief staat los van Het Fonds. Dat wil zeggen dat de komst van een Economic Board niet afhankelijk mag zijn van voortzetting van Het Fonds. Met het oog op de financiering van projecten is een verbinding in de huidige situatie echter het meest efficiënt.

Tijdig opnieuw evalueren

Het Fonds heeft nog een aantal verbeterlagen te maken. Het is belangrijk om daarom tijdig opnieuw het functioneren van Het Fonds te evalueren. Het advies luidt om na een drietal volledig operationele jaren (2014-2016) opnieuw een spiegel voor te houden. Overigens niet alleen om eigen resultaten te reflecteren, maar ook

om eventuele landelijke ontwikkelingen rondom ondernemersfondsen te betrekken op de situatie in Groningen. De wereld van ondernemersfondsen is sterk in ontwikkeling met nieuwe wetgeving als resultaat. Neem bijvoorbeeld het lobbytraject van MKB en VNO-NCW om in het 'Leids Model' wisselende tarieven per trekingsgebied mogelijk te maken. Ook voor Groningen zou een nieuwe wetgeving hieromtrent een oplossing zijn voor het begrotingsprobleem van de gebieden.

Tot slot

De resultaten van deze evaluatie bieden een goede basis om Het Fonds Groningen op onderdelen aan te scherpen. De conclusie is dat een meerderheid van de betrokkenen positief kritisch is. De komende periode is het zaak om met de aanbevelingen in dit rapport een aantal kwaliteitsslagen te maken. Dit moet leiden tot een aantoonbare verbetering van het draagvlak.

¹ In het vigerende werkplan van de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen staat omschreven dat Het Fonds gedurende een maximum van drie jaar het geld van de trekkingsgebieden blijft beheren. Wanneer er na drie jaar nog geen beroep op is gedaan, neemt het bestuur een besluit over een besteding.

VERANTWOORDING

WERKING VAN HET FONDS

Start van het fonds

Bij het wegvallen van de middelen uit het zogenaamde 'Grotestedenbeleid', in combinatie met de invoering van de wet op de Bedrijven Investeringszones (BIZ) is op initiatief van de ondernemersverenigingen VBNO, VBZO, VBGW en GCC en ondersteund door Kamer van Koophandel, VNO-NCW MKB Noord en de Gemeente Groningen, onderzoek gedaan naar een nieuwe vorm van financiering voor collectieve ondernemerszaken. Tevens was de aanleiding in die tijd een steeds groter wordende vraag om de praktijk van 'freeriding' op te lossen, waarbij slechts een deel van de ondernemers op vrijwillige basis meebetaalt aan gemeenschappelijke voorzieningen en een ander deel wel de lusten maar niet de lasten draagt.

In 2010 wordt, in navolging van andere steden in Nederland, de keuze gemaakt voor een gemeentebreed ondernemersfonds, 'van, voor en door ondernemers, waarmee de positie van ondernemend Groningen en al haar initiatieven kan worden versterkt. Een ondernemersfonds is een goed middel om de organisatiegraad, de belangenbehartiging en de lobbykracht van ondernemers te versterken en om hun verantwoordelijkheid voor de bedrijfsomgeving vorm te geven.

De basis voor dat fonds is een verhoging van de Onroerende Zaak belasting (OZB) voor de categorie niet-woningen. Het opslagpercentage is vanaf de start in 2011 jaarlijks opgebouwd: 2% in 2011, 4% in 2012 en 6% in 2013.

In de praktijk gaat het om een bedrag van circa € 35 per € 100.000,- onroerende WOZ-waarde (Wet Onroerende Zaken) in 2013, resulterend in een fonds met een voeding van ruim € 1.900.000,-. De niet-commerciële ondernemingen (onderwijs, zorg, cultuur) doen als OZB-betalers volledig mee in Het Fonds.

De partijen hebben de gemeente gevraagd om de OZB per 1 januari 2011 te verhogen. De gemeente stond welwillend tegenover het voorstel. Dit uit zich in het raadsvoorstel van 28 oktober 2010 en het bijbehorende besluit d.d. 17 november.

Doelstelling en bestedingspatroon staan beschreven in het werkplan van de Stichting 'Het Fonds Ondernemend Groningen', zoals vastgesteld door de Stuurgroep in januari 2011. Het Fonds is bestemd voor collectieve belangen van ondernemers. Alles wat ondernemers zelf langs democratische weg als hun collectieve belang aanwijzen, is een legitiem bestedingsdoel.

Organisatie

Het Fonds is opgericht onder de afspraak dat na 3 jaar geëvalueerd zou worden. De Stichting Het Fonds Groningen is een bestuur dat statutair bestaat uit minimaal zeven personen. Het bestuur bestaat voor een aanzienlijk deel uit vertegenwoordigers van Groningse OZB-plichtigen en werkt met portfolio's. Elk bestuurslid is verantwoordelijk voor het onderhouden van contacten met een deel van het werkgebied. De taken van de stichting zijn verder:

- Contactpartner voor de gemeente Groningen.
- Stimuleren van collectieve ondernemersinitiatieven die het ondernemersklimaat ten goede komen.
- Transparant maken van de trekkingsrechten voor verenigingen en/of samenwerkingsverbanden.
- Honoreren van aanvragen van verenigingen.
- Uitvoeren van onderzoek naar de effecten van het Fonds Ondernemend Groningen.
- Verantwoording afleggen over de besteding van de verkregen middelen.
- Verbetering van de samenwerking tussen ondernemers en de gemeente.

Sinds 2013 is er een fondsmanager actief. De fondsmanager is de 'spin in het web' van het Ondernemersfonds en ondersteunt initiatieven van planontwikkeling tot aanvraag voor uitvoering.

Adviesraad

In maart 2012 is er door Het Fonds een Adviesraad benoemd. In de Adviesraad zitten vertegenwoordigers van de OZB-betalers van niet-woningen. De Adviesraad heeft een rol als klankbord en/of adviseur van het bestuur van het Ondernemersfonds. Tweemaal per jaar organiseert het bestuur van Het Fonds een bijeenkomst voor de adviesraad. Daarbij staat steeds een thema (sector of cluster van betalers van OZB) centraal. Deze bijeenkomsten hebben ten doel de communicatie tussen de diverse organisaties in de stad te verbeteren en eventuele gemeenschappelijke thema's te belichten. Ten tijde van de evaluatie bestaat de Adviesraad uit twee leden, met een beschikbare vacature.

Verenigingen

Er is een viertal ondernemerscollectieven actief in de stad Groningen die aanspraak kunnen maken op de trekkingsrechten. Het gaat om:

- Vereniging Bedrijvenparken Groningen West (VBGW)
- Vereniging Bedrijven Noordoost (VBNO)
- Vereniging Bedrijven Zuidoost (VBZO)
- Groningen City Club (GCC)

De Algemene Ledenvergaderingen van de afzonderlijke verenigingen nemen besluiten over de projecten die worden voorgedragen. Ondernemers kunnen met elkaar via de eigen vereniging een project indienen.

Het bestuur van Het Fonds bedenkt zelf geen plannen en voert ze ook niet uit. Het zijn de verenigingen die bepalen welke activitei-

ten worden voorgesteld. Het bestuur van Het Fonds beoordeeld de activiteiten op een aantal, vooraf vastgestelde criteria.

Kennispartners

Enkele kennisinstellingen in de stad, namelijk UMCG, RUG en Hanzehogeschool, zijn verenigd via het 'Akkoord van Groningen'. Door samen op te trekken vanuit een eenduidige visie en een gemeenschappelijke agenda willen men de positie van Groningen als dé kennis- en innovatiestad van Noord- Nederland verder ontwikkelen. De partners in het Akkoord hebben recht op eigen trekkingsrechten. In die zin hebben zij binnen Het Fonds een bijzondere positie. De doelstellingen en co-financieringsmogelijkheden zijn vastgelegd in 'Het Akkoord van Groningen 2.0'.

De gemeente Groningen

De gemeente is niet vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Het Fonds, noch in de Raad van Advies. De gemeente int de heffing bij de belastingplichtigen en zorgt voor bevoorschotting van de toegekende subsidie aan de Stichting Het Fonds. De stichting is belast met de daadwerkelijke besteding. Echter, het gebruik van het OZB-instrument zorgt ervoor dat de middelen in het fonds publieke middelen betreffen, waardoor de gemeente formeel verantwoordelijk is voor de incasso, besteding en verantwoording van de middelen.

De stichting dient jaarlijks een subsidieaanvraag in bij de gemeente. Hiervoor zijn enkele randvoorwaarden benoemd die zijn vastgelegd in een subsidieovereenkomst tussen de gemeente en de stichting. In deze overeenkomst worden onder andere prestatieafspraken ge-

maakt. Zo verplicht de stichting zich er bijvoorbeeld toe bestaande ondernemersverenigingen te ondersteunen, maar ook om niet-aangesloten ondernemers te assisteren bij collectieve activiteiten of bij hun lobby richting de overheid. In de overeenkomst is ook afgesproken dat de stichting financiële verantwoording dient af te leggen, ook over haar eigen exploitatie, waardoor de gemeente toezicht blijft houden op de bestedingssystematiek.

De gemeente heeft geen rol bij de bestemming van de gelden. Zij draagt ook niet bij aangezien het gemeentelijke vastgoed is uitgezonderd van de heffing. Echter, de partijen hechten waarde aan een goede afstemming en een transparante werkwijze met als gevolg dat een gemeentelijk ambtenaar uit het beleidsveld 'economie' als adviseur is betrokken bij Het Fonds en de vergaderingen van het bestuur bijwoont.

Inkomsten en uitgaven

Er is bij de oprichting een bewuste keuze gemaakt om de inkomsten uit Het Fonds volledig terug te laten vloeien naar de verschillende gebieden, met uitzondering van algemene organisatiekosten (maximaal 6% van de inkomsten) en een weerstandsreserve (3%).

Voordat een analyse volgt van de bestedingen, wordt onderstaand een overzicht gepresenteerd van de beschikbare trekkingsrechten per gerechtigde over de jaren 2011, 2012, 2013.

Voor de exacte financiële prestaties van Het Fonds over de afzonderlijke jaren wordt verwezen naar de jaarverslagen van de stichting welke zijn te raadplegen via de website van Het Fonds.

Tabel 1: Netto trekkingsrechten per jaar

	Netto trekkingsrecht 2011 (2%)	Netto trekkingsrecht 2012 (4%)	Netto trekkingsrecht 2013 (6%)	Totaal
VBGW	€ 160.539,-	€ 344.733,-	€ 562.500,-	€ 1.067.772,-
VBZO	€ 80.060,-	€ 200.339,-	€ 285.342,-	€ 565.741,-
VBNO	€ 33.646,-	€ 77.730,-	€ 121.262,-	€ 232.638,-
GCC	€ 148.991,-	€ 327.128,-	€ 543.603,-	€ 1.019.722,-
Akkoord- partners	€ 75.314,-	€ 180.810,-	€ 295.957,-	€ 552.081,-

Hierna volgt een overzicht van de toegekende aanvragen. Het cijfer over 2013 is gebaseerd op de situatie per 1 september 2013.

Tabel 2: Toegekende aanvragen per jaar

	Toegekende aanvragen 2011	Toegekende aanvragen 2012	Toegekende aanvragen 2013 ²	Totaal
VBGW	€ 111.844,-	€ 192.796,-	€ 88.600,-	€ 393.240,-
VBZO	€ 63.146,-	€ 138.413,-	€ 159.153,-	€ 360.712,-
VBNO	€ 35.000,-	€ 48.000,-	€ 88.033,-	€ 171.033,-
GCC	€ 114.000,-	€ 257.459,-	€ 552.380,-	€ 923.839,-
Akkoord- partners	€ 0.000,-	€ 153.500,-	€ 275.000,-	€ 428.500,-

Tot slot resteert de vraag wat het beschikbare trekkingsrecht voor de verschillende actoren is per 1-1-2013.

Tabel 3: Beschikbare trekkingsrecht per 1-1-2013

	Beschikbaar trekkingsrecht	In % van totaal (tabel 1)
VBGW	€ 680.047,-	64%
VBZO	€ 210.408,-	38%
VBNO	€ 63.619,-	27%
GCC	€ 102.864,-	10%
Akkoordpartners	€ 128.710,-	23%
Totaal	€ 1.185.648,-	35%

² Cijfer gebaseerd op situatie per 1-9-2013

Activiteiten 2011-2013

Met de middelen uit Het Fonds zijn de afgelopen periode diverse activiteiten in de verschillende trekkingsgebieden ondersteund. Een beknopt overzicht van deze activiteiten is opgenomen in de bijlagen bij deze rapportage. Voor een volledig overzicht zie de website van Het Fonds en de jaarverslagen van de stichting (tevens beschikbaar via de website).

RESULTATEN ENQUÊTE EN GESPREKKEN

RESULTATEN ENQUÊTE

De resultaten van de enquête onder ondernemers worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Het hoofdstuk kent een vergelijkbare opbouw als de enquête met, na enkele statistische gegevens, aandacht voor de volgende thema's:

- bekendheid en samenwerking;
- financiën;
- activiteiten;
- invloed en informatievoorziening;
- slotopmerkingen.

Respons

In totaal zijn 4.669 ondernemers (inclusief vastgoedeigenaren) per verzocht om de vragenlijst in te vullen³. Uit kostenoverwegingen zijn niet alle ondernemers benaderd. Op basis van een WOZ is een ondergrens gehanteerd. Bij eigenaren van een niet-woning lag deze grens op € 200.000,- WOZ, bij gebruikers van een niet-woning op € 100.000,- WOZ. Ook voor ondernemers die niet tot één van deze categorieën behoorde, was het mogelijk om de enquête in te vullen. Hiervoor diende men een unieke code op te vragen. Geen enkele ondernemer heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

³ Het daadwerkelijk aantal verzonden enquêtes ligt hoger. Echter, nadien is een correctie toegepast voor leegstand en foutieve adressen.

Als administratieve onderlegger is gebruik gemaakt van het bestand met OZB-betalers in de stad Groningen over 2013, in beheer bij de Gemeente Groningen.

Van de 4.669 ondernemers zijn 1.570 ondernemers per e-mail benaderd. Deze groep bestond enkel uit gebruikers van niet-woningen. De overige 3.099 ondernemers zijn per post aangeschreven. Het betrof hier een mix van gebruikers en eigenaren.

De reactietermijn voor de enquête bedroeg drie weken in de periode eind september tot eind oktober 2013. Na twee én na drie weken is bovendien een reminder verstuurd aan ondernemers die per e-mail zijn benaderd. Daarnaast is er door Het Fonds een advertentie geplaatst in het Dagblad van het Noorden en de Groninger Gezinsbode. Tot slot is er aandacht gegeven aan de enquête via de communicatiekanalen van de verenigingen, waaronder Cityscoop, Terreinwinst en Twitter.

In totaal is de enquête door 322 ondernemers retour gezonden. Hierbij is enkel uitgegaan van volledig ingevulde enquêtes. De responsscore bedraagt hiermee 6,9% van het totale aantal verzonden enquêtes in de stad. Veel vergelijkingsmateriaal is niet aanwezig aangezien Groningen de tweede stad is met deze onderzoeksmethodiek⁴ in het kader van de evaluatie van een ondernemersfonds op basis van het OZB-model. Bij de evaluatie van het ondernemersfonds in Delft (voorjaar 2013) is een vergelijkbare respons

⁴ Het middel ondernemersenquête is vaker ingezet bij de evaluatie van ondernemersfondsen op basis van de reclamebelasting. Een reclamebelasting wordt echter gebiedsgericht ingezet waardoor het een kleiner aantal ondernemers betreft. Dat maakt het mogelijk om gerichtere acties te ondernemen die de respons verhogen.

behaald. Ook in het kader van een ander doel uitgevoerde ondernemersonderzoeken heeft BRO vergelijkbare referentiecijfers.

Er zijn in totaal 101 enquêtes per post retour ontvangen en 221 via het internet.

Kijken we naar de verdeling tussen eigenaren en gebruikers dan blijkt dat de verschillen behoorlijk te zijn. Eigenaren zijn goed voor 23% van de totale respons, gebruikers 77%. Relaterende aan het aantal verzonden enquêtes per groep dan is het percentage wel hetzelfde, namelijk 7%.

Tabel 1: Verdeling respons

	Aantal	%
Aantal verzonden enquêtes	4.669	100%
Waarvan enquêtes eigenaren	1.079	23%
Waarvan enquêtes gebruikers	3.590	77%
Aantal enquêtes retour	322	6,9%
Waarvan retour gebruikers	248	77%
Waarvan retour eigenaren	74	23%
Enquêtes retour per post	101	31%
Enquêtes retour digitaal	221	69%

Respons per gebied

Het Fonds heeft de stad verdeeld in werkgebieden met ieder eigen trekkingsrechten. Aan het begin van het jaar berekent Het Fonds op basis van gegevens vanuit de gemeente hoeveel geld er per gebied beschikbaar komt.

Tabel 2: Verdeling respons naar gebied

	Respons: aantal	Respons: % van totaal (322)	% van aantal verzonden enquêtes
Gebied binnenstad	151	46%	7,1%
Gebied west	79	25%	5,9%
Gebied zuid-oost	48	15%	7,3%
Gebied noord-oost	44	14%	6,8%

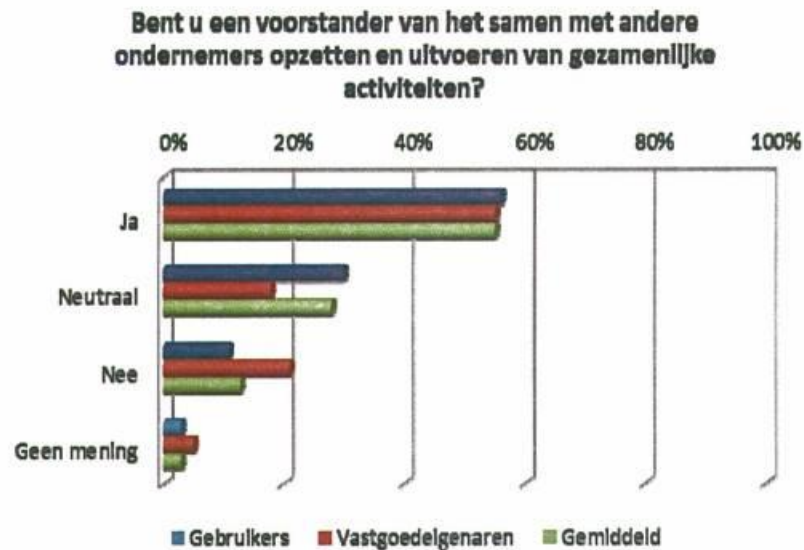
In het vervolg van de rapportage worden de resultaten gepresenteerd. We gaan daarbij uit van het gemiddelde van alle respondenten. Echter, per vraag worden ook afzonderlijk de percentages van eigenaren en gebruikers weergegeven. Indien deze significant afwijken (groter of kleiner dan 5%) van het gemiddelde zal dit worden opgemerkt. Er is geen onderscheid gemaakt in de verschillen per trekkingsgebied aangezien de respons per gebied onvoldoende representatief is om algemene uitspraken te formuleren.

Bij wijze van proef is geanalyseerd of er een significant verschil in het antwoordenpatroon bestaat tussen de binnenstadondernemers enerzijds en de ondernemers in de andere gebieden (met name bedrijventerreinen) anderzijds. Over het algemeen is dit niet het geval en zijn de verschillen minimaal. Het thema 'activiteiten' vormt een uitzondering op deze regel. Ondernemers in de binnenstad zijn positiever over de activiteiten die Het Fonds ondersteunt en de resultaten van de activiteiten.

Bekendheid en samenwerking

Allereerst is aan ondernemers gevraagd of ze voorstander zijn van gezamenlijke activiteiten.

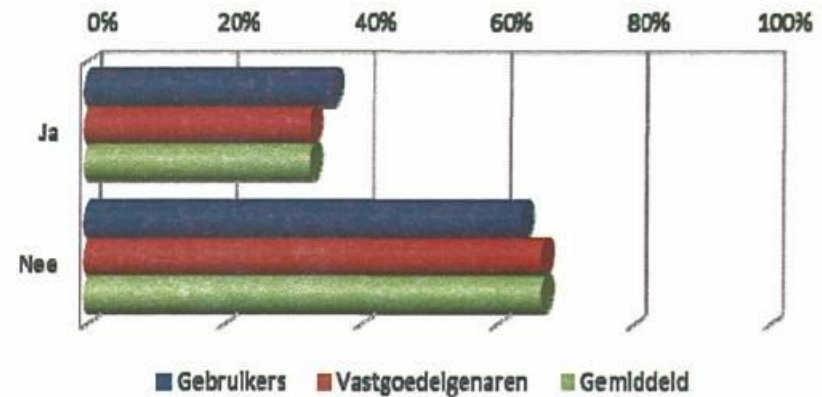
Grafiek 1

- Gemiddeld is 55% van de respondenten voorstander van gezamenlijke activiteiten.
- 13% is tegen samenwerking met betrekking tot activiteiten en 28% antwoord neutraal.
- Eigenaren antwoorden significant vaker 'nee' dan gebruikers.

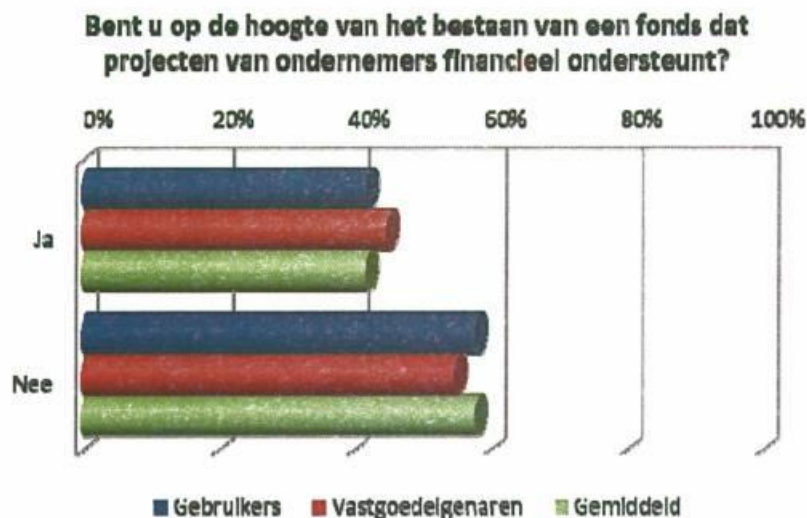
Grafiek 2

Bent u lid van één van de vier grote ondernemersverenigingen in de stad: GCC / VBZO / VBGW / VBNO?

Op basis van de enquêteresultaten is één derde van de ondernemers in Groningen lid van een ondernemersvereniging. Tussen eigenaren en gebruikers zit slechts een gering verschil. Dit antwoordenpatroon komt overeen met de werkelijke situatie in Groningen en de rest van Nederland. Gemiddeld in Nederland is tussen de 30% en 40% van de ondernemers aangesloten bij een lokaal ondernemerscollectief.

Grafiek 3

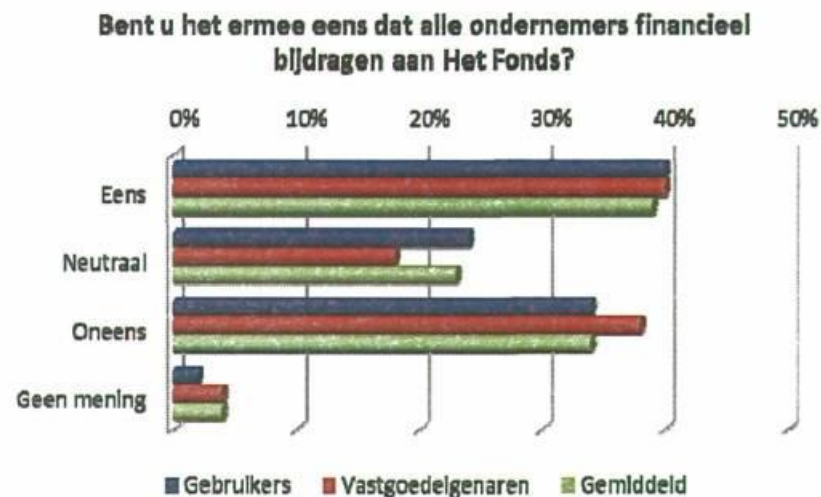
Gemiddeld is 58% van de respondenten niet bekend met het bestaan van een ondernemersfonds. Ruim 40% is wel op de hoogte van het bestaan. Er is slechts een beperkt verschil tussen eigenaren en gebruikers van een niet-woning.

Opmerking: het feit dat gemiddeld 58% van de respondenten niet op de hoogte is van het bestaan een fonds is van invloed op de overige vragen uit de enquête. Voor deze groep is het namelijk niet mogelijk om een inhoudelijk oordeel te geven over het functioneren van het fonds. Deze kanttekening moet in ogenschouw worden genomen bij de interpretatie van de overige resultaten. De effecten hiervan worden zichtbaar gemaakt met afzonderlijke grafieken.

De financiën

Het Fonds wordt gevoed met gelden afkomstig van de OZB-opslag. Het tweede deel van de ondernemersenquête stond in het teken van de uitgangspunten van het gekozen instrument.

Grafiek 4 a zonder filter

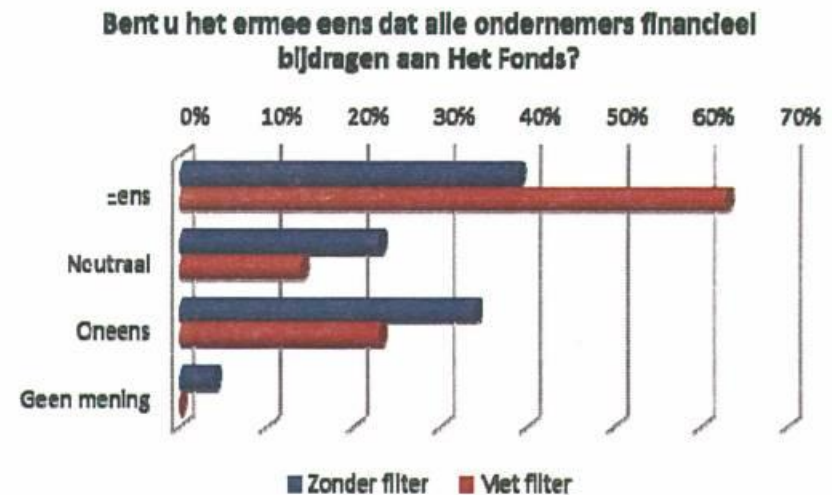
Circa 40% van de respondenten is het eens met de stelling dat alle ondernemers in de stad financieel bij dienen te dragen aan Het Fonds. Alleen door samenwerking is het mogelijk om projecten te realiseren, aldus de voorstanders. Bovendien wordt het probleem van free-riders met de systematiek van een collectief fonds opgelost.

Circa één derde is het niet eens met de stelling. De mogelijkheid tot het toelichten van het antwoord wordt met name door de 'tegenstanders' van Het Fonds aangegrepen. Zij dragen de volgende argumenten aan:

- Het bestaan van het fonds is onbekend.
- Ondernemers profiteren niet in gelijke mate van de bestedingen/activiteiten. Winkeliers, dienstverleners, industrie hebben allen verschillende belangen. Het financieren van projecten die niet bijdragen aan het collectief ligt gevoelig.
- Het geld komt met name ten goede aan de binnenstad en de detailhandel / de projecten hebben geen toegevoegde waarde voor de stad.
- De cultuursector heeft vaak niet de middelen om bij te dragen aan het economische klimaat van een stad. Echter, participatie door middel van ruimte, expertise, projecten en dergelijke behoort wel tot de mogelijkheden.
- ZZP'ers worden niet betrokken bij Het Fonds. De initiatieven richten zich met name op winkeliers en op de bedrijventerreinen.
- Een extra belasting is niet de juiste methode van samenwerking af te dwingen.
- In tijden van crisis is een lastenverzwaring ongewenst.
- De gemeente Groningen zou ook moeten meebetalen. Veel projecten raken ook het belang van de gemeente. Het zorgen voor een goed ondernemersklimaat behoort tot de kerntaken van de gemeente.

Respondenten die bij vraag 3 hebben aangegeven Het Fonds te kennen zijn het significant vaker eens met de vraag of alle ondernemers financieel dienen bij te dragen. Dit blijkt uit de volgende grafiek.

Grafiek 4 b met filter

Vervolgens is de ondernemers gevraagd naar hun mening over de toegevoegde waarde van het invoeren van een fonds voor ondernemers.

Grafiek 5 (meerdere antwoorden mogelijk)

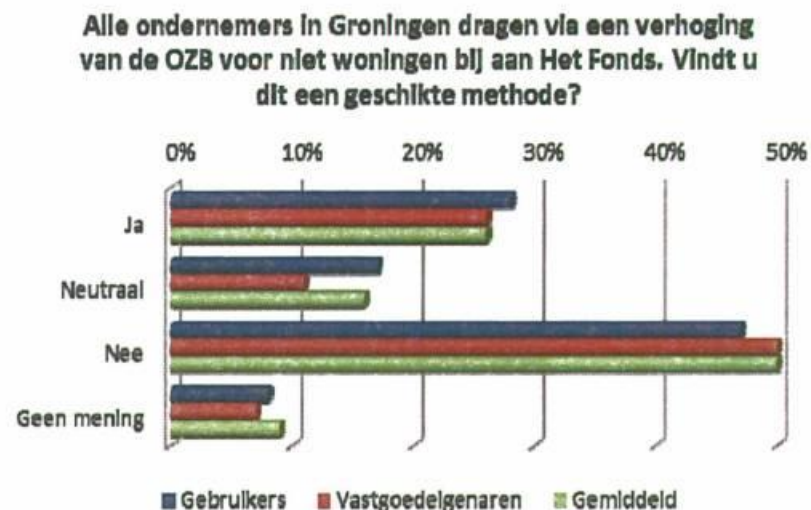

Gemiddeld zijn 2,3 antwoord categorieën door de respondenten geselecteerd.

Het antwoord dat het meest is geselecteerd is de kans om met Het Fonds de aantrekkelijkheid van de omgeving te verbeteren (29%). Daarmee verband houdt de antwoordcategorie 'verbeteren van knelpunten in mijn gebied'. Deze is eveneens door 29% geselecteerd. Vervolgens blijkt de mogelijkheid om projecten te financieren voor 26% een toegevoegde waarde te zijn. 26% ervaart de

collectiviteit c.q. het voorkomen van free-riders als de grootste toegevoegde waarde. 26% van de respondenten is van mening dat Het Fonds geen toegevoegde waarde heeft.

Grafiek 6 a zonder filter

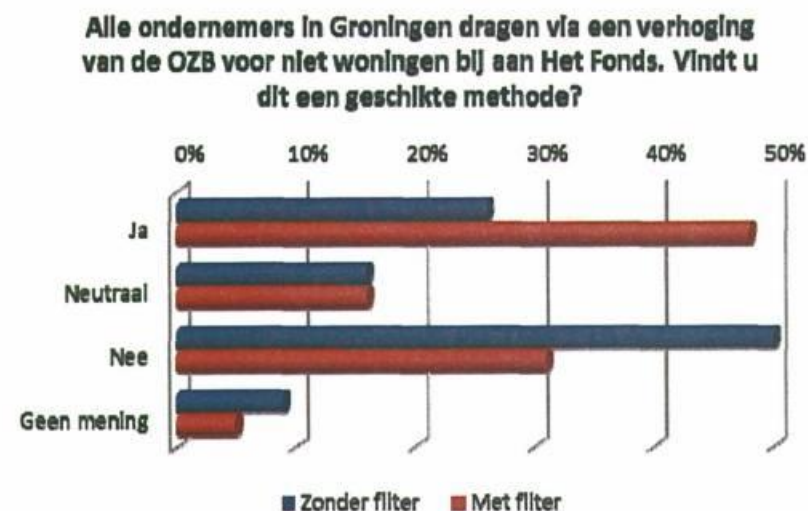
Het bedrag dat ondernemers betalen voor de fondsvorming is afhankelijk van de waarde van het vastgoed (WOZ-waarde). Hiervoor wordt de OZB voor niet-woningen in 2013 verhoogd met 6%.

- 26% van de respondenten is het eens met de huidige wijze van tarifiering.
- 50% van de respondenten is het niet eens met het huidige systeem.

- 16% antwoord neutraal en 9% heeft geen mening.
- Vastgoedeigenaren van een niet-woning zijn het significant vaker oneens met de methode dan gebruikers van een niet-woning.

Respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds (antwoord vraag 3) zijn duidelijk positiever over de methode dan diegenen die Het Fonds niet kennen.

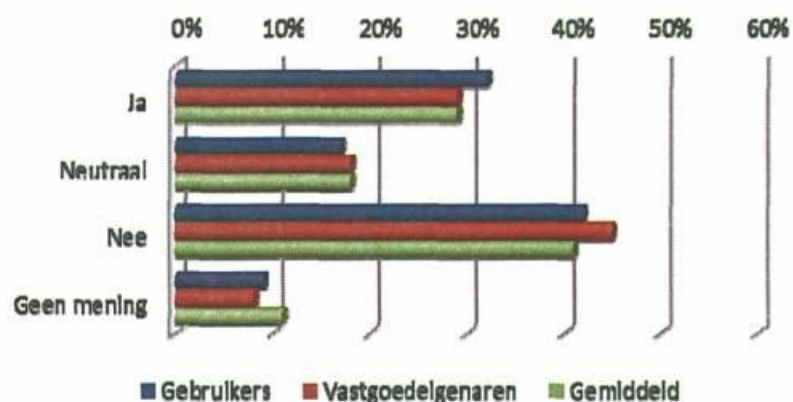
Grafiek 6 b met filter

Met betrekking tot de financiën is tot slot gevraagd naar de hoogte van het tarief.

Grafiek 7 a zonder filter

In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Vindt u dit een redelijk bedrag?

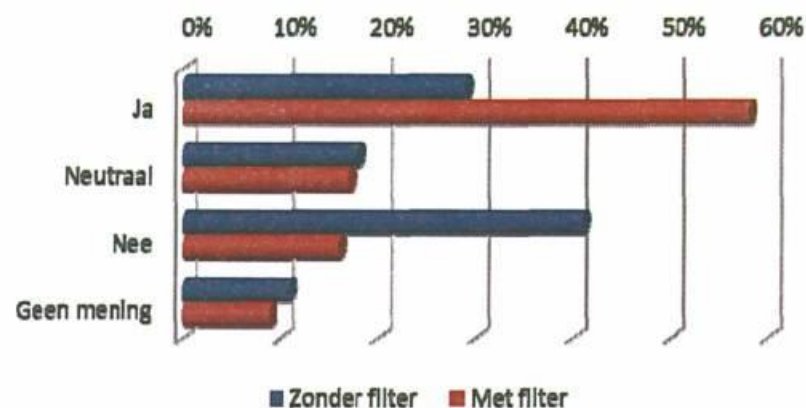
Vergelijkbaar aan de voorgaande vraag is ook hier het antwoordenpatroon overwegend negatief. 41% van de respondenten is niet eens met het bedrag. 29% ervaart het bedrag daarentegen wel als redelijk. Tot slot antwoord 18% neutraal en heeft 11% geen mening. Met name diegenen die het bedrag onredelijk vinden, hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot toelichting.

- Het bedrag hoort voor iedere ondernemer en eigenaar hetzelfde te zijn.
- Voor ondernemers met een groot oppervlak die solitair liggen, drukt de opslag zwaar op de lasten. Bovendien profiteert deze groep minder dan ondernemers die binnen concentraties gevestigd zijn.
- De waarde van het pand hoeft niet in relatie te staan tot de omzet van een onderneming.
- Geen bereidheid om te betalen voor zaken die geen toegevoegde waarde hebben voor de stad.
- De binnenstadondernemer dienen, in tegenstelling tot de huidige situatie, meer te betalen dan ondernemers die elders gevestigd zijn.
- Maak een onderscheid naar sectoren. Voorbeeld: vraag aan detaillisten een ander bedrag dan aan zorgverleners.
- Vastgoedeigenaren rekenen de lokale kosten vaak direct door aan de huurder waardoor deze met dubbele lasten wordt geconfronteerd.
- De toeristische sector betaalt via de toeristenbelasting reeds aan een vergelijkbaar doel.

Opnieuw is er een significant verschil bij toepassing van een filter voor de respondenten die niet op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds.

Grafiek 7 b met filter

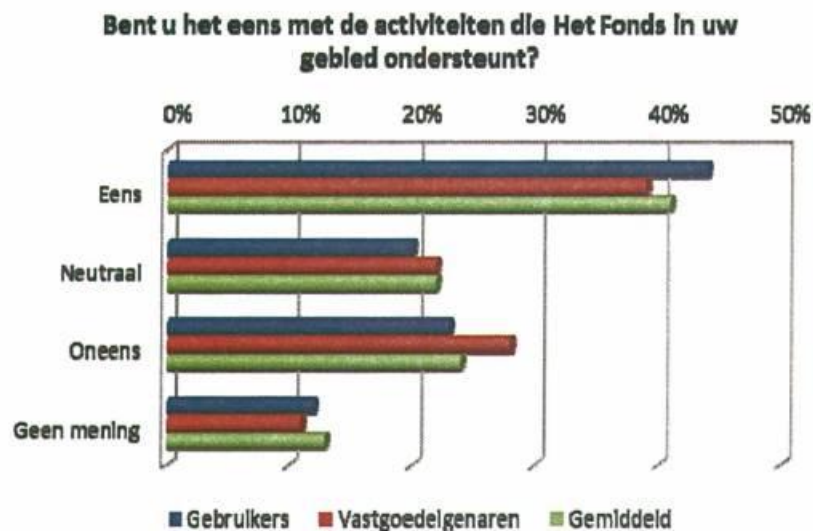
In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Vindt u dit een redelijk bedrag?

Activiteiten

Diverse vragen hebben betrekking op de activiteiten van Het Fonds. Allereerst in hoeverre de ondernemers het eens zijn met de financiële ondersteuning van Het Fonds aan de activiteiten die zijn georganiseerd. Een overzicht daarvan is opgenomen in de bijlagen.

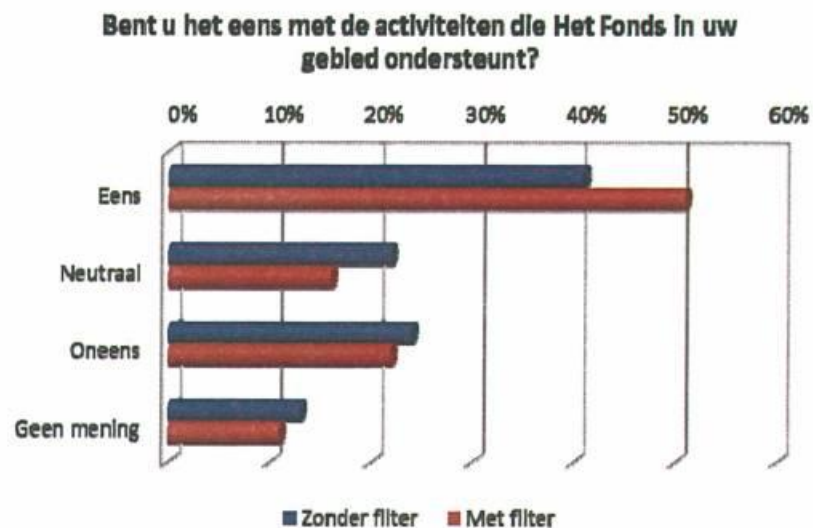
Grafiek 8 a zonder filter

De grootste groep respondenten is positief over de activiteiten. 41% is het namelijk eens met de activiteiten die op steun kunnen rekenen, 24% is het oneens. Eigenaren zijn significant vaker oneens dan gebruikers. 22% antwoordt neutraal (niet eens/niet oneens).

Het is hier van belang om de respondenten die bij vraag 3 hebben aangegeven niet op de hoogte te zijn van het bestaan van Het Fonds te filteren uit de antwoorden.

Grafiek 8 b met filter

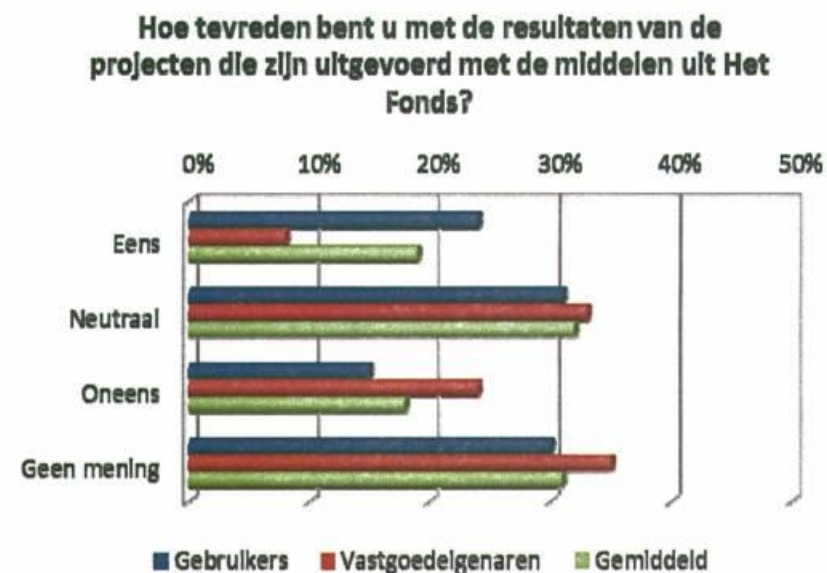
Uit bovenstaande blijkt dat de steun voor de activiteiten toeneemt indien de filter wordt toegepast.

Circa 15% van de respondenten heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om het antwoord toe te lichten. De volgende opmerkingen komen daarbij aan de orde:

- Het Fonds heeft een groot aantal projecten geïnitieerd in de eerste jaren.
- De indruk bestaat dat er veel activiteiten worden georganiseerd die tot het takenpakket van de gemeente kunnen worden gerekend. Voorbeelden zijn het tegengaan van zwerfvuil en de bereikbaarheid van de stad.

- Zorg ervoor dat 'netwerkfestjes' niet de overhand krijgen. Projecten moeten op straat zichtbaar zijn.

Grafiek 9 a zonder filter

Omtrent de tevredenheid over de resultaten van de projecten ontstaat geen eenduidig beeld. Tevreden en ontevreden respondenten houden elkaar in evenwicht. De groepen 'neutraal' (niet eens/niet oneens) en 'geen mening' hebben met respectievelijk 32% en 31% de grootste omvang.

Er is echter een verschil tussen vastgoedeigenaren en gebruikers. Gebruikers zijn significant vaker tevreden met de resultaten (24%) dan eigenaren (8%).

Bovendien treden er duidelijke verschillen op indien een filter wordt toegepast voor de respondenten die niet op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds (zie grafiek hieronder). We zien dat respondenten dan vaker een duidelijk oordeel vormen. De antwoord categorieën 'eens' en 'oneens' nemen in omvang toe, ten koste van de categorieën 'neutraal' en 'geen mening'.

Grafiek 9 b met filter

Vervolgens is aan de ondernemers gevraagd waar zij zelf de inkomsten aan Het Fonds aan zouden willen besteden. Circa 55% van de ondernemers heeft suggesties aangedragen, welke gefilterd zijn tot de volgende punten:

- Samenwerkingsverbanden tussen het bedrijfsleven en de creatieve sector.
- Maak budget vrij voor een parkeerfonds zodat het uurtarief in de parkeergarages en overige parkeerterreinen naar beneden kan.
- Verbeteren bewegwijzering naar de parkeergarages/-locaties.
- Investeer enkel in projecten die niet binnen het takenpakket van overheid passen: marketing, promotie en evenementen.
- Actieve samenwerking met jonge ondernemers en zzp'ers. Het Fonds moet beter bekend raken bij deze groepen.
- Investeer in werkplekken voor zzp'ers. Vastgoedeigenaren rekenen torenhoge tarieven.
- Werk nadrukkelijker samen met de kleinere ondernemersverenigingen, in plaats van de overkoepelende verenigingen.
- Laadpunten voor elektrische auto's.
- Investeer in duurzame energie.
- Actiever onderhoud van bedrijfsterreinen.
- Algemene onderzoeken naar een verbetering van de bereikbaarheid van de stad.
- Werving van nieuwe ondernemers voor de stad Groningen.

Een aantal suggesties heeft enkel betrekking op de binnenstad:

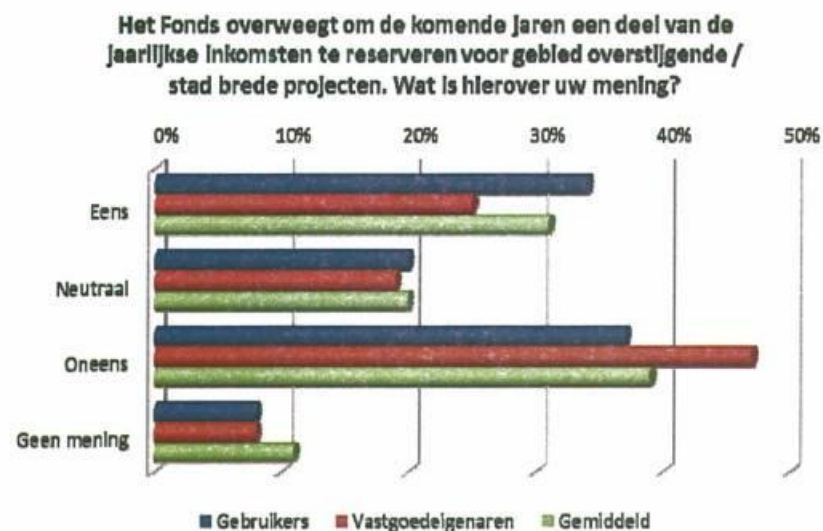
- Leegstand terugdringen.
- Aanpak van de fietsoverlast.

- Investeren in de gebieden waar in de nabije toekomst de prostitutie wordt beëindigd.
- Meer groen en meer rustpunten voor senioren.
- Investeer in activiteiten op zon- en feestdagen. Verblijfstoeristen reageren vaak teleurgesteld.
- Maak de binnenstad klaar voor 'Het Nieuwe Werken'; meer werkplekken in de stad waar ondernemers elkaar kunnen ontmoeten.

Tot slot maakt 20% (uitgedrukt in de totale respons) gebruik van de mogelijkheid om te benadrukken dat Het Fonds beëindigd dient te worden.

Het Fonds overweegt om de komende jaren een deel van de jaarlijkse inkomsten te reserveren voor gebied overstijgende / stadsbrede projecten in Groningen. Aan ondernemers is gevraagd hoe zij over dit voornemen denken.

Grafiek 10

Een minderheid is voorstander van dit initiatief (31%). 39% van de respondenten geeft echter aan het niet eens te zijn met investeringen in stadsbrede projecten. 20% antwoordt neutraal en 11% heeft geen mening. Opnieuw zien we een significant verschil tussen gebruikers en vastgoedeigenaren. Ondanks dat een meerderheid van beide groepen het niet eens is met een reservering voor stadsbrede activiteiten, zijn eigenaren van vastgoed significant vaker tegenstander (47%) dan gebruikers (37%).

Voorstanders geven aan dit een goed initiatief te vinden, maar dan mag niet alleen de binnenstad daarvan profiteren. Dit tast de neutraliteit van Het Fonds aan. De gebieden moeten zelf kunnen beslis-

sen of zij bereid zijn een deel van de jaarlijkse inkomsten af te staan aan meer algemene doelen. Dit moet geen verplichting worden. Voorstanders geven tevens aan dat een goede communicatie essentieel is indien wordt gekozen voor het reserveren van middelen. Iedere ondernemer en vastgoedeigenaar profiteert op lange termijn van promotie van de stad, maar leg voortdurend verantwoording af over de activiteiten en betrek ondernemers.

Tegenstanders geven aan dat het geld is opgebracht door de ondernemers en dat de eigen vereniging over projecten beslist. De kracht van Het Fonds schuilt in de verbondenheid van ondernemers op gebiedsniveau. Indien een deel van het geld naar stadsbrede projecten gaat, bestaat de kans dat de cohesie bij de eigen vereniging afneemt, juist nu dit proces langzaam op gang lijkt te komen.

Tegenstanders van het initiatief benadrukken bovendien dat enkele stadsbrede projecten, waaronder de promotie en bereikbaarheid van de stad Groningen, onder de verantwoordelijkheid vallen van andere partijen, zoals de gemeente en Marketing Groningen. Splitting van taken draagt bij aan de helderheid.

Tot slot is een deel van de respondenten kritisch op het Servicepunt Detailhandel. Men ziet de toegevoegde waarde niet en stelt vraagtekens bij de toekomstige financiering.

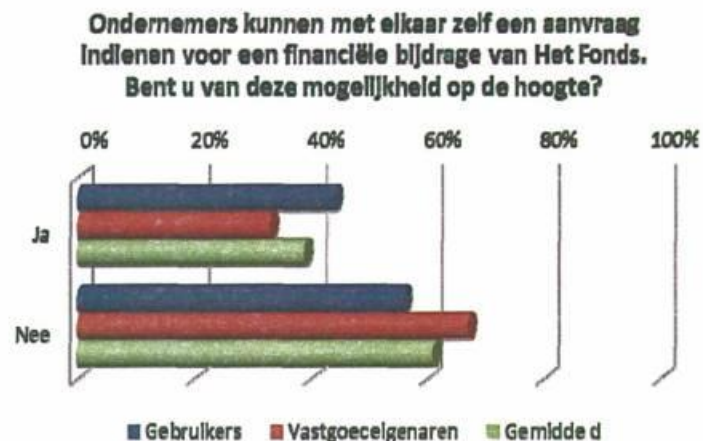
Het toepassen van een filter op vraag 3 leidt niet tot significante verschillen.

Invloed en informatievoorziening

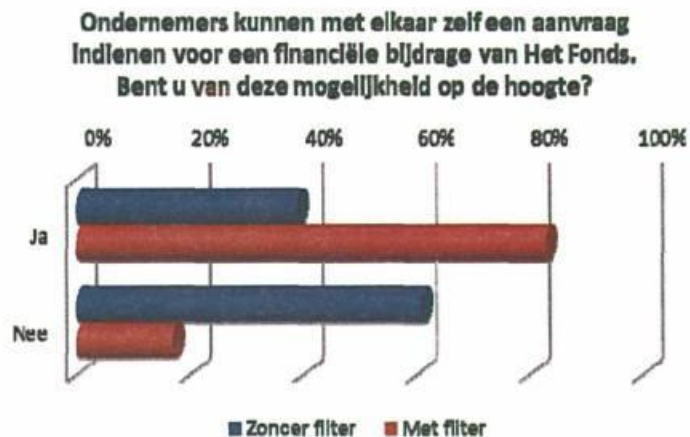
Indien ondernemers aan een aantal voorwaarden voldoen, kunnen zij zelf een financiële bijdrage aanvragen voor een activiteit op de website www.hetfondsgroningen.nl. Een meerderheid van 61% is niet van deze mogelijkheid op de hoogte. Vastgoedeigenaren scoren lager: 63% is niet op de hoogte. Maar ook onder gebruikers is er een meerderheid (56%). Voor een deel is dit verklaarbaar vanwege het feit dat 58% niet op de hoogte is van het bestaan van Het Fonds. Dit geldt ook voor de overige vragen binnen dit thema.

Het toepassen van een filter voor de respondenten die Het Fonds niet kennen, resulteert in verschillen. Dit blijkt uit de grafieken 11a en 11b. De bekendheid met de mogelijkheid omtrent het indienen van een aanvraag neemt dan fors toe.

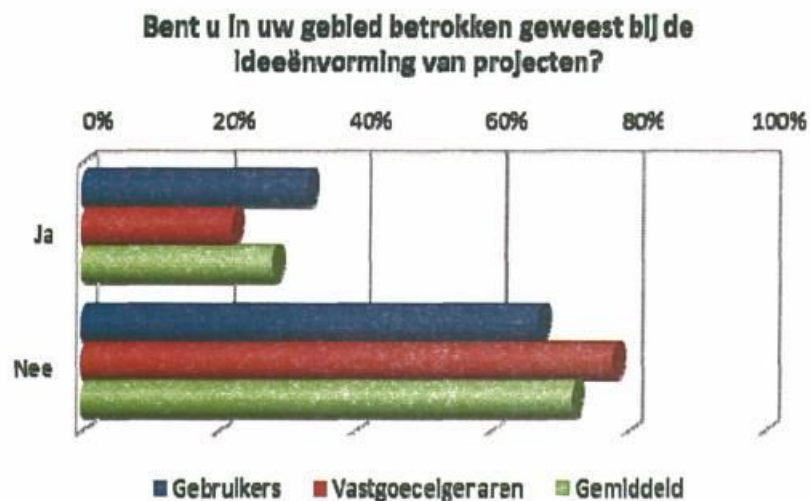
Grafiek 11 a zonder filter

Grafiek 11 b met filter

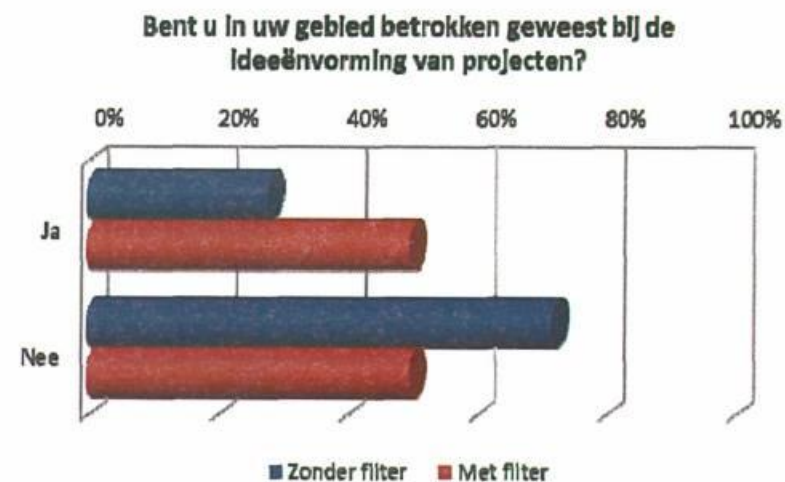
Grafiek 12 a zonder filter

Gemiddeld is 28% van de respondenten is in het eigen gebied betrokken bij de ideeënvorming één of meerdere projecten. Dit betekent dat 72% niet betrokken is geweest. Onder gebruikers ligt de betrokkenheid significant hoger (33%) dan onder eigenaren (22%).

Er is hierbij wederom een effect waarneembaar van het toepassen van een filter voor de respondenten die Het Fonds niet kennen.

Grafiek 12 b met filter

Grafiek 13 a zonder filter

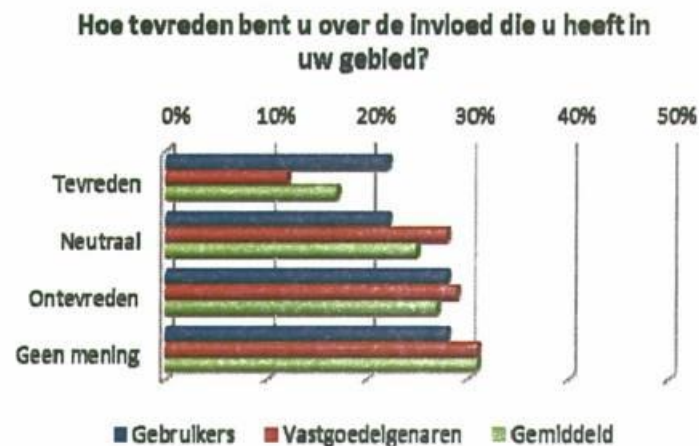
Focussen we op de daadwerkelijke betrokkenheid bij de uitvoering van een project van Het Fonds dan is het antwoordenpatroon vergelijkbaar aan de voorgaande vraag. Gemiddeld is één op de vijf respondenten betrokken geweest bij de uitvoering. Opnieuw ligt dit percentage onder gebruikers hoger dan onder eigenaren.

Grafiek 13 b met filter

Maken we enkel een selectie op de respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van Het Fonds, dan ligt de betrokkenheid fors hoger. Dit blijkt uit de grafieken 13a en 13b.

Grafiek 14 a zonder filter

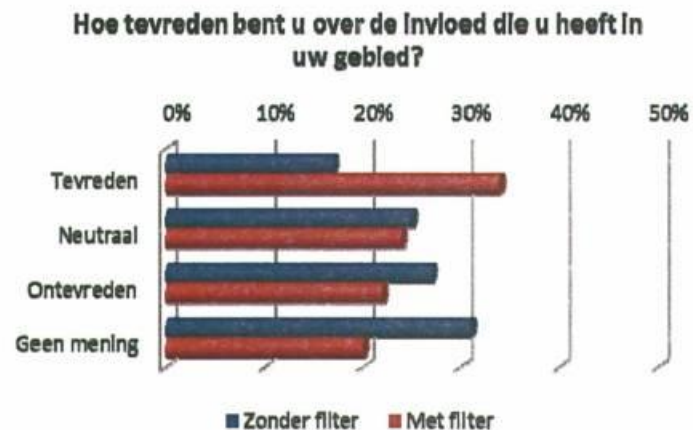

Ten aanzien van de informatievoorziening van Het Fonds is de grootste groep (circa één derde) niet in staat om een mening te vormen. Daarna volgt de groep die aangeeft ontevreden te zijn over de invloed (27%). Onder gebruikers ligt de tevredenheid significant hoger (22%) dan onder vastgoedeigenaren (12%).

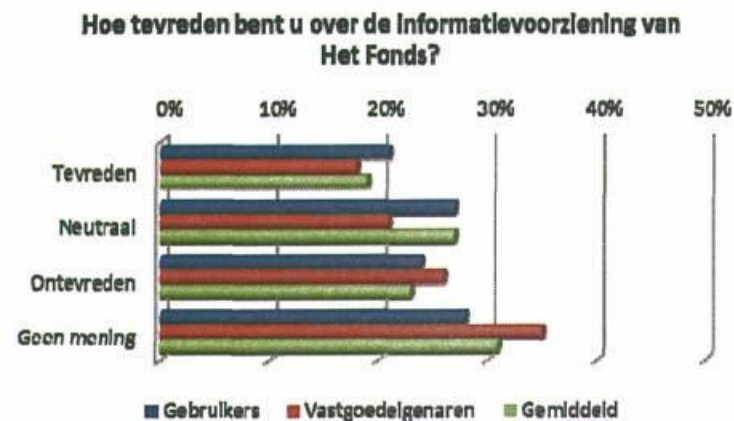
Er is wel een effect waarneembaar van de filter op vraag 3. Onder de respondenten die Het Fonds kennen is 34% tevreden, ten opzicht van 22% ontevreden.

Het Fonds informeert de ondernemers over de haar werkwijze via de website, Twitter, e-mail, de fondsmanager en via de ondernemersverenigingen. Vraag 16 had betrekking op de tevredenheid over de informatievoorziening.

Grafiek 14 b met filter

Grafiek 15 a zonder filter

Grafiek 15 b met filter

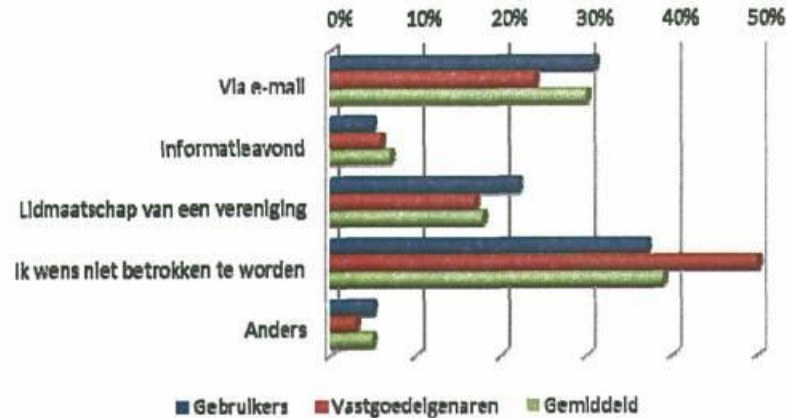
De meningen over de informatievoorziening lopen uiteen. 19% is tevreden over de informatievoorziening van Het Fonds. Daarentegen is 23% ontevreden. De grootste groep, namelijk 31%, heeft geen mening en 27% antwoordt neutraal. Het percentage 'geen mening' is significant hoger onder vastgoedeigenaren. Er is hierbij een invloed zichtbaar van het toepassen van een filter voor de respondenten die Het Fonds niet kennen. De tevredenheid neemt dan toe.

De ondernemers die ontevreden zijn over de informatievoorziening dragen ter ondersteuning van hun antwoord de volgende argumenten aan:

- Een groot deel van de ondernemers die ontevreden zijn is überhaupt niet bekend met het bestaan van Het Fonds (zie vraag 3). De enquête in het kader van de evaluatie is de eerste keer dat ze van Het Fonds horen.
- Ondernemers moeten de informatie zelf 'halen'.
- Het Fonds is onvoldoende zichtbaar in de pers. Successen moeten meer gedeeld worden.
- Besluitvorming, bijvoorbeeld t.a.v. de toekenning van financiële ondersteuning, is onvoldoende transparant.

Grafiek 16

Op welke manier wenst u betrokken te worden bij Het Fonds?

30% van de respondenten geeft er de voorkeur aan om per e-mail geïnformeerd te worden over de activiteiten van Het Fonds. Op afstand volgen een lidmaatschap van een vereniging (18%) en informatieavonden (7%). 39% van de respondenten, de grootste groep, wenst niet geïnformeerd te worden.

Er is een significant verschil tussen gebruikers en eigenaren. 51% van de eigenaren uit de wens niet betrokken te willen worden, onder gebruikers is dit 37%.

RESULTATEN GESPREKSRONDE

Introductie

Aanvullend aan de ondernemersenquête zijn er individuele en groepsgesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de bedrijvenverenigingen, winkeliersverenigingen, grote OZB-betalers en overige direct betrokkenen bij Het Fonds. Met deze personen is gesproken over de ervaringen gedurende de afgelopen periode. De conclusies ten aanzien van deze gesprekken worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Per gesprekspartner worden de belangrijkste resultaten beknopt opgesomd in de bijlage bij deze rapportage. In dit hoofdstuk worden de resultaten gebundeld.

Een lijst met gesprekspartners is opgenomen in de bijlagen bij deze rapportage. Ze zijn geselecteerd door BRO.

Algemene conclusies

Totstandkoming Het Fonds

Om te beginnen is het waardevol om kort stil te staan bij het oprichtingsproces van de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen in de periode 2009-2010. De Stuurgroep had zichzelf tot doel gesteld om aan te tonen dat twee derde van het georganiseerde bedrijfsleven in Groningen het initiatief rond de vorming van Het Fonds ondersteunde. Hierdoor zijn diverse informatiemomenten georganiseerd zoals voorlichtingsbijeenkomsten voor de leden van

de bedrijvenverenigingen en winkeliersverenigingen, een openbare inloop, individuele gesprekken met kennispartners en grote bedrijven / instellingen en tot slot presentatiemomenten tijdens Raadscommissies. Via een akkoord van de leden van de bedrijvenverenigingen (in de afzonderlijke Algemene Ledenvergaderingen) en een akkoord van de grote OZB-betalers is de steun uitgesproken.

De gesprekspartners benadrukken dat er ten tijde van de opstart van Het Fonds voldoende informatiemomenten zijn geweest voor een individuele ondernemer / eigenaar om vragen beantwoord te zien worden. Naast bovenstaande momenten is bovendien iedere OZB-betaler van een niet-woning per brief ingelicht.

Toegevoegde waarde Het Fonds

Over het algemeen kijken de gesprekspartners met voldoening terug op de eerste fase van Het Fonds. Te beginnen met de vier bedrijvenverenigingen in Groningen: VBZO, GCC, VBGW & VBNO. De besturen van de verenigingen zien op meerdere vlakken de toegevoegde waarde van Het Fonds. Ondanks dat er per verenigingen verschillende accenten liggen, zijn er een aantal parallellen te trekken:

- De ledenaantallen van de verenigingen zijn gestabiliseerd of toegenomen. Dit is tegen de landelijke trend (minder binding aan ondernemerscollectiviteiten) als gevolg van de dalende conjunctuur.
- De verenigingen zijn verheugd dat er (mooie) projecten van de grond zijn gekomen als gevolg van de beschikbaarheid van financiële middelen. Ondernemers investeren zelf in de economie van de stad.

- De verenigingen zijn in staat om een langetermijnbeleid ontwikkelen, in tegenstelling tot de periode voor de instelling van Het Fonds. Destijds werden er met name ad hoc besluiten genomen.
- In relatie tot de voorgaande punten is ook de professionaliteit van de verenigingen toegenomen.
- Het Fonds heeft geresulteerd in een onafhankelijke relatie tussen de verenigingen en de gemeente. Voorheen bestond er een subsidierelatie waardoor de onafhankelijkheid minder was waarborgd.
- De problematiek van free-riders is aangepakt. Ondernemers die voorheen profiteerden van de diensten van de eigen bedrijvenvereniging maar niet betaalden, betalen in de huidige situatie mee aan de economie van de stad.
- Ondernemers hebben dankzij Het Fonds een sterkere invloed op de economische agenda van de stad Groningen.

Ook de gemeente Groningen en stadsbrede ondernemersvertegenwoordigers MKB Noord en VNO-NCW bevestigen bovenstaande punten. Zij voegen eraan toe dat de samenwerking tussen de bedrijvenverenigingen is verbeterd doordat zij elkaar vaker / meer structureel treffen.

Er dient echter een kanttekening te worden gemaakt voor de grotere OZB-betalers⁵ en de kennisinstellingen (UMCG, RUG en Hanze Hogeschool) in de stad. Doordat deze partijen zich minder betrokken voelen bij de geografische indeling van Het Fonds én zich veel

⁵ Bij de evaluatie zijn betrokken geweest: Noorderpoort, Suiker Unie, Nederlandse Gasunie, MartiniPlaza en Martini Ziekenhuis.

meer herkennen in een stadsbrede aanpak, zijn zij minder overtuigd van de toegevoegde waarde van Het Fonds. In de aanpak ligt een belangrijke aanbeveling vanuit deze Desondanks geven zij 'gedoogsteun' aan Het Fonds indien blijkt dat de ondernemers in de stad overtuigd zijn van de toegevoegde waarde.

Tot slot is een conclusie vanuit het gesprek met de winkeliersverenigingen hier op zijn plaats. Deze groep blijkt onvoldoende bekend te zijn met de mogelijkheden van Het Fonds. Na informatieoverdracht over de mogelijke toegevoegde waarde van Het Fonds voor de wijkcentra- en linten ontstaat het besef dat Het Fonds een kans kan zijn om het eigen centrum in perspectief te zien van de bredere omgeving.

Maar... Evaluatie komt te vroeg

De gesprekken maken duidelijk dat de samenwerkingsstructuren feitelijk nog volop in opbouw zijn en dat er in alle gebieden voorzichtig successen worden geboekt. De verenigingen hebben een aanlooperperiode nodig gehad om Het Fonds te integreren in het functioneren van de eigen vereniging. Een grote verandering is bijvoorbeeld dat de verantwoordelijkheid van de verenigingen ten aanzien van de informatieoverdracht veel verder gaat dan in de situatie voor de oprichting van Het Fonds. Zo is er bijvoorbeeld een informatieplicht naar alle ondernemers in het gebied, niet enkel naar leden. Bovendien is er een nieuwe financiële structuur ontstaan, met naast inkomsten van de leden ook inkomsten vanuit Het Fonds. Dit heeft op alle niveau gevolgen voor de bedrijfsvoering van een vereniging.

Bekendheid Het Fonds

Zoals ook uit de enquêteresultaten blijkt, is de bekendheid van Het Fonds onder de individuele ondernemers een primair aandachtspunt voor de eventuele komende periode. Alle gesprekspartners benadrukken dat een grote groep ondernemers niet op de hoogte is van het bestaan van Het Fonds. De bedrijvenverenigingen merken op dat de bekendheid een traag proces vormt. Ondanks dat zij hiervoor diverse middelen inzetten (informatiebijeenkomsten, magazines, website vereniging, Twitter, persoonlijke gesprekken et cetera) blijkt een grote groep niet warm te lopen voor Het Fonds. Dit betreft dan de niet-leden van de verenigingen.

Het besef dat hier nog een belangrijke winst te behalen valt, is doorgedrongen tot de besturen. Symbool hiervoor is het initiatief van de OBG om een communicatieplan op te stellen met gerichte acties richting de niet-leden van de verenigingen.

Samenwerking en organisatie

Conclusies ten aanzien van de samenwerking als gevolg van de start van Het Fonds en de rolverdeling binnen de organisatiestructuur:

- De zichtbaarheid van de bedrijvenverenigingen is toegenomen, als gevolg van de beschikbaarheid over meer middelen. Dit komt de binding de vereniging én de samenwerking binnen het gebied ten goede.
- De samenwerking tussen de bedrijvenverenigingen is met name op bestuurlijk niveau versterkt. Informatie-uitwisseling vindt plaats binnen het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG). Echter, betrokkenen geven aan dat op dat vlak nog kansen onbenut blijven.

- Zoals hiervoor reeds aan de orde gekomen, blijft de betrokkenheid van het individu voortdurend een aandachtspunt. Slechts een klein aantal ondernemer toont zich daadwerkelijk betrokken.
- De gesprekspartners bevestigen dat Het Fonds moeite heeft om buurt- en wijkwinkelcentra te betrekken bij Het Fonds. Uit het gesprek met de winkeliersverenigingen ontstaat het beeld dat er binnen deze geledingen onvoldoende bekendheid is met de mogelijkheden van Het Fonds.
- Er is weinig tot geen samenwerking tussen de bedrijvenverenigingen enerzijds en de grote OZB-betalers en de kennisinstellingen anderzijds.
- Ondanks dat vastgoedeigenaren bijdragen aan Het Fonds zijn zij vrijwel niet betrokken bij de projecten.
- Meerdere betrokkenen bij Het Fonds merken op dat de functies en taakomschrijving van bestuursleden helder dient te zijn en dat een dubbelfunctie binnen Het Fonds niet passend is.

Administratieve belasting

Bij de gesprekken met de verenigingen is aan de orde gekomen in hoeverre de administratieve belasting als een struikelblok wordt ervaren binnen de besturen van verenigingen. Uit de reacties blijkt dat de verschillen tussen verenigingen groot zijn en dat dit afhankelijk is van het aantal projecten dat jaarlijks wordt uitgevoerd. De GCC is koploper met jaarlijks 25-30 projecten. De overige verenigingen blijven duidelijk achter qua aantal. Zij hebben te maken met een kleiner aantal, maar naar rato van de financiën, grotere projecten. De probleemervaring is daarom uiteenlopend.

De verenigingen reageren echter allen niet afwijzend op de mogelijkheid van het financieren van professionele ondersteuning c.q. betaalde externe uitvoeringskracht met de middelen uit Het Fonds. Neem het voorbeeld van de VBGW waar een betaalde verenigingsmanager mede verantwoordelijk is voor de communicatie en de uitvoering van projecten.

Activiteiten

Tijdens de gesprekken is ruimschoots aandacht besteed aan de diverse activiteiten die worden gefinancierd uit Het Fonds. De bedrijvenverenigingen zijn content met de vele projecten die zijn georganiseerd. De website van Het Fonds biedt een helder overzicht van de activiteiten die zijn ontplooid. Mooi is de variatie in de projecten. Niet alleen is er geïnvesteerd in promotie van het gebied, maar ook in de veiligheid, bereikbaarheid, aantrekkelijkheid (openbare ruimte), glasvezel et cetera. Zonder een fonds was dit niet mogelijk geweest.

Onderstaand enkele aanvullende hoofdconclusies.

- Bij de verenigingen heerst teleurstelling dat de voorstellen voor projecten met name afkomstig zijn uit de kring van direct betrokkenen / het bestuur.
- Verenigingen hebben moeite om de belangen van de verschillende gebruikers en sectoren binnen één gebied samen te brengen in een project.
- Bedrijven, instellingen en belangengroepen die stadsbreed acteren merken allen op dat de kwaliteit van het gemiddelde evenement van Het Fonds zich kenmerkt door een hoog 'braderiegehalte'. De vernieuwing ontbreekt.

- Het bestuur van de bedrijvenvereniging in de binnenstad (GCC) herkent dit beeld en vraagt zich af waar de balans ligt tussen structurele en incidentele ondersteuning. Doordat een groot deel van het jaarlijkse budget reeds vooraf gelabeld is aan terugkerende activiteiten, blijft er weinig financiële ruimte over voor innovatie. Vandaar de reflecterende vraag: wat is de functie van de middelen uit Het Fonds? Initiatieven in leven houden of een vliegwielfunctie?
- Unaniem geven de gesprekspartners aan dat het bestuur van Het Fonds ervoor moet blijven waken dat zij geen activiteiten ondersteunt die tot het takenpakket van de gemeente behoren. Met het oog op de terugtrekkende overheid vinden gebiedsvertegenwoordigers het waardevol om hier door middel van een convenant afspraken over te maken bij een eventuele nieuwe periode voor Het Fonds.
- Waar het bestuur van de Stichting tevens voor moet waken is de democratische besluitvorming binnen de bedrijvenverenigingen. De betrokkenen beoordelen het als positief dat de bedrijvenverenigingen zelf projectaanvragen beoordelen en daarna pas het bestuur van Het Fonds.
- De trekkingsgebieden zijn positief over de systematiek van aanvragen van projectgelden via de website van Het Fonds. Het systeem en de voorwaarden zijn helder. Bovendien is er relatief snel uitsluitel na het indienen van de aanvraag.

Stadsbrede / Gebied overstijgende activiteiten

Met betrekking tot het mogelijke initiatief van Het Fonds om in een volgende periode vooraf geld te reserveren voor stadsbrede of gebied overstijgende activiteiten bestaat een duidelijke tweesplitsing

bij de geïnterviewde. Voorstanders zijn de partijen die zich concentreren op (boven)stedelijke thema's en stedelijke belangengroepen, zoals MKB-Noord, VNO-NCW en de grote OZB-betalers in de stad. De bedrijvenverenigingen zijn daarentegen tegen het vooraf reserveren van middelen voor gebied overstijgende activiteiten. Zij geven aan dat dit voornemen haaks staat op de oorsprong van het fonds en dat de beslissingsbevoegdheid bij de gebieden hoort te liggen. Bovendien neemt de herkenbaarheid van de bedrijvenvereniging bij de achterban af.

Echter, er bestaat ook onderlinge eensgezindheid. Zowel de voorstanders als de tegenstanders merken op dat er draagvlak moet zijn bij de individuele bedrijvenverenigingen in de stad indien een stadsbreed project mogelijk interessant is. Ondernemers mogen niet het gevoel krijgen dat zij zelf niets meer te zeggen hebben over de eigen inbreng. Er dient dus een constructie te komen waarbij stadsbrede projecten op een efficiënte en effectieve manier kunnen worden beoordeeld door de verenigingen.

Informatievoorziening

Eerder is de conclusie gepresenteerd dat de bekendheid van Het Fonds te wensen overlaat. Unaniem geven de geïnterviewde betrokkenen aan dat bij de start van Het Fonds de bewuste keuze is gemaakt om wat betreft de informatievoorziening over Het Fonds gebruik te maken van de vier reeds bestaande verenigingen. Dit vanwege het feit dat zij het dichtste bij de ondernemers staan. In het werkplan van het Fonds (januari 2009) staat omschreven dat de stijl van communiceren van de Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen 'terughoudend en feitelijk' is. De evaluatie toont aan

dat de betrokkenen nog altijd achter deze basisgedachte staan. Kenmerkend voor de antwoorden is een citaat van een bestuurslid van de GCC. "Ondernemers hebben een drempelvrees wanneer zij de stap richting de Stichting Het Fonds moeten zetten. Het Fonds heeft geen gezicht, in tegenstelling tot de bedrijvenvereniging." Bovendien is het uitgangspunt van Het Fonds, zoals overigens alle ondernemersfondsen, 'van, voor en door ondernemers'. Dit heeft ook betrekking op de communicatie.

Echter, de betrokkenen ervaren in de huidige situatie te weinig ondersteuning als het gaat om de verspreiding van het doel van Het Fonds. Zeker nu blijkt dat er een grotere investering wordt gevraagd om de mogelijkheden van Het Fonds te promoten. Deze investering mag niet enkel voor rekening komen van de verenigingen, zo luidt de algemene opinie. Met name de verenigingen stellen voor dat de Stichting meer investeert in promotiemateriaal en het uitwisselen van succesvolle strategieën om de bekendheid te versterken. Bovendien kan de Stichting zich wellicht meer laten horen en zien op stadsbrede ondernemersbijeenkomsten, evenementen en congressen van ondernemers.

Overige conclusies ten aanzien van de informatievoorziening:

- Succesvolle projecten worden te weinig gedeeld en op locatie is onvoldoende zichtbaar dat Het Fonds een bijdrage heeft geleverd aan het eindresultaat.
- Vergelijkbaar aan de ervaring van het gebrek aan ondersteuning van de Stichting Het Fonds als het gaat om investeringen in de bekendheid van Het Fonds, missen de verenigingen ook de inzet van Het Fonds met betrekking tot de informatie-

uitwisseling tussen de verenigingen van meer praktische aspecten. De besturen van de verenigingen zijn nieuwsgierig naar de wijze van aanpak van projectvoorstellen, financiële verantwoording, projecten et cetera door de collega's in andere gebieden.

- Enkele gesprekspartners nemen echter ook een kritische houding aan ten aanzien van de ondernemers zelf. Met diverse informatiebronnen is er regelmatig aandacht voor Het Fonds en haar activiteiten. Een deel van de ondernemers in niet te bewegen in de richting van Het Fonds en de eigen vereniging.

Financieringsmethode

- Aan de basis zijn alle gesprekspartners het eens met het feit dat ondernemers als collectief dienen bij te dragen aan de aantrekkelijkheid van de eigen wijk.
- Ook omtrent de financieringsmethode, de opslag op de OZB, heerst eensgezindheid. Als voordelen worden benoemd:
 - De methode is eenvoudig uit te leggen aan ondernemers.
 - De kosten aan inning en beroeps- en bezwaarprocedures zijn beperkt.
 - De methode houdt rekening met de omvang van bedrijven waardoor iedere ondernemer een andere bijdrage levert.
 - Eigenaren van een niet-woning betalen ook mee.
 - De hele stad is betrokken.
- De gesprekspartners denken dat veel collega-ondernemers de essentie en de achtergrond van Het Fonds niet begrijpen. Als gevolg hiervan worden veel verkeerde berichten verspreid wat afbreuk doet aan het vertrouwen. Zo denken de gesprekspart-

ners dat een gemiddelde ondernemer het beeld heeft dat het gaat om een 'ordinaire belastingverhoging'.

- In lijn met het voorgaande weet de individuele ondernemer ook niet wat het bedrag is dat hij/zij afstaat aan Het Fonds.

Hoogte opslag

Naast de methode is de hoogte van het opslagpercentage onderwerp van discussie geweest in de gesprekken. In 2013 betreft de opslag 6% voor eigenaren/gebruikers.

In tegenstelling tot de financieringsmethode heerst er omtrent de hoogte van de opslag minder eensgezindheid. De gesprekspartners zijn te verdelen in twee kampen.

De eerste groep is van mening dat het jaarlijks opslagpercentage vastgesteld dient te worden naar aanleiding van de wensenlijstjes uit de gebieden. Zij vinden steun in het gegeven dat er op dit moment nog een aanzienlijk deel van het budget niet is uitgegeven in meerdere gebieden (zie tabel hoofdstuk 'Werking van Het Fonds'). Dat zou bewijzen dat het percentage omlaag kan.

De tweede groep geeft aan dat er veel meer gekeken dient te worden naar het jaarlijks totaalbedrag (in absolute zin) en niet naar het percentage. Volgens hen is er nu eenmaal circa € 1,5 tot € 2 miljoen nodig, willen ondernemers een invloed kunnen hebben op de economische agenda van de stad Groningen.

Toegevoegde waarde van een 'Economic Board'

De stad Groningen mist een stadsbreed ondernemersplatform zo geven meerdere gesprekspartners aan. Als mogelijke oplossing denkt de Stichting Het Fonds aan de installatie van een 'Economic Board', welke de economische partners in de stad moet verbinden en de bredere economische belangen van de stad Groningen dient te verdedigen en uitbouwen. Met de betrokkenen is gesproken over de mogelijke toegevoegde waarde van een dergelijke samenwerking.

Ondanks dat de exacte rol van een Economic Board enig inlevingsvermogen vraagt van de gesprekspartners, is men allen overtuigd van de toegevoegde waarde. Belangrijkste argument hiervoor is dat een Board dé kans is om de grotere OZB-betalers en de kennisinstellingen te betrekken bij Het Fonds. Iets wat in de huidige situatie nog maar minimaal het geval is. Daarnaast wordt meermaals een strategisch argument aangehaald, namelijk dat de Stichting Het Fonds geen partij mag zijn in beleidsaspecten maar zich enkel dient te concentreren op het beheren van de middelen en het toetsen van projectvoorstellen. Een Economic Board daarentegen zou, mits de samenstelling en taakomschrijving zorgvuldig geschieden, prima in staat moeten zijn om de bredere economische belangen van Groningen te vertegenwoordigen. Het zou in theorie dé plek zijn waar overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen elkaar vinden.

BIJLAGEN

Evaluatie Het Fonds

De Stad Groningen heeft sinds 2011 een ondernemersfonds. Het Fonds geeft ondernemers de kans om gezamenlijke initiatieven op te zetten die bijdragen aan de economische ontwikkeling van de Stad Groningen. Via een opslag op het OZB-tarief dragen alle ondernemers financieel bij aan Het Fonds. Bij de start van Het Fonds is met alle betrokkenen afgesproken om na drie jaren een zorgvuldige evaluatie te houden.

In opdracht van Het Fonds voert onderzoek- en adviesbureau BRO het evaluatieonderzoek uit in de Stad. Eén van de onderdelen van de evaluatie is deze enquête. Alle ondernemers worden in de gelegenheid gesteld de enquête in te vullen en zijn hierbij dan ook nadrukkelijk uitgenodigd. Het invullen van de vragenlijst neemt circa **10 minuten** in beslag.

De gegevens die u verstrekt, worden met de grootst mogelijke vertrouwelijkheid behandeld. Door middel van een unieke code kan elke ondernemer slechts één keer een mening geven. BRO staat garant voor waarborging van de anonimiteit. Er worden geen uitspraken gedaan over individuele ondernemers.

Meer informatie over BRO kunt u vinden op www.bro.nl

1. Bent u een voorstander van het samen met andere ondernemers opzetten en uitvoeren van gezamenlijke activiteiten?
 - Ja
 - Neutraal
 - Nee
 - Geen mening

2. Bent u lid van één van de vier grote ondernemersverenigingen in de stad: GCC / VBZO / VBGW / VBNO?
 - Ja
 - Nee

3. Bent u op de hoogte van het bestaan van een fonds dat projecten van ondernemers financieel ondersteunt?
 - Ja
 - Nee

4. Het Fonds heeft tot doel om met de middelen de samenwerking te verbeteren en bij te dragen aan de economische ontwikkeling van de stad. De afgelopen jaren zijn in de stad meerdere projecten uitgevoerd met middelen uit het Fonds. Een samenvatting hiervan is opgenomen in de bijlage van deze vragenlijst.
Alle ondernemers betalen mee aan Het Fonds. Bent u het ermee eens dat alle ondernemers financieel bijdragen aan Het Fonds?
 - Eens
 - Neutraal
 - Oneens
 - Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

5. Wat is volgens u de toegevoegde waarde van Het Fonds?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Projecten financieren, eventueel in cofinanciering met partners en verenigingen
- Aantrekkelijker maken van mijn omgeving
- Verbeteren van knelpunten in mijn gebied
- De samenwerking tussen (markt)partijen verbeteren
- In contact komen met collega-ondernemers
- Dat alle ondernemers financieel bijdragen om de stad aantrekkelijker te maken
- Anders, namelijk.....
.....
- Ik zie geen toegevoegde waarde van een Het Fonds
- Geen mening

6. Bij de start van Het Fonds is in gezamenlijkheid besloten om te kiezen voor een model waarbij alle ondernemers in de Stad Groningen financieel bijdragen. Hiervoor wordt de OZB voor niet-woningen verhoogd met een opslagpercentage, in 2013 6%. Vindt u dit een geschikte methode?

- Ja
- Neutraal
- Nee
- Geen mening

7. Het bedrag dat ondernemers betalen voor Het Fonds is afhankelijk van de waarde van het vastgoed (WOZ-waarde). Jaarlijks wordt met de ondernemersverenigingen de hoogte van het opslagpercentage bepaald. In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Dit is een gecombineerd tarief voor eigenaar/gebruiker.

Vindt u dit een redelijk bedrag?

- Ja
- Neutraal
- Nee
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

8. Het Fonds ondersteunt financieel verschillende activiteiten in uw gebied, eventueel in cofinanciering met partners en verenigingen. Een overzicht van de activiteiten is opgenomen aan het einde van deze vragenlijst. Bent u het er mee eens dat Het Fonds deze activiteiten ondersteunt?

- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

9. Hoe tevreden bent u met de resultaten van de projecten die zijn uitgevoerd met de middelen uit Het Fonds?

- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

10. Waar zou u de inkomsten uit Het Fonds in uw gebied / de stad aan willen besteden?

.....
.....
.....
.....

11. Het Fonds overweegt om de komende jaren een deel van de jaarlijkse inkomsten te reserveren voor gebied overstijgende / stad brede projecten in Groningen. Voorbeelden daarvan zijn stadspromotie, investeringen in de bereikbaarheid van de stad en het Servicepunt Detailhandel. Wat is hierover uw mening?

- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

12. Ondernemers uit hetzelfde gebied kunnen met elkaar, via de ondernemersvereniging in uw gebied, zelf een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage van Het Fonds. Bent u van deze mogelijkheid op de hoogte?

- Ja
- Nee

13. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de ideeënvorming van projecten?

- Ja
- Nee

14. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de uitvoering van een project / initiatief?

- Ja
- Nee

15. Hoe tevreden bent u over de invloed die u heeft in uw gebied?

- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

16. Het Fonds informeert u over haar werkwijze via de website www.hetfondsgroningen.nl, Twitter, e-mail, de fondsmanager en via de ondernemersvereniging in uw eigen gebied (zoals de magazines 'Cityscoop' en 'Terreinwinst'). Hoe tevreden bent u over de informatievoorziening van Het Fonds?

- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Geen mening

Toelichting:

.....
.....
.....

17. Op welke manier wenst u betrokken te worden bij Het Fonds?

- Via e-mail, mijn adres is
- Informatieavond
- Lidmaatschap van vereniging: GCC / VBZO / VBGW / VBNO
- Anders, namelijk
- Ik wens niet betrokken te worden

18. Ruimte voor opmerkingen:

.....
.....
.....

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Selectie van projecten die zijn ondersteund door Het Fonds Groningen

- Promotionele activiteiten: onder andere bloemen jaarmarkt, Swingin' Groningen, ijsbaan Overwinningsplein, Eurosonic Air en Kroningsdag
- Sfeerverlichting
- Glasvezeltraject
- Onderzoek Parkmanagement Zernike
- Lobby zuidelijke rondweg
- Verenigingsmanagement
- Aanpak van zwerfvuil
- Beheer en onderhoud privaat gebied Ulgersmaweg
- Haalbaarheid Flyover
- Renovatie Hoendiep
- Stageplekken voor scholieren/studenten en beroepsoriëntatie
- Stimulering techniekonderwijs
- Voorlichting beveiliging en brandpreventie
- Marketing van winkelgebieden
- Plaatsing informatiezuilen
- Onderzoek camerabeveiliging BBOG

RESULTATEN TOTAAL (N=322)

1. Bent u een voorstander van het samen met andere ondernemers opzetten en uitvoeren van gezamenlijke activiteiten?

50%	Ja
28%	Neutraal
13%	Nee
3%	Geen mening

2. Bent u lid van één van de vier grote ondernemersverenigingen in de stad: GCC / VBZO VBGW / VBNO?

33%	Ja
67%	Nee

3. Bent u op de hoogte van het bestaan van een fonds dat projecten van ondernemers financieel ondersteunt?

42%	Ja
58%	Nee

4. Bent u het ermee eens dat alle ondernemers financieel bijdragen aan Het Fonds?

39%	Eens
23%	Neutraal
34%	Oneens
4%	Geen mening

5. Wat is volgens u de toegevoegde waarde van Het Fonds?

Meerdere antwoorden mogelijk

26%	Projecten financieren, eventueel in cofinanciering met partners en verenigingen
29%	Aantrekkelijker maken van mijn omgeving
29%	Verbeteren van knelpunten in mijn gebied
22%	De samenwerking tussen (markt)partijen verbeteren
14%	In contact komen met collega-ondernemers
25%	Alle ondernemers dragen bij
5%	Anders
26%	Ik zie geen toegevoegde waarde
11%	Geen mening

6. Vindt u de huidige methode de meest geschikte om de hoogte van het tarief te bepalen?

26%	Ja
15%	Neutraal
50%	Nee
9%	Geen mening

7. In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Dit is een gecombineerd tarief voor eigenaar/gebruiker. Vindt u dit een redelijk bedrag?

30%	Ja
18%	Neutraal
42%	Nee
10%	Geen mening

8. Een overzicht van de activiteiten is opgenomen aan het einde van deze vragenlijst. Bent u het er mee eens dat Het Fonds deze activiteiten ondersteunt?

40%	Eens
22%	Neutraal
24%	Oneens
13%	Geen mening

9. Hoe tevreden bent u met de resultaten van de projecten die zijn uitgevoerd met de middelen uit Het Fonds?

19%	Tevreden
31%	Neutraal
18%	Ontevreden
31%	Geen mening

10. *Niet van toepassing – open vraag*

11. Het Fonds overweegt om de komende jaren een deel van de jaarlijkse inkomsten te reserveren voor gebied overstijgende / stad brede projecten in Groningen. Wat is hierover uw mening?

31%	Eens
20%	Neutraal
39%	Oneens
11%	Geen mening

12. Ondernemers uit hetzelfde gebied kunnen met elkaar zelf een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage van Het Fonds. Bent u van deze mogelijkheid op de hoogte?

39% Ja
61% Nee

13. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de ideeënvorming van projecten?

28% Ja
72% Nee

14. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de uitvoering van een project / initiatief?

22% Ja
78% Nee

15. Hoe tevreden bent u over de invloed die u heeft in uw gebied?

17% Tevreden
25% Neutraal
28% Ontevreden
30% Geen mening

16. Hoe tevreden bent u over de informatievoorziening van Het Fonds?

19% Tevreden
27% Neutraal
24% Ontevreden
30% Geen mening

17. Op welke manier wenst u betrokken te worden bij Het Fonds?

31% Via e-mail
7% Informatieavond
18% Lidmaatschap van vereniging: GCC / VBZO / VBGW / VBNO
5% Anders
39% Ik wens niet betrokken te worden

18. *Niet van toepassing – open vraag*

RESULTATEN GEBRUIKERS (N=248)

1. Bent u een voorstander van het samen met andere ondernemers opzetten en uitvoeren van gezamenlijke activiteiten?

56%	Ja
30%	Neutraal
11%	Nee
3%	Geen mening

2. Bent u lid van één van de vier grote ondernemersverenigingen in de stad: GCC / VBZO VBGW / VBNO?

36%	Ja
64%	Nee

3. Bent u op de hoogte van het bestaan van een fonds dat projecten van ondernemers financieel ondersteunt?

42%	Ja
58%	Nee

4. Bent u het ermee eens dat alle ondernemers financieel bijdragen aan Het Fonds?

40%	Eens
24%	Neutraal
34%	Oneens
2%	Geen mening

5. Wat is volgens u de toegevoegde waarde van Het Fonds?

Meerdere antwoorden mogelijk

27%	Projecten financieren, eventueel in cofinanciering met partners en verenigingen
29%	Aantrekkelijker maken van mijn omgeving
30%	Verbeteren van knelpunten in mijn gebied
22%	De samenwerking tussen (markt)partijen verbeteren
15%	In contact komen met collega-ondernemers
26%	Alle ondernemers dragen bij
5%	Anders
23%	Ik zie geen toegevoegde waarde
12%	Geen mening

6. Vindt u de huidige methode de meest geschikte om de hoogte van het tarief te bepalen?

28%	Ja
17%	Neutraal
47%	Nee
8%	Geen mening

7. In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Dit is een gecombineerd tarief voor eigenaar/gebruiker. Vindt u dit een redelijk bedrag?

32%	Ja
17%	Neutraal
42%	Nee
9%	Geen mening

8. Een overzicht van de activiteiten is opgenomen aan het einde van deze vragenlijst. Bent u het er mee eens dat Het Fonds deze activiteiten ondersteunt?

44%	Eens
20%	Neutraal
23%	Oneens
12%	Geen mening

9. Hoe tevreden bent u met de resultaten van de projecten die zijn uitgevoerd met de middelen uit Het Fonds?

24%	Tevreden
31%	Neutraal
15%	Ontevreden
30%	Geen mening

10. Niet van toepassing – open vraag

11. Het Fonds overweegt om de komende jaren een deel van de jaarlijkse inkomsten te reserveren voor gebied overstijgende / stad brede projecten in Groningen. Wat is hierover uw mening?

34%	Eens
20%	Neutraal
37%	Oneens
8%	Geen mening

12. Ondernemers uit hetzelfde gebied kunnen met elkaar zelf een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage van Het Fonds. Bent u van deze mogelijkheid op de hoogte?

44% Ja
56% Nee

13. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de ideeënvorming van projecten?

33% Ja
67% Nee

14. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de uitvoering van een project / initiatief?

24% Ja
76% Nee

15. Hoe tevreden bent u over de invloed die u heeft in uw gebied?

22% Tevreden
22% Neutraal
28% Ontevreden
28% Geen mening

16. Hoe tevreden bent u over de informatievoorziening van Het Fonds?

21% Tevreden
27% Neutraal
24% Ontevreden
28% Geen mening

17. Op welke manier wenst u betrokken te worden bij Het Fonds?

31% Via e-mail
5% Informatieavond
22% Lidmaatschap van vereniging: GCC / VBZO / VBGW / VBNO
5% Anders
37% Ik wens niet betrokken te worden

18. *Niet van toepassing – open vraag*

RESULTATEN VASTGOEDEIGENAREN (N=74)

1. Bent u een voorstander van het samen met andere ondernemers opzetten en uitvoeren van gezamenlijke activiteiten?

56%	Ja
18%	Neutraal
21%	Nee
5%	Geen mening

2. Bent u lid van één van de vier grote ondernemersverenigingen in de stad: GCC / VBZO VBGW / VBNO?

33%	Ja
67%	Nee

3. Bent u op de hoogte van het bestaan van een fonds dat projecten van ondernemers financieel ondersteunt?

45%	Ja
55%	Nee

4. Bent u het ermee eens dat alle ondernemers financieel bijdragen aan Het Fonds?

40%	Eens
18%	Neutraal
38%	Oneens
4%	Geen mening

5. Wat is volgens u de toegevoegde waarde van Het Fonds?

Meerdere antwoorden mogelijk

26%	Projecten financieren, eventueel in cofinanciering met partners en verenigingen
33%	Aantrekkelijker maken van mijn omgeving
32%	Verbeteren van knelpunten in mijn gebied
15%	De samenwerking tussen (markt)partijen verbeteren
10%	In contact komen met collega-ondernemers
23%	Alle ondernemers dragen bij
5%	Anders
36%	Ik zie geen toegevoegde waarde
7%	Geen mening

6. Vindt u de huidige methode de meest geschikte om de hoogte van het tarief te bepalen?

26%	Ja
11%	Neutraal
56%	Nee
7%	Geen mening

7. In 2013 betalen ondernemers een bijdrage van circa € 35,- per € 100.000,- WOZ. Dit is een gecombineerd tarief voor eigenaar/gebruiker. Vindt u dit een redelijk bedrag?

29%	Ja
18%	Neutraal
45%	Nee
8%	Geen mening

8. Een overzicht van de activiteiten is opgenomen aan het einde van deze vragenlijst. Bent u het er mee eens dat Het Fonds deze activiteiten ondersteunt?

39%	Eens
22%	Neutraal
28%	Oneens
11%	Geen mening

9. Hoe tevreden bent u met de resultaten van de projecten die zijn uitgevoerd met de middelen uit Het Fonds?

8%	Tevreden
33%	Neutraal
24%	Ontevreden
35%	Geen mening

10. *Niet van toepassing – open vraag*

11. Het Fonds overweegt om de komende jaren een deel van de jaarlijkse inkomsten te reserveren voor gebied overstijgende / stad brede projecten in Groningen. Wat is hierover uw mening?

25%	Eens
19%	Neutraal
47%	Oneens
8%	Geen mening

12. Ondernemers uit hetzelfde gebied kunnen met elkaar zelf een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage van Het Fonds. Bent u van deze mogelijkheid op de hoogte?

33% Ja
67% Nee

13. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de ideeënvorming van projecten?

22% Ja
78% Nee

14. Bent u in uw gebied betrokken geweest bij de uitvoering van een project / initiatief?

18% Ja
82% Nee

15. Hoe tevreden bent u over de invloed die u heeft in uw gebied?

12% Tevreden
28% Neutraal
29% Ontevreden
31% Geen mening

16. Hoe tevreden bent u over de informatievoorziening van Het Fonds?

18% Tevreden
21% Neutraal
26% Ontevreden
35% Geen mening

17. Op welke manier wenst u betrokken te worden bij Het Fonds?

24% Via e-mail
6% Informatieavond
17% Lidmaatschap van vereniging: GCC / VBZO / VBGW / VBNO
3% Anders
51% Ik wens niet betrokken te worden

18. Niet van toepassing – open vraag

GESPREKSPARTNERS

Datum gesprek	Trekkingsgebied	Gesprekspartner	Gespreksvorm	Organisatie / Functie
9-9-2013	n.v.t.	Erwin Vening	Individueel	Beleidsadviseur Economische Zaken Gemeente Groningen
23-9-2013	n.v.t.	Auke Oosterhoff	Individueel	Regiomanager MKB Nederland
23-9-2013	n.v.t.	Klaas Holtman	Groepsgesprek	Fondsmanager Het Fonds
23-9-2013	n.v.t.	Jan de Jeu	Groepsgesprek	Bestuurslid Het Fonds
23-9-2013	n.v.t.	Bram Fetter	Groepsgesprek	Bestuurslid Het Fonds – penningmeester
23-9-2013	n.v.t.	Berjo Wortmann	Groepsgesprek	Bestuurslid Het Fonds – voorzitter
23-9-2013	n.v.t.	Rens Barendrecht	Groepsgesprek	Bestuurslid Het Fonds
23-9-2013	n.v.t.	Mighiel van der Zee	Groepsgesprek	Bestuurslid Het Fonds
23-9-2013	n.v.t.	Diderik Koolman	Groepsgesprek	Adviseur Het Fonds Groningen
23-9-2013	VBZO	Henk Bos	Groepsgesprek	Bestuurslid VBZO – voorzitter
23-9-2013	VBZO	Patrick Reinders	Groepsgesprek	Bestuurslid VBZO
23-9-2013	VBZO	Gert Sanders	Groepsgesprek	Bestuurslid VBZO – penningmeester
23-9-2013	VBZO	Georgette Matthijssen	Groepsgesprek	Ondersteunend aan het bestuur – PR & communicatie
23-9-2013	VBZO	Nico Borgman	Groepsgesprek	Ondersteunend aan het bestuur – parkmanager
n.v.t.	VBZO	Astrid Haveman	Schriftelijke reactie	Voorzitter beoordelingscommissie fondsprojecten VBZO
23-9-2013	GCC	Bert-Jan Hakvoort	Groepsgesprek	Bestuurslid Dagelijks Bestuur GCC – voorzitter
23-9-2013	GCC	Jeroen Oostindie	Groepsgesprek	Bestuurslid Dagelijks Bestuur GCC – penningmeester
23-9-2013	GCC	Alex Leuning	Groepsgesprek	Bestuurslid Dagelijks Bestuur GCC
23-9-2013	GCC	Berend Ziens	Groepsgesprek	Bestuurslid Dagelijks Bestuur GCC
23-9-2013	GCC	Annette Brom	Groepsgesprek	Bestuurslid Algemeen Bestuur
24-9-2013	n.v.t.	Wim van der Pol	Groepsgesprek	College van Bestuur Noorderpoort – grote OZB-betaler
24-9-2013	n.v.t.	Bram Fetter	Groepsgesprek	Manager Suiker Unie – grote OZB-betaler
24-9-2013	n.v.t.	Cees Pisuise	Groepsgesprek	Directie Nederlandse Gasunie – grote OZB-betaler
24-9-2013	n.v.t.	Jan Geert Vierkant	Groepsgesprek	Directeur MartiniPlaza – grote OZB-betaler
24-9-2013	n.v.t.	Paul van der Wijk	Telefonisch gesprek	Raad van Bestuur Martini Ziekenhuis – grote OZB-betaler

25-9-2013	GCC	Wilma Naaijer	Individueel	Ondernemersvereniging Ebbingekwartier
25-9-2013	GCC	Friederike Korte	Individueel	Ondernemersvereniging Noorderplantsoen
25-9-2013	n.v.t.	Joost van Keulen	Individueel	Wethouder Gemeente Groningen
26-9-2013	n.v.t.	Diderik Koolman	Individueel	Hoofd Economische Zaken Gemeente Groningen
26-9-2013	VBNO	Ben Kievitsbosch	Groepsgesprek	Bestuurslid VBNO – penningmeester
26-9-2013	VBNO	Guus Vries	Groepsgesprek	Bestuurslid VBNO
26-9-2013	VBNO	Erik Mostert	Groepsgesprek	Bestuurslid VBNO
26-9-2013	VBNO	Bert Oost	Groepsgesprek	Ondersteunend aan het bestuur – secretariaat
26-9-2013	VBNO	Henk Bol	Groepsgesprek	Adviesraad VBNO – voorzitter
2-10-2013	Akkoordpartners	Jan de Jeu	Individueel	Vertegenwoordiger Akkoordpartners – College van Bestuur RUG
2-10-2013	VBGW	Klaas Holtman	Groepsgesprek	Bestuurslid VBGW – voorzitter
2-10-2013	VBGW	Stefan Mak	Groepsgesprek	Bestuurslid VBGW
2-10-2013	VBGW	Flip Roordink	Groepsgesprek	Bestuurslid VBGW
2-10-2013	VBGW	Joop Kruit	Groepsgesprek	Bestuurslid VBGW
2-10-2013	VBGW	Dolf Liewes	Groepsgesprek	Bestuurslid VBGW
2-10-2013	VBGW	Simon Leijendekker	Groepsgesprek	Ondersteunend aan het bestuur – verenigingsmanager
2-10-2013	VBGW	Cor Bultsma	Groepsgesprek	Ondernemer – geen formele rol
2-10-2013	VBNO	A. Meins	Groepsgesprek	Ondernemersvereniging Beijum-West
2-10-2013	VBNO	T. Meindertsmā	Groepsgesprek	Ondernemersvereniging Lewenborg
2-10-2013	VBGW	M. Schelwald	Groepsgesprek	Ondernemersvereniging Vinkenhof
2-10-2013	GCC	A. Modderman	Groepsgesprek	Ondernemer Nieuweweg

1. Conclusies VBZO	2
2. Conclusies GCC	3
3. Conclusies VBGW	4
4. Conclusies VBNO	5
5. Conclusies Akkoordpartners	7
6. Conclusies Grote OZB-betalers	8
7. Conclusies gemeente	9
8. Conclusies MKB Noord & VNO-NCW	11
9. Conclusies Bestuur Het Fonds	13
10. Conclusies winkeliersverenigingen	14

- Toegevoegde waarde Het Fonds:
 - Er komen projecten van de grond, zonder Het Fonds is dit niet mogelijk
 - Doordat er projecten worden uitgevoerd, neemt de zichtbaarheid van de VBZO toe
 - De beschikbaarheid van middelen leidt tot een professionele aanpak van het gebied
 - VBZO kan lange termijn visie ontwikkelen doordat er structureel middelen binnenkomen
 - Fonds zorgt voor onafhankelijkheid (i.t.t. afhankelijk van subsidie)
 - Verbinding overheid, bedrijfsleven, onderwijs
 - Het Fonds leidt tot extra werkgelegenheid
 - Gesprekspartner over lokale lasten
- De keuze voor het gekozen model (opslag OZB) is verdedigbaar: eenvoudig en transparant
- Evaluatie komt te vroeg. Aanlooperperiode nodig gehad. VBZO is in ontwikkeling
- Stadsbrede activiteiten wenselijk maar laat ondernemers in de gebieden zelf beslissen over de bestedingsdoelen
- Verenigingen moeten het Fonds uitdragen en verdedigen
 - De verenigingen zijn juist nu bezig aan een opmars
 - Het Fonds moet enkel kaders stellen en projectvoorstellen toetsen
 - De VBZO werkt aan bekendheid via onder andere de eigen website, bijeenkomsten, matrixborden in het gebied
- Spanningsveld tussen publieke en private activiteiten.
 - In hoeverre is de VBZO verantwoordelijk voor de staat van de openbare ruimte?
- Wensenlijst VBZO voor projecten uit het Fonds is nog lang
- Wat moet beter?
 - Betrekken van de individuele ondernemer en vastgoedeigenaar. Ideeën ontstaan met name in het bestuur
 - De stichting moet vaker het 'hogere doel' van een ondernemersfonds uitdragen, bijvoorbeeld door zichtbaar te zijn op stadsbrede evenementen

- Toegevoegde waarde Het Fonds:
 - Slagkracht in samenwerking met gemeente → cofinanciering van projecten
 - Invloed van ondernemers op economische agenda van de stad
 - Geen free-riders meer: rechtvaardig en bovendien meer middelen beschikbaar
 - Professionele aanpak van de binnenstad
 - Continuïteit van projecten: voorbeeld feestverlichting
 - Netwerk van ondernemers is groter dankzij Het Fonds. Zo heeft de GCC contacten met overige bedrijvenverenigingen
 - Dankzij Het Fonds zijn nieuwe straatverenigingen ontstaan: voorbeeld gebied Noorderplantsoen / Oranjebuurt
 - Ook niet-leden van de GCC zijn nu betrokken bij projecten in de binnenstad
- De GCC heeft voorafgaand aan een nieuw jaar circa 85% van de beschikbare middelen reeds 'gelabeld'
 - Besturen moeten waakzaam zijn om niet te gemakkelijk projecten volledig te financieren. Het Fonds dient te stimuleren
- Bekendheid Het Fonds heeft aanloopperiode nodig gehad
 - Verenigingen hebben moeten wennen aan de nieuwe structuur
- Uitgangspunt: bedrijvenverenigingen moeten het Fonds uitdragen en verdedigen
 - Drempelvrees voor ondernemers richting Het Fonds, GCC heeft een 'gezicht', i.t.t. Het Fonds
 - Blijf bij het uitgangspunt 'van, voor en door ondernemers'
- Stadsbrede activiteiten wenselijk maar laat ondernemers zelf beslissen → projecten moeten verkocht worden
 - De GCC ervaart dat het besef voor het 'product Groningen' ook bij andere verenigingen toeneemt
- Economic Board belangrijk voor de stad
 - Maak het mogelijk dat partijen buiten Het Fonds een aanvraag kunnen doen
- Wat moet beter?
 - Verenigingen moeten veel meer kennis uitwisselen
 - Het Fonds mag geen publieke activiteiten gaan financieren
 - Effecten van projecten moeten beter in beeld worden gebracht. Zijn de doelen ook bereikt?
 - Administratieve druk neemt toe door het grote aantal projecten (in binnenstad circa 25-30 per jaar)

- Toegevoegde waarde Het Fonds:
 - Geen free-riders meer, rechtvaardig dat alle ondernemers en eigenaren meebetalen aan collectieve doelen
 - Het Fonds heeft geresulteerd in een professionaliseringsslag van de vereniging
 - Betere partners van gemeente geworden dankzij Het Fonds
 - Er is geld beschikbaar om wensen van ondernemers te financieren
 - In crisistijd stabiliseert het ledenaantal van de VBGW
- Het Fonds heeft aanlooperperiode nodig gehad
- Mechanisme opslag OZB werkt prima: eenvoudig en transparant
- VBGW plaatst kritische kanttekening bij hoogte opslagpercentage
- Aantal aanvragen valt tegen, terwijl er volop wensen zijn...
 - Initiatieven zijn met name afkomstig van bestuursleden
 - Moeilijk om belangen verschillende gebruikers samen te brengen
- Verenigingen moeten het Fonds uitdragen en verdedigen
 - Het Fonds kan hierbij echter meer ondersteuning bieden (promotiemateriaal)
- Neem geen verplichting op t.a.v. de afdracht aan stadsbrede activiteiten
 - Het geld is opgebracht door ondernemers dus laat ze ook zelf beslissen over de bestedingsdoelen
- Economic Board wenselijk maar laat ze zelf projecten verdedigen
- Wat moet beter?
 - Bekendheid van Het Fonds. Daarom is de VBGW een professioneel communicatietraject gestart richting ondernemers (met name niet-leden)
 - Splits het OZB-tarief op jaarlijks aanslagbiljet in reguliere deel en ondernemersfonds
 - Trots zijn op successen!
 - Zorgen over back-office: professionele ondersteuning is nodig
 - Delen van praktische ervaringen tussen verenigingen

- **Toegevoegde waarde Het Fonds:**
 - Er komen projecten van de grond. De VBNO komt met een relatief groot aantal voorstellen voor besteding van de middelen.
 - Vereniging is geprofessionaliseerd
 - Politieke aandacht voor noord-oost groeit
- **Opslagpercentage kan lager, zeker voor gebieden buiten de binnenstad.**
 - In enkele gebieden is nog een fors budget beschikbaar en daarnaast zijn er nog aanzienlijke bedragen gereserveerd.
 - In tijden van economische crisis is het niet verantwoord om, onnodig, een relatief hoog opslagpercentage te handhaven
- **Cofinancieringsfonds kans voor Het Fonds**
 - Cofinanciering loopt gevaar door het wegvallen van het economisch programma G-kracht en daarom is het van belang dat er een alternatief voor in de plaats komt: co-financieringsfonds
- **Betrokkenheid van de achterban is een uitdaging**
 - Voorstellen voor projecten komen met name van het bestuur van de vereniging en niet van de achterban
 - Dit ondanks een permanente informatieoverdracht vanuit VBNO
- **Stadsbrede activiteiten denkbaar maar...**
 - De VBNO is principieel van mening dat de gelden die in een gebied worden opgebracht, terug moeten vloeien naar dat gebied
 - Er moeten vooraf heldere regels over toekenning middelen aan stadsbrede projecten worden opgesteld. Het OBG kan wellicht als afstemmend orgaan worden benoemd.

Conclusies VBNO (2)

- Verenigingen moeten het Fonds uitdragen en verdedigen
 - Het is altijd de bedoeling geweest dat Het Fonds als doorgeefluik voor de middelen zou functioneren en daarbij slechts een marginale toetsing zou uitvoeren
 - De verenigingen hebben het voortouw
 - Het Fonds is een middel en niet een doel op zich
- VBNO voorstander van een Economic Board maar...
 - Zorg dat afstand met ondernemers beperkt blijft. De VBNO hecht zeer aan de verenigingen zelf en in het verlengde daarvan het OBG. De leden voelen betrokkenheid met de vereniging en niet met een Economic Board
- Wat moet beter?
 - Betrokkenheid van de achterban bij projecten
 - Zo weinig mogelijk kosten
 - Wisselwerking tussen verenigingen als het gaat om praktische ervaringen met Het Fonds. Verenigingen kunnen van elkaar leren.
 - Elke schijn van belangenverstrengeling moet worden voorkomen. De combinatie van de functies van fondsmanager en voorzitter van een bedrijvenvereniging is ongewenst.
 - De VBNO voelt zich soms meegezogen in een ondoorzichtig besluitvormingsproces waarbij bestuur en leden buiten spel worden gezet. Het besluitvormingsproces moet helder, transparant en op basis van gemaakte afspraken.

Akkoord van Groningen

- Het Fonds heeft niet direct een toegevoegde waarde voor de kennisinstellingen, vertegenwoordigd in het 'Akkoord van Groningen'
- Vanaf de start verlenen de kennisinstellingen gedoogsteun als Het Fonds van meerwaarde is voor de stad. Die grondhouding is sinds 2011 niet gewijzigd
- De kennisinstellingen hebben niet de wens om directer betrokken te worden bij het Fonds
- Tot op heden nog een hoog 'braderiegehalte' als het gaat om de projectaanvragen
- Ga vooraf geen geld reserveren voor stadsbrede activiteiten
 - Laat verenigingen (dus de ondernemers) zelf beslissen over bestedingsdoelen
 - Het mag niet de bedoeling zijn dat andere verenigingen de binnenstad gaan sponsoren
- Economic Board kan van toegevoegde waarde zijn maar agenda's grote bedrijven en overheid overlappen elkaar slechts voor een klein deel
- Het Fonds moet terughoudend blijven als het gaat om beleidsaspecten
 - Primair is het de taak van Het Fonds om projectaanvragen te toetsen
- Gemeente levert geen financiële bijdrage → negatief voor ontwikkeling van het draagvlak

- Onder de grootste OZB-betalers in de stad was weinig enthousiasme bij de start van Het Fonds in 2011
- Toegevoegde waarde Het Fonds: beperkt
 - Economische thema's staan vaker op de agenda
- Er komen te weinig aanvragen van ondernemers binnen. Het zijn met name de besturen van verenigingen die met projectvoorstellen komen
- De vernieuwing in de projecten ontbreekt
 - Steeds dezelfde terugkerende projecten: braderie, sfeerverlichting, beveiliging etc.
- Het is goed om de verantwoordelijkheid voor de communicatie over Het Fonds bij de verenigingen te laten maar periodiek is het ook goed om over de grenzen van gebieden te kijken
 - Het Fonds kan hier een voortrekkersrol in nemen
 - Het Fonds kan zich vaker laten zien bij stadsbrede evenementen zoals beurzen en congressen
- Economic Board dé kans om geluid grote bedrijven / betalers te betrekken bij Het Fonds
 - Grote spelers identificeren zich niet met de huidige activiteiten en geografische indeling. Hierdoor zijn zij niet betrokken bij projecten in de gebieden
 - Grote bedrijven die met name buiten de stad acteren opereren solitair → "we regelen alles zelf"
- Economic Board maakt ook stadsbrede projecten bespreekbaar
 - Echter, laat hier de verenigingen zelf over beslissen
 - Het gevoel mag niet ontstaan dat geld wordt 'afgenomen'
 - Stadsbrede projecten moeten ook in de verenigingen verbindingen leggen. Dit kan een voorwaarde zijn bij toekenning van middelen
- Wat moet beter?
 - Maak op jaarlijks aanslagbiljet OZB duidelijk dat er een ondernemersfonds bestaat
 - Duidelijker onderscheid tussen overheidstaken en taken Het Fonds

- **Toegevoegde waarde Het Fonds:**
 - Ondernemers beschikken over ca. € 1,5 mln. aan eigen middelen waarmee zijn eigen projecten kunnen financieren
 - Ondernemers / De verenigingen zijn directer betrokken bij economie van de stad
 - Gemeente is niet meer adhoc bezig met verzoeken van de individuele verenigingen, maar kan via Het Fonds gericht communiceren met ondernemers.
 - Ondernemers uit verschillende verenigingen kennen elkaar beter dan voorheen. Er is meer uitwisseling tussen de gebieden.
- **Bestedingen uit Het Fonds blijven in enkele gebieden achter bij de verwachtingen**
 - De praktijk wijst uit dat verenigingen sterk afhankelijk zijn van acties van individuen en het bestuur. De betrokkenheid van ondernemers moet beter
 - Er is een groot verschil zichtbaar tussen de bestedingen in de binnenstad en op de bedrijventerreinen
- **Evaluatie komt eigenlijk te vroeg**
 - De verenigingen hebben moeten wennen aan het feit dat zij met Het Fonds een grotere verantwoordelijkheid dragen dan tijdens de periode voor het bestaan van Het Fonds. De organisatiestructuren beginnen hier langzaam aan te wennen
- **Individuele ondernemers weten te weinig van Het Fonds**
 - Zo bestaat het beeld dat ondernemers lid moeten zijn van een vereniging om projectvoorstellen in te dienen
- **Budgetten nog te geografisch verdeeld / gebiedsgericht**
 - Dit is een vertragende factor voor stadsbrede activiteiten, zoals het Ondernemerstrefpunt en het Servicepunt Detailhandel. Je ziet dat iedere vereniging eigen argumenten voert en zelfstandig besluiten neemt als het om stadsbrede activiteiten gaat.
 - Het Fonds moet toegroeien naar de stadsgebieden
- **Stadsbrede activiteiten zijn noodzakelijk maar laat ondernemers hier zelf over beslissen**
 - Ga niet vooraf middelen reserveren voor de stad
- **Economic Board belangrijk voor de stad**
 - De plek om gezamenlijk de economische agenda van de stad te bepalen
 - Met een Economic Board dé kans om toe te werken naar een convenant tussen de overheid en het bedrijfsleven

- De bedrijvenverenigingen moeten het Fonds uitdragen en verdedigen
 - De eerste jaren tonen aan dat een permanente zending van informatie noodzakelijk is
 - Stichting Het Fonds moet minimale rol blijven spelen (toetsen van aanvragen) en zich niet concentreren op beleidstaken
 - Het voorgaande punt raakt ook de samenstelling van het bestuur. In de huidige vorm heeft het bestuur wellicht een 'te zwaar' karakter
 - Ondersteuning (administratie + management) verdient een professionaliseringslag
- Gemeente zoekt vanaf 2014 met de realisatie van een cofinancieringsfonds aansluiting bij de projecten uit Het Fonds. Dit dient te resulteren in gerichte ondersteuning en een effectievere besteding
- Spanningsveld publieke vs private projecten bespreekbaar maken
 - Niet vooraf vastleggen in SLA → vergroot de tegenstellingen tussen overheid en bedrijfsleven. Daarentegen zou er een gezonde discussie opgestart moeten worden
- Wat moet beter?
 - Successen moeten meer gevierd worden, "het moet een feestje worden". Het Fonds dient zich sterker te profileren
 - Rol Raad van Advies nog onduidelijk. In de huidige opzet is de toegevoegde waarde nog beperkt
 - Winkelcentra, -strips en kantorenlocaties tonen te weinig betrokkenheid

Conclusies MKB Noord & VNO-NCW (1)

- **Toegevoegde waarde Het Fonds:**
 - Het Fonds heeft de samenwerking in de stad verbeterd. Bedrijvenverenigingen ontmoeten elkaar tegenwoordig structureel
 - De problematiek van free-riders is verleden tijd, alle ondernemers en eigenaren investeren in de economie van de stad Groningen
 - Het Fonds heeft extra activiteiten van, voor en door ondernemers mogelijk gemaakt
- **De effecten van Het Fonds zijn duidelijk het grootst in de binnenstad**
 - Groot voordeel voor de binnenstad is dat er reeds een agenda beschikbaar was. Het Fonds was de redding om de projecten ook daadwerkelijk te financieren
 - Dit in tegenstelling tot de bedrijventerreinen, het probleem bevond zich in een heel ander stadium dan in de binnenstad
- **De verenigingen zijn de agendabepalers van Het Fonds → Het Fonds moet enkel faciliteren**
 - Het Fonds dient enkel de middelen te beheren en de aanvragen te toetsen → Het Fonds 'mag zelf niets zijn'
 - Het communicatieplan van Het Fonds komt moeizaam van de grond door bovenstaande tweestrijd
- **Het Fonds kan de verenigingen beter faciliteren wat betreft de communicatie naar de eigen leden**
- **De vraag is of de verantwoording die het Fonds bij de verenigingsbesturen legt, enkel nog uitgevoerd kan worden door vrijwilligers**
 - VBGW heeft bijvoorbeeld al een betaalde verenigingsmanager. Dit concept kan wellicht verbreed worden
- **Kijk kritisch naar de portefeuilles van bestuursleden. Dubbelfuncties binnen Het Fonds kunnen in de opstartfase geen kwaad maar na verloop van tijd kunnen er kritische vragen komen**
- **MKB Noord & VNO-NCW zijn voorstander van het reserveren van middelen voor stadsbrede activiteiten**

Conclusies MKB Noord & VNO-NCW (2)

- Een individuele ondernemer weet nog te weinig van het Fonds
 - Blijf daarom voortdurend werken aan draagvlak voor Het Fonds
- Met het oog op de terugtrekkende overheid kan het verstandig zijn om het takenpakket van de gemeente en Het Fonds vast te leggen
- Een stadsbrede denktank (Economic Board) is van toegevoegde waarde voor Groningen
 - Groningen mist een overkoepelende ondernemersvertegenwoordiging
 - De denktank neemt initiatieven en beoordeelt stadsbrede initiatieven
 - Wellicht is het een suggestie om de Raad van Toezicht te verbreden
 - Primaire taak: confronteren agenda overheid en ondernemer
- Wat moet beter?
 - Voorkom dat Het Fonds een substituut gaat zijn voor de bedrijvenverenigingen
 - Het Fonds heeft nog onvoldoende vernieuwing kunnen realiseren in de economische agenda van de stad
 - De transparantie van besluitvormingstrajecten in besturen van verenigingen kan beter

- **Toegevoegde waarde Het Fonds:**
 - Groot aantal activiteiten met de middelen uit Het Fonds georganiseerd
 - Ondernemers hebben een gezicht gekregen in het stadhuis en zijn gesprekspartner. Deze stelling heeft niet alleen betrekking op Het Fonds maar ook op de individuele bedrijvenverenigingen
 - Ondernemers zijn in staat om mede de economische agenda van de stad te bepalen
 - Vrijwel alle ondernemers en eigenaren doen financieel mee
- De bedrijvenverenigingen hebben tijd nodig gehad om te wennen aan Het Fonds
- Het bestuur heeft de wens om ondernemers in de gebieden zelf te laten beslissen over stadsbrede activiteiten. Regels, zoals vooraf reserveren van budget, werken niet constructief. Ideeën dienen bottom-up te ontstaan
- De verenigingen zijn een krachtig instrument om Het Fonds verder uit te dragen
 - Communicatie met de leden van de verenigingen moet geen taak van Het Fonds zijn
- Het instellen van een Economic Board is een wens van het bestuur
 - Het is nodig om de economische agenda's van de gemeente en Het Fonds op elkaar af te stemmen. Een Economic Board kan daarvoor het juiste vehicel zijn
 - De komst van een cofinancieringsfonds versterkt bovenstaande gedachte
 - Er ontstaan ideeën buiten de structuren van Het Fonds die nog niet de weg naar Het Fonds vinden
- De (tijds)druk op vrijwilligers binnen de besturen van de verenigingen neemt toe
 - Bij grote en meerdere projecten, zoals in de binnenstad, is de administratieve belasting groot
 - Er komen aanvragen voor betaalde verenigingsmanagers. Het is tijd voor de volgende professionaliseringsslag van Het Fonds

- Enkele kenmerkende citaten voor het gesprek
 - "Ik moet lid zijn van een bedrijvenvereniging om mee te kunnen praten"
 - "Ik wist niet van het bestaan van Het Fonds"
 - "De verenigingen zijn er toch voor de bedrijventerreinen?"
 - "Hebben wijkcentra ook recht op projectgelden?"
- Veel winkeliers betalen reeds een verplichte bijdrage aan VVE
- Zorg dat bedrijvenverenigingen meer communiceren over het Fonds
 - Kies voor professionele ondersteuning
 - Winkeliers moeten alle informatie 'halen'
- Het Fonds maakt het mogelijk om het winkelcentrum als onderdeel van een groter gebied te zien
- Het Fonds kan resulteren in continuïteit en lange termijn projecten
- Geen stadsbrede activiteiten gaan financieren
 - Het geld is van ondernemers dus laat hen zelf beslissen

Na 1,5 uur gesprek: DOORGAAN MET HET FONDS

BRO heeft vestigingen in Boxtel | Amsterdam | Tegelen | Genk
www.BRO.nl

Bestuursdienst

Telefoon (050) 367 84 42/ Erwin Vening
Onderwerp Het Fonds Ondernemend Groningen

Stichting Het Fonds Ondernemend Groningen
De heer B.J. Wortmann
Postbus 8075
9702 KB GRONINGEN

Datum **2 4 JAN 2014**

Bijlage(n) -

Ons kenmerk RO14.4126325

Uw brief van 20-12-2013

Uw kenmerk

Geachte heer Wortmann,

Met ingang van 2011 is in Groningen het Fonds Ondernemend Groningen van start gegaan. De gemeenteraad heeft op 17 november 2010 ingestemd met het faciliteren van dit fonds voor de periode van 3 jaar, alsmede met de financiering daarvan door middel van een opslag op de onroerend zaakbelasting voor niet-woningen. Op uw verzoek hebben we ingestemd met de verlenging van de periode tot 31 december 2014 (brief van 6 februari 2013). Afgelopen jaar is volgens afspraak een evaluatietraject gestart op basis waarvan een besluit genomen kan worden over het vervolg.

Evaluatie Fonds en voorstel 2015-2017

Wij hebben op 20 december 2013 uw brief ontvangen met het evaluatierapport van adviesbureau BRO en uw reactie op hun conclusies en aanbevelingen. In deze brief doet u ook het verzoek om de afspraken rond het Fonds Ondernemend Groningen te verlengen met drie jaar tot 31 december 2017 en een nieuwe evaluatie te houden begin 2017. Wij hebben kennis genomen van het rapport en uw brief en zijn zeer positief over de wijze waarop het onderzoek heeft vorm gekregen en over de brede benadering van stakeholders en ondernemers in de stad die daarbij is gebruikt. Wij hebben uw voorstellen besproken en besloten dit met een positief advies voor te leggen aan de raad. In onze ogen anticiperen deze goed op de aanbevelingen die gedaan worden en de lijn die we in 2011 hebben ingezet.

Hoewel het evaluatie-onderzoek laat zien dat op een aantal belangrijke punten nog grote uitdagingen liggen en nog veel te winnen valt zijn we dan ook van mening dat het Fonds op dit moment onmisbaar is in onze stad. We gaan graag samen met u en de andere partners de geschetste uitdagingen aan. In dat kader zijn we ook voornemens om begin februari een intentieverklaring te ondertekenen met de bedrijvenverenigingen en VNO-NCW/MKB om te komen tot een convenant rond de uitwerking van het toekomstige economisch beleid in de stad Groningen.

Enige uitzondering op onze positieve reactie vormt het voorstel met betrekking tot het 'gemeentelijk vastgoed'. U verzoekt de gemeente het eerder ingenomen standpunt te

heroverwegen en ook de heffing op het vastgoed in gemeentelijk eigendom te storten in Het Fonds. Wij zien geen aanleiding om eerdere afspraken hierover te wijzigen. Wij hechten nog steeds veel waarde aan onze rol als faciliterende overheid en willen deze graag zuiver vervullen. Dat betekent dat we een andere positie innemen dan bedrijven en instellingen in de stad. Daar waar zij middels de OZB-opslag bijdragen aan het Fonds, doen wij dat middels cofinanciering. Dat past bij onze opvatting van faciliterende overheid. In dit kader zien we ook een rol weggelegd voor het cofinancieringsfonds waarmee we de samenwerking en het gezamenlijk investeren in de stad Groningen willen versterken.

Het voorstel tot continuering van het Fonds zal naar verwachting in februari in de raadscommissie worden besproken. Indien u dat wenst kunt u gebruik maken van de mogelijkheid om in te spreken tijdens de behandeling van dit onderwerp. Wij zullen u hierover nog nader informeren.

Het Fonds in 2014

Voor het jaar 2014 heeft u voorgesteld om de procentuele opslag op het tarief van de OZB voor niet-woningen vast te stellen op 5,5% (brieven van 2 oktober en 6 november 2013). Dit voorstel is door de gemeenteraad overgenomen bij de vaststelling van de tarrievennota 2014. Definitieve afspraken over de subsidieverlening zullen binnenkort gemaakt worden na ontvangst van een schriftelijk verzoek van uw kant samen met de begroting en het activiteitenplan van het Fonds voor 2014.

Wij zijn verheugd dat we als college in staat zijn geweest een verdere verhoging van de lasten voor ondernemers te voorkomen door het tarief voor de OZB alleen met de jaarlijkse indexatie te verhogen. Wel zagen wij ons genoodzaakt, als gevolg van blijvende opbrengstderving, de incidentele verhoging van 0,5% ook voor 2014 te hanteren. We hebben afgesproken een mogelijke verlaging komend jaar opnieuw te bekijken. Verder hebben we ook in 2014 mogelijkheden voor cofinanciering van fondsprojecten opgenomen in de begroting.

Wij danken u voor de samenwerking de afgelopen jaren en zien uit naar verdere vormgeving en invulling hiervan de komende jaren. Wij hopen samen verder te kunnen bouwen aan de economie van onze stad

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

